

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 434 57 00
F: 01 434 57 17
E: irskgh.mkgp@gov.si
www.ikglr.gov.si

Številka: 010-21/2018-1

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

POROČILO ZA LETO 2017

Ljubljana, februar 2018

PREDGOVOR

Na podlagi tretjega odstavka 10. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/2007, UPB-1 in 40/2014) je Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju: IRSKGLR), kot vsako leto pripravil skupno poročilo za leto 2017. Na začetku našega poročila prikazujemo organiziranost inšpektorata, zakonsko podlago za delo, kadrovsko zasedbo ter finančne – materialne podlage za naše delo. Poročilo temelji na zbranih številčnih podatkih in vsebinskih poročilih vseh štirih inšpekcij oziroma osmih območnih enotah ter Urada glavne inšpektorice.

Za seboj smo pustili leto 2017, in prav je, da se s tem poročilom ne ozremo le nazaj na opravljeno delo, temveč vsaj v predgovoru, pogledamo tudi vnaprej.

Na dve stvari bi želela pogledati na tej prvi strani poročila.

Na splošno si ljudje želimo verjeti, da opravljamo koristno delo, nenehno napredujemo, ker smo izumili ogenj, kolo, kasneje računalnike, internet.....

Tudi v inšpekcijskih službah je tako. Inšpektorji si želimo verjeti, da tisto, kar smo opravili, koristi posamezniku in družbi kot celoti, gospodarski dejavnosti, okolju, pravni državi nasploh. Inšpektorji si želimo verjeti v to, da napredujemo. Lahko ugotovimo, da tehnološki napredek odnosov v družbi ne napreduje samodejno. Včasih kar slepo plujemo po oceanu modernih tehnologij proti novim obzorjem, vendar nas na poti čakajo čeri in nevarnosti neznanega, nevarnosti zlorab, zlorab samodejnega zaupanja različnim podizvajalcem, ki še vedno v sistemu državne uprave vidijo svoj vir napajanja, ob tem, da so za to, zelo malo pripravljeni narediti. Zaradi bliskovitega razvoja znanosti, tehnike, je tudi inšpekcijski sistem pred mnogimi izzivi. Očitno je, da se informatizacija bolj ali manj izrazito in neposredno dotika klasičnih segmentov posameznih upravnih področij, kot tudi novih pravnih instrumentov. Ob vsem tem je treba pravno ureditev nenehno prilagajati in nadgrajevati, da se organizirano izkoristijo vse priložnosti, ki jih nudi informacijska doba.

Tako nekako, v zelo skrajšani obliki za ta prispevek, je bilo tudi z nadgradnjo našega informacijskega sistema, ali kot se danes sodobno pravi – tako je bilo z izboljšavo komunikacijskih orodij za inšpekcijske službe.

Vse to pomeni, da nas v letu 2018 na tem področju čaka še ogromno dela.

Druga stvar, ki nas je doletela ob koncu lanskega leta pa je uveljavitev rabsodbe Arbitražnega sodišča, ki je prinesla nove, mednarodnopravne dimenzije v inšpekcijsko odločanje. Vse od 29.12.2017 se soočamo z vprašanjem predvidljivosti prava na morju in o tem, da vidimo, kako je razumevanje prava Evropske unije, njihovih uredb, direktiv, odločb ter njihovega uporabljanja v konkretnih primerih, vselej zelo občutljivo, kdaj in v kolikšni meri je dovoljeno, da jih razlagamo v duhu časa. Načeloma res ni dobro, da se inšpektor okostenelo in brezdušno prestopa na enem in istem mestu, temveč je zelo dobro, da v mejah ustavnosti in zakonitosti išče nove odtenke in nove izpeljave, ki jih zahtevajo novi in novi

življenjski primeri. Načelo pravne države (vladavine prava) je obsežno in razvejano in kako ga razumeša dve sosednji državi, obe članici EU, je razvidno iz vsakodnevnih medijskih poročanj. Življenjska resničnost je danes torej drugačna, kot so jo normativno in dejansko predvidevali arbitri ob izreku rozsodbe. Pa gre za istega ribiča, ki lovi z isto barko vselej na istem mestu našega morja.

Zakonodaja, najsi gre za evropsko, ali nacionalno, je pravni usmerjevalec življenja in ga lahko le bolj ali manj določno predvideva, dopustiti pa mora, da je njena vsebina predmet razlage, ki jo v mejah izraženega konkretizira, in če je to dovoljeno in potrebno, tudi nadalje razvija.

Tudi tukaj, na tem področju, nas čaka še veliko dela, vztrajnosti in potrpežljivosti v letu 2018.

mag. Saša Dragar Milanovič

GLAVNA INŠPEKTORICA

Kazalo

1	UVOD	1
	ZAKONODAJA	1
	<i>Predpisi s področja državne ureditve:</i>	1
	<i>Predpisi s področja upravnega prava in prekrškov:</i>	2
	<i>Materialni predpisi</i>	2
	• Kmetijska inšpekcija	2
	• Vinarska inšpekcija	5
	• Gozdarska inšpekcija	8
	• Lovska in ribiška inšpekcija	9
	ORGANIZACIJSKE IN SPLOŠNE ZADEVE	11
	<i>Organizacija</i>	11
	<i>Splošne zadeve</i>	12
	<i>Kadrovski viri</i>	12
	<i>Finančni viri</i>	14
	<i>Javna naročila izvedena v letu 2017</i>	16
	<i>Izobraževanje</i>	17
	<i>Informatika</i>	17
2	DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH	19
	PREGLED OPRAVLJENEGA DELA	19
	ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN ZAKONU O INŠPEKCIJSKEM NADZORU	19
	ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O PREKRŠKIH	20
	UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR DELA	21
	KMETIJSKA INŠPEKCIJA	21
	• UGOTOVITVE KMETIJSKE INŠPEKCIJE PO PODROČJIH DELA	22
	• KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	27
	• MINERALNA GNOJILA	30
	• UKREPI S PODROČJA ŽIVINOREJE	32
	• UKREPI S PODROČJA KMETIJSTVA	33
	• GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI	34
	• VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM	35
	• UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV	37
	• UREDBA O PREDELAVI BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV IN UPORABI KOMPOSTA ALI DIGESTATA	38
	VINARSKA INŠPEKCIJA	39
	• ORGANIZIRANOST IN KADROVSKA STRUKTURA VINARSKE INŠPEKCIJE	40
	• INŠPEKCIJSKI NADZOR IN UGOTOVITVE PO PODROČJIH NADZORA	41
	• Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev	41
	• Registracija vinogradov prijava pridelka grozdja, mošta in vina in prijava zalog vina	43
	• Promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi	44
	• Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov	45
	• Enološka sredstva v prometu	46
	• Nadzor izkrčitve vinogradov	46
	• PREKRŠKOVNI POSTOPEK	46
	• VZORČENJE	49
	• Analiza enoloških sredstev	51
	• POOSTRENI NADZORI	53
	GOZDARSKA INŠPEKCIJA	63
	• Kadrovska zasedba	64
	• Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami	66
	• Preventivno delovanje gozdarske inšpekcije	67
	• INŠPEKCIJSKI POSTOPEK	68
	• GRADACIJA PODLUBNIKOV 2016	69

• Zakon o gozdovih (ZG).....	70
• Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu	76
• Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin.....	77
• Uredba o varstvu samoniklih gliv	79
• Nadzor voženj v naravnem okolju	79
• Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju	79
• UGOTOVITVE O IZVAJANJU ZAKONA O PREKRŠKIH.....	80
<i>LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA .....</i>	<i>82</i>
• Lovska inšpekcija	86
• Ribiška inšpekcija - sladkovodno ribištvo	89
• Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo.....	90
3 ZAKLJUČKI IN PREDLOGI IZBOLJŠAV	95
<i>KMETIJSKA INŠPEKCIJA .....</i>	<i>95</i>
<i>VINARSKA INŠPEKCIJA .....</i>	<i>96</i>
<i>GOZDARSKA INŠPEKCIJA.....</i>	<i>97</i>
<i>LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA .....</i>	<i>97</i>

1 UVOD

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR) je bil ustanovljen na podlagi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (s spremembo uredbe Uradni list RS, št. 91/2014) in opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov iz pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Inšpektorat opravlja naloge inšpekcijskega nadzora s področij kmetijstva, varstva kmetijskih zemljišč, delovanjem agrarnih skupnosti, promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanjem vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, razvoja podeželja, ukrepov kmetijske politike, zootehnike, na področju identifikacije in registracije živali, nad izvajanjem rejskih programov ter delovanjem selekcijskih centrov, delovanjem javnih služb v kmetijstvu, dobre kmetijske prakse, prometom in uporabo organskih in mineralnih gnojil in sredstev za izboljšanje tal ter njihove uporabe na obdelovalnih in pašnih površinah, na področju živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, razen nalog, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za okolje in Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, nad uporabo biološko razgradljivih odpadkov, varstvom voda in kmetijskih zemljišč pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, na področju soobstoja gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, gozdarstva, lovstva in varstva prostoživečih živalskih vrst, sladkovodnega in morskega ribištva, lahko opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov iz pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Inšpektorat je glede na delovno področje sestavljen iz štirih inšpekcij in službe za skupne in pravne zadeve.

Inšpekcije, ki delujejo v okviru inšpektorata so:

- **Kmetijska inšpekcija (KI),**
- **Vinarska inšpekcija (VI),**
- **Gozdarska inšpekcija (GI),**
- **Lovska in ribiška inšpekcija (LRI).**

Poročila posameznih inšpekcij so objavljena na spletni strani IRSKGLR, pri poročilih posameznih inšpekcij http://www.ikglr.gov.si/si/o_inspektoratu/organiziranost_inspektorata/.

Zakonodaja

V tem seznamu navajamo le nabor poglobitnih zakonov z delovnega področja inšpektorata. Njihove uradne objave niso citirane, zaradi številnih sprememb predpisov. Vsa zakonodaja je dostopna preko spletnih strani IRSKGLR (www.ikglr.gov.si) oziroma Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter drugih ministrstev.

Predpisi s področja državne ureditve

- Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – UPB, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14 in 51/16)
- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – UPB, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – UPB, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv in 67/17)

Predpisi s področja upravnega prava ter prekrškov

- Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – UPB, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13)
- Zakon o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – UPB, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J in 32/16)
- Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – UPB, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US)
- Zakon o sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/08, 97/10, 63/13, 58/14 – odl. US, 19/15 – odl. US, 30/16 in 10/17 – ZPP-E)
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – UPB in 40/14)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – UPB, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18)

Materialni predpisi

Kmetijska inšpekcija

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o kmetijstvu (Ur.l. RS, št. 45/2008, 90/2012, 26/2014, 27/2017)
- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/2015)
- Uredba o izvajanju javne svetovalne službe v čebelarstvu (Uradni list RS, št. 9/2015)
- Uredba o načinu izvajanja javne službe upravljanja in vzdrževanja hidromelioracijskih sistemov (Uradni list RS, št. 31/2014, 91/2015)
- Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 83/2016, 23/17 in 69/17)
- Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (Uradni list RS, št. 122/2008, 4/2010, 110/2010)
- Pravilnik o metodah merjenja zemljišč in o tehničnih tolerancah meritev (Uradni list RS, št. 44/2016)
- Uredba o ukrepu dobrobit živali iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 v letu 2017 (Uradni list RS, št. 84/2016, 86/2016 - popr.)
- Pravilnik o Evidenci imetnikov rejnih živali in Evidenci rejnih živali (Uradni list RS, št. 87/2014, 15/2016)
- Pravilnik o seznamu kmetijske in gozdarske mehanizacije ter katalogu stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije (Uradni list RS, št. 7/2016)
- Pravilnik o evidenci za sektor mleka in o tržno informacijskem sistemu za trg mleka in mlečnih izdelkov (Uradni list RS, št. 66/2017)
- Pravilnik o tržno informacijskem sistemu za trg govejega mesa (Uradni list RS, št. 30/2009)
- Pravilnik o tržno informacijskem sistemu trga prašičjega mesa (Uradni list RS, št. 21/2015)
- Uredba o ureditvi trga s hmeljem (Uradni list RS, št. 20/2009, 60/2010, 88/2011, 50/2015)
- Uredba o ureditvi trga z oljčnim oljem (Uradni list RS, št. 20/2009)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17)
- Uredba o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozda (Uradni list SRS, št.

- 6/1990, Uradni list RS, št. 59/1996 - ZKZ, 68/1996, 68/1996)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009, 5/2013, 22/2015, 12/2017)
  - Uredba o podrobnejših merilih za presojo, ali obdelovalec ravna kot dober gospodar (Uradni list RS, št. 81/2002)
  - Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 3/2017)
  - Pravilnik o uporabi kmetijskih zemljišč za gozdne plantaže (Uradni list SRS, št. 7/1986)
  - Pravilnik o tehničnih, strokovnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za izdelavo strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 80/2016)
  - Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15)
  - Pravilnik o katastru čebelje paše, čebelarstem pašnem redu in programu napovedi medenja (Uradni list RS, št. 60/2013)
  - Pravilnik o označevanju čebeljakov in stojišč (Uradni list RS, št. 117/2008, 55/2013, 92/2015)
  - Pravilnik o pogojih za odobritev vzrejalšč čebeljih matic, testnih postaj in priznanje drugih organizacij v čebelarstvu ter o pogojih glede reje in prometa s čebeljim plemenskim materialom (Uradni list RS, št. 125/2003, 34/2004 - popr., 100/2010)
  - Pravilnik o identifikaciji in registraciji goveda (Uradni list RS, št. 50/2016)
  - Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev (Uradni list RS, št. 112/2013, 87/2014, in 15/16)
  - Pravilnik o identifikaciji in registraciji drobnice (Uradni list RS, št. 75/2010, 26/2014, 87/2014, in 15/16)
  - Pravilnik o identifikaciji in registraciji kopitarjev (Uradni list RS, št. 12/2015)
  - Pravilnik o centralnem registru objektov akvakulture in komercialnih ribnikov ter o zbiranju podatkov o staležu in proizvodnji akvakulture (Uradni list RS, št. 3/2011)tki
  - Uredba o načinu in pogojih izvajanja javnih služb v živinoreji (Uradni list RS, št. 99/2008)
  - Zakon o mineralnih gnojilih (ZMinG-1) (Uradni list RS, št. 29/2006, 90/2012 – ZdZPVHVVR)
  - Pravilnik o kakovosti mineralnih gnojil (Uradni list RS, št. 105/2006)
  - Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP) (Uradni list RS, št. 26/2011, 57/2012)
  - Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezance sektorja pridelave in predelave mleka (Uradni list RS, št. 55/2015)
  - Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezance sektorja pridelave in predelave sadja (Uradni list RS, št. 81/2016)
  - Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR)
  - Zakon o omejevanju ali prepovedi pridelave gensko spremenjenih rastlin (ZOPPGSR) (Uradni list RS, št. 69/2015)
  - Uredba o podrobnih ukrepih za pridelavo gensko spremenjene koruze (Uradni list RS, št. 12/2010)
  - Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/2007, 102/2007, 40/2012 – ZUJF in 17/2014)
  - Zakon o agrarnih skupnostih (ZAgrS) (Uradni list RS, št. 74/2015)

- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 61/17 – GZ)
- Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013, 56/2015)
- Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/2015, 69/2015)
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/2002, 2/2004 – ZZdrI-A, 41/2004 – ZVO-1, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014 in 56/2015)
- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/1996, 41/2004 - ZVO-1)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Ur.l. RS, št. 98/11 in 93/2013 in 84/16)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (U.l. RS, št. 25/2016)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane (Ur.l. RS, št. 49/08, 72/12 in 69/2013)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Apaškega polja (Ur.l. RS, št. 59/2007, 32/2011 in 22/2013, 79/2015)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja (Ur.l. RS, št. 59/2007, 32/2011 in 24/2013, 79/2015)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobave in Dravskega polja (Ur.l. RS, št. 24/07, 32/11 in 22/13, 79/2015)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobava (Ur.l. RS, št. 72/2006, 32/2011 in 22/2013, 79/2015)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Ur.l. RS, št. 120/2004, 7/2006, 1/2012 in 44/2012, 43/2015)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Ur.l. RS, št. 115/2007, 9/2008 – popr., 65/2012 in 93/2013)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jezersko (Ur.l. RS, št. 24/2012)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jesenice (Ur.l. RS, št. 62/2013 in 92/2014)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju Slovenj Gradca (Ur.l. RS, št. 56/2015)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič (U.l. RS, št. 53/1206)
- Uredba o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Uradni list RS, št. 105/11, 64/12, 44/13, 55/15, 97/15 in 77/16)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/2014 – uradno prečiščeno besedilo in 61/2017 – GZ)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/2007)
- Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/2010, 46/2014 – ZON-C in 60/2017)
- Zakon o prepovedi nomadske paše (Uradni list SRS, št. 38/1974, 11/1981, 42/1986 in Uradni list RS, št. 4/1992)
- Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/2014 in 47/2015 – ZZSDT)

Evropska zakonodaja:

- Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L št. 375 z dne 31. 12. 1991, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8)
- Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv
- Uredba (ES) št. 1069/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih)
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 58/11)
- Uredba (ES) št. 2003/2003 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 13. oktobra 2003 o gnojilih (Besedilo velja za EGP)

Vinarska inšpekcija

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D)
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT)
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (Uradni list RS, št. 53/07)
- Pravilnik o označevanju in embalaži vina (Ur.l. RS, št. 37/2010 in 8/2017)
- Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Ur.l. RS, št. 96/2009)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - Bizeljčan (Ur.l. RS, št. 22/2009, 59/2009)
- Uredba o ureditvi trga z vinom (Ur.l. RS, št. 69/2008, 77/2008, 27/2009, 6/2012, 24/13, 66/14, 38/16 in 14/17)

- Pravilnik o višini stroškov za izdelavo predhodnega mnenja o ustreznosti elaborata, ki določa naziv PTP, za spremljanje dozorevanja grozdja, za mnenje o ustreznosti količine in kakovosti grozdja za pridelavo vrhunskega vina ZGP, za izdelavo 3 izotopskih analiz in za dodatno izobraževanje pokuševalcev (Ur.l. RS, št. 31/2008, 104/2009, 51/12, 32/13, 15/14, 17/15 in 29/16)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - teran (Ur.l. RS, št. 16/2008 in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - Metliška črnina in Belokranjec (Uradni list RS, št. 5/08)
- Pravilnik o seznamu geografskih označb za vina in trsnem izboru (Ur.l. RS, št. 49/2007)
- Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina (Ur.l. RS, št. 16/2007, 62/2009 in 4/2016)
- Pravilnik o načinu jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter vzorcev enoloških sredstev za analize in postopku z odvzetimi predmeti (Ur.l. RS, št. 94/2005 in 105/2006-ZVin)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Ur.l. RS, št. 43/2004, 127/2004, 112/2005 in 105/06-Zvin)
- Pravilnik o imenovanju pokuševalcev in pooblaščne organizacije za preizkušanje pokuševalcev in organoleptičnih sposobnosti kmetijskih inšpektorjev (Ur.l. RS, št. 69/2001, 87/2001 popr. in 105/06-ZVin)
- Navodilo o fizikalno kemijskih analizah grozdnega mošta in vina (Ur.l. RS, št. 43/2001, in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (Ur.l. RS, št. 32/2000, 99/2001, in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - cviček (Uradni list RS, št. 3/00, 66/04 in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve (Ur.l. RS, št. 68/1999, 79/2000, 69/2001. in 105/06-ZVin)
- Pravilnik o označevanju in embalaži vina (Uradni list RS, št. 37/10 in 8/17)
- Uredba o izvajanju določenih Uredb Skupnosti glede živil in higiene uradnega nazora nad živilom (Uradni list RS, št. 72/2010)
- Pravilnik o registraciji in odobritvi obratov na področju živil (Uradni list RS, št. 96/14),
- Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živilom prihajajo v stik z živilom (Uradni list RS, št. 82/03 in 25/09)
- Pravilnik o ostankih pesticidov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih (Ur.l. RS, št. 84/2004, 108/07, 16/09 in 31/17)
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/2011, 87/2012)

Evropska zakonodaja:

- Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007
- Uredba Komisije (ES) št. 607/2009 z dne 14. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 v zvezi z zaščitnimi označbami porekla in geografskimi označbami, tradicionalnimi izrazi, označevanjem in predstavitvijo nekaterih proizvodov iz vinskega sektorja
- Uredba Komisije (ES) št. 606/2009 z dne 10. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede kategorij proizvodov vinske trte, enoloških postopkov in z njimi povezanih omejitev
- Uredba Komisije (ES) št. 436/2009 z dne 26. maja 2009 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede registra vinogradov, obveznih prijav ter zbiranja informacij za spremljanje trga, dokumentov, ki spremljajo prevoz proizvodov, in evidenc, ki se vodijo v vinskem sektorju
- Uredba Komisije (ES) št. 555/2008 z dne 27. junija 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 o skupni ureditvi trga za vino glede podpornih programov, trgovine s tretjimi državami in obsega vinogradniških površin ter o izvajanju nadzora v vinskem sektorju
- Izvedbena Uredba Komisije 2016/1150 z dne 15. aprila 2016 o določitvi pravil za uporabo Uredbe 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju
- Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 579/2012 z dne 29. junija 2012 o spremembi Uredbe (ES) št. 607/2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 v zvezi z zaščitnimi označbami porekla in geografskimi označbami, tradicionalnimi izrazi, označevanjem in predstavitvijo nekaterih proizvodov iz vinskega sektorja
- Mednarodni sporazumi Evropske Skupnosti s tretjimi državami, ki urejajo zaščito poimenovanj vin in medsebojno priznavanje enoloških postopkov in sredstev
- Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrty del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditve regulativnemu postopku s pregledom – Drugi del (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109)
- Uredba EU št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES,

Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004

- Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora (Ur.l. RS, št. 16/2009, 40/2010 in 31/17)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS
- Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila s spremembami

Gozdarska inšpekcija

- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16)
- Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 - popr., 45/04 - ZdZPKG in 77/11)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/10 in 40/14 – ZIN-B)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16 in 27/17 – ZKme-1D in 79/17)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 61/17 – GZ)
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08 in 46/14 – ZON-C)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT)
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1 in 58/11)
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih glivah (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1 in 58/11)
- Uredba EU št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode z dne 20.10.2010

Lovska in ribiška inšpekcija

PODROČJE LOVSTVA

- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08 in 46/14 – ZON-C)
- Odlok o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/2004)
- Uredba o ustanovitvi lovišča s posebnim namenom Brdo pri Kranju (Ur. l. RS, št. 114/2004)
- Uredba o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 117/2004 in 38/14)
- Uredba o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 100/2008)
- Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/2004 in 38/14)
- Uredba o dopolnitvah Uredbe o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 38/14)
- Pravilnik o vsebini in načinu vodenja katastra lovsko upravljavskih območij, lovišč in lovišč s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 8/2005 in 80/12)
- Pravilnik o merilih za finančno ovrednotenje določenih nalog lovskih organizacij (Ur. l. RS, št. 73/2005)
- Pravilnik o območnih združenjih upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 62/2006)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2005 (Ur. l. RS, št. 52/2005)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010)
- Pravilnik o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Ur. l. RS, št. 120/05 in 29/15)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2006 (Ur. l. RS, št. 58/2006)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2007 (Ur. l. RS, št. 50/2007)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2010 (Ur. l. RS, št. 41/2010)
- Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (Ur. l. RS, št. 50/2016)
- Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/2004, 81/14)
- Pravilnik o polharski dovolilnici (Ur. l. RS, št. 75/2009)
- Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito posameznih ne lovnih površin pred škodo od divjadi (Ur. l. RS, št. 42/2016)
- Pravilnik o organizaciji lovsko-čuvajske službe, o vsebini in pogojih za opravljanje izpita za lovskega čuvaja ter obliki izkaznice in službenega znaka (Uradni list RS, št. 120/05, 79/06, 17/11 in 46/16)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje lovskega izpita in obliki dokazila o opravljenem lovskega izpitu (Ur. l. RS, št. 3/2006 in 37/07)
- Pravilnik o lovski izkaznici (Ur. l. RS, št. 4/2012)
- Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – UPB)
- Pravilnik o zaščiti živali med prevozom (Uradni list RS, št. 62/09)
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prstoživečih vrst v ujetništvu (Ur. l. RS, št. 90/2001 in 46/14 – ZON-C)

- Pravilnik o zaščiti živali pri zakolu (Ur. l. RS, št. 33/2005, 5/2006, 71/13 in 5/17)
- Uredba o zatočišču za živali prostoživečih vrst (Ur. l. RS, št. 98/2002, 46/2004 in 39/08)
- Pravilnik o označevanju živali prostoživečih vrst v ujetništvu (Ur. l. RS, št. 58/2004)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16)
- Odlok o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave za leto 2017 (Uradni list RS, št. 3/17)

PODROČJE SLADKOVODNEGA RIBIŠTVA

- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06)
- Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/09)
- Uredba o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/07)
- Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/07)
- Uredba o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih (Uradni list RS, št. 52/07)
- Uredba o koncesijah za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 80/07)
- Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/07, 75/10)
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za pridobitev dovoljenja za gojitev rib za poribljavanje (Uradni list RS, št. 61/10)
- Pravilnik o komercialnih ribnikih (Uradni list RS, št. 113/07 in 100/12)
- Pravilnik o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08)
- Pravilnik o ribiškem katastru in evidencah v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08)
- Pravilnik o obliki in vsebini značke in službene izkaznice ribiškega čuvaja ter poročanju in vodenju evidenc o opravljanju ribiško čuvajske službe (Uradni list RS št. 85/08)
- Pravilnik o pogojih in načinu smukanja prostoživečih domorodnih ribjih vrst (Uradni list RS, št. 63/08)
- Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/08)

PODROČJE MORSKEGA RIBIŠTVA

- Zakon o morskem ribištvu (Uradni list RS št. 115/2006, 76/2015 in 69/17)
- Pravilnik o prostočasnem ribolovu na morju (Ur.list RS 64/2008)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS št. 96/2004, 46/2014)
- Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Uradni list RS št. 2/2013, 38/2016)
- Uredba o izvajanju uredbe (EGS), uredb (ES) in uredb (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Uradni list RS, št. 75/16 in 76/17)
- Uredba o izvajanju uredb (ES) o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje (Uradni list RS, št. 50/16 in 76/17)

- Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, o spremembi uredb (ES) št. 847/96, (ES) št. 2371/2002, (ES) št. 811/2004, (ES) št. 768/2005, (ES) št. 2115/2005, (ES) št. 2166/2005, (ES) št. 388/2006, (ES) št. 509/2007, (ES) št. 676/2007, (ES) št. 1098/2007, (ES) št. 1300/2008, (ES) št. 1342/2008 in razveljavitvi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1627/94 in (ES) št. 1966/2006.
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 404/2011 z dne 8. aprila 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike
- Uredba Komisije (ES) št. 1010/2009 z dne 22. oktobra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1005/2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje
- Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES
- Uredba (EU) 2016/1627 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. septembra 2016 o vzpostavitvi večletnega načrta za obnovo staleža modroplavutega tuna v vzhodnem Atlantiku in Sredozemskem morju ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 302/2009
- Uredba (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000
- Uredba (ES) št. 1967/2006 z dne 21. decembra 2006 o ukrepih za upravljanje za trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov v Sredozemskem morju, spremembi Uredbe (EGS) št. 2847/93 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1626/94
- Uredba sveta (ES) št. 1005/2008 z dne 29. septembra 2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje in o spremembi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1936/2001 in (ES) št. 601/2005 ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 1093/94 in (ES) št. 1447/1999

Organizacijske in splošne zadeve

Organizacija

Na dan 31. 12. 2017 je Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo deloval na 20 lokacijah po Sloveniji, organiziran v uradu glavne inšpektorice in 8 območnih enotah. V okviru inšpektorata so delovale 4 inšpekcije in centralno organizirana služba za skupne in pravne zadeve:

- Inšpekcija za kmetijstvo,
- Inšpekcija za gozdarstvo,
- Inšpekcija za vinarstvo,
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo,
- Služba za skupne in pravne zadeve.

Splošne zadeve

Služba za skupne in pravne zadeve skrbi za podporo dela celotnega inšpektorata. Služba pokriva finančne, kadrovske, tajniške, informacijske in pravne zadeve. V letu 2017 je služba skrbela za tekočo izvedbo javnih naročil in v veliki meri sodelovala in koordinirala delo z Ministrstvom za javno upravo, na področju finančnih in drugih obveznosti ob centralizaciji državne informatike, upravljanju nepremičnin, najemnim in obratovalnih stroškov. Obseg tega dela je bil precejšen, saj so se na MJU z začetkom leta 2017 prenesle naloge, za katere so usklajevanja evidenc, pogodb in vsebin potekala domala vse leto. Kljub prenosu nekaterih nalog na MJU, so na inšpektoratu še ostale naloge za informacijsko podporo poslovnim informacijskim sistemom, zbiranje potreb in upravljanje informacijskih sistemov ter določene koordinacijske naloge na področju najemanja poslovnih prostorov v katerih deluje inšpektorat.

Glede na to, da je starostna struktura na inšpektoratu relativno neugodna (povprečna starost 52,7 let), je bilo potrebno organizacijsko in kadrovsko reševati tudi problematiko daljših bolniških odsotnosti.

V letu 2017 smo zamenjali del voznega parka s tem, da smo nadomestili 6 avtomobilov, ki so bili starejši od 10 let, z novimi. Povprečna starost avtomobilov, ki jih je na inšpektoratu trenutno 43, je ob koncu leta 2017 tako znašala 7,4 let. Poleg tega je bilo tudi prodanih 6 vozil starejših od 10 let. Večje skupno število službenih vozil v primerjavi z lanskim letom je posledica nabave dodatnega vozila, ki je bilo kupljeno s sredstvi Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo, ukrepa Nadzor in izvrševanje v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014-2020. Celoten postopek izvedbe javnega naročila je bil izveden na MKGP. Vozilo je bilo takoj po nabavi predelano v mobilno pisarno in predano v uporabo ribiški inšpekciji v območni enoti Koper.

S tem smo poskrbeli za večjo varnost naših uslužbencev in predvsem zmanjšali stroške vzdrževanja dotrajanega voznega parka starosti preko deset let. Na inšpektoratu skupno na leto prevozimo blizu 416.745 km, kar sicer ni veliko, če gledamo statistiko na posamezni avtomobil (9.691 km), so pa kljub temu stroški vzdrževanja starejših avtomobilov razmeroma visoki, ker ti avtomobili zahtevajo več oskrbe z zamenjavo obrabljenih delov. Z zamenjavo dela avtomobilov v letu 2017 smo stanje voznega parka precej izboljšali.

Podobno velja za naše službeno plovilo, ki ga uporablja ribiška inšpekcija na morju. Ker je plovilo starejše, vsako leto zahteva več servisnih stroškov in zamenjavo ključnih delov motorja. V letu 2017 je bil na MKGP izveden postopek javnega naročila za zamenjavo plovila z novim. Nakup novega plovila je zagotovljen s sredstvi Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo, ukrepa Nadzor in izvrševanje v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014-2020.

V letu 2017 smo na osnovi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja prejeli deset zahtev. Po pregledu zahtev smo ugodili vsem desetim in informacijo tudi podali.

Kadrovski viri

Enotni kadrovski načrt Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2017 in 2018 številka 100-11/2017/1 z dne 23. 3. 2017, je določil, da je dovoljeno število zaposlenih v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo na dan 31. 12. 2017 84 ter 1 pripravnik. Na dan 31. 12. 2017 je bilo v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo zaposlenih 86 javnih uslužbencev za nedoločen čas (od tega dve popolnitvi delovnega časa, ki se ne štejeta v kadrovski načrt) in 1 uslužbenka (pripravnica) za določen čas, od tega 4 javni uslužbenci, ki so delali krajši delovni čas. Trije

javni uslužbenci so delali krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v skladu s predpisi o starševskem dopustu je delala krajši delovni čas 1 javna uslužbenka. Od 4 javnih uslužbencev, ki so delo opravljali s krajšim delovnim časom, so vsi javni uslužbenci delali 20 ur na teden.

Struktura zaposlenih po delovnih mestih je bila naslednja:

- 70 inšpektorskih delovnih mest,
- 1 nadzorniško delovno mesto,
- 6 ostalih uradniških delovnih mest,
- 10 strokovno tehničnih delovnih mest.

V letu 2017 je 5 javnih uslužbencev nastopilo z delom v inšpektoratu, delovno razmerje pa je prenehalo 3 javnim uslužbencem. Na dan 31. 12. 2017 je bilo v inšpektoratu zaposlenih 46 žensk (52,9% od vseh zaposlenih) in 41 moških (47,1% od vseh zaposlenih). Povprečna starost zaposlenih je znašala 52,7 let.

Število zaposlenih po notranjih organizacijskih enotah (NOE) je bilo naslednje:

Tabela 1: Število zaposlenih po NOE na dan 31.12.2017:

Naziv NOE	Št. zaposlenih
Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3
Inšpekcija za kmetijstvo	3
Inšpekcija za gozdarstvo	1
Inšpekcija za vinarstvo	0
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo	1
Služba za skupne in pravne zadeve	8
Območna enota Celje	14
Območna enota Koper	9
Območna enota Kranj	6
Območna enota Ljubljana	13
Območna enota Maribor	9
Območna enota Murska Sobota	5
Območna enota Nova Gorica	6
Območna enota Novo mesto	9
SKUPAJ	87

Izobrazbena struktura zaposlenih je naslednja:

Tabela 2: Izobrazbena struktura zaposlenih.

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih	Odstotek od skupnega števila zaposlenih
Magisterij	14	16
Univerzitetna	57	66
Visoka strokovna	7	8
Višja strokovna	3	3
Srednja	6	7
SKUPAJ	87	100 %

Na kadrovskem področju so bile v letu 2017 izvajane in izvedene vse aktivnosti, določene z Zakonom o javnih uslužbencih, ki se nanašajo na karierni razvoj zaposlenih. V skladu s 105. členom Zakona o javnih uslužbencih, ki določa, da mora nadrejeni vsaj enkrat letno opraviti razgovor z vsakim javnim uslužbencem, so bili opravljeni letni razgovori z zaposlenimi.

Finančni viri

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je neposredni proračunski uporabnik in je v celoti financiran iz sredstev Proračuna RS. Sprejeti finančni načrt IRSKGLR za leto 2017 je bil določen v naslednji strukturi in višini:

Tabela 3: Finančni načrt IRSKGLR za leto 2017.

PU / PP	Naziv PU	Sprejeti proračun v EUR
2336	Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3.641.859
PP 261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	22.761
PP 261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	116.253
PP 452410	Materialni stroški	320.676
PP 597010	Plače	3.147.650
PP 677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	15.849
PP 772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	18.670
PP 774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnin	0
PP 895900	Sredstva od prodaje državnega premoženja	0

Poraba sredstev v letu 2017 je bila glede na sprejeti proračun višja za 1,2%. Poraba sredstev na posamezni proračunski postavki je bila večinoma v skladu s planirano letno dinamiko porabe.

Obrazložitev porabe po posameznih proračunski postavkah:

Na PP261810 Certifikati, informatika, obrazci in registri, je bila predvidena poraba v višini 30.756 EUR zaradi planiranega poenotenja informacijah sistemov IRSKGLR. Za ta namen je bil veljavni proračun višji od sprejetega zaradi prerazporeditve sredstev iz PP 677510 Izvršbe inšpekcijskih odločb. V skladu z obrazložitvijo iz poglavja Informatika je prišlo do prekinitve

sodelovanja, zato storitev ni bila plačana in do porabe sredstev ni prišlo. Dejanska poraba sredstev glede na veljavni proračun je tako znašala 38,96%.

Na PP 261910 Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci je bila poraba v skladu s planom in brez večjih odstopanj v deležu 99,54%.

Na PP 452410 Materialni stroški je bila poraba v skladu s planom in brez večjih odstopanj 91,55%. Dodatna sredstva v višini 35.000 EUR so bil zagotovljena s strani MKGP za izdelavo službenih zaščitnih oblačil z enotno podobo.

Na PP 597010 Plače je bila poraba v skladu s planom in brez večjih odstopanj 99,85%. Dodatna sredstva so zagotovljena s strani MKGP.

Na PP 677510, ki je namenjena Izvršbam inšpekcijskih odločb po tretji osebi, sredstva niso bila porabljena v višini kot so bila načrtovana, ker v inšpekcijskih postopkih v tem času ni bilo potreb po izvršbah v takšnem obsegu. Del sredstev je bil prerazporejen na PP 261810. Glede na veljavni proračun je bilo porabljenih 80,84% sredstev.

Na PP 772010 Investicije in investicijsko vzdrževanje je bila poraba višja od sprejetega poračuna. Dodatna sredstva v višini 55.000 EUR so bila zagotovljena za nakup službenih vozil in sicer z prerazporeditvijo proračunskih sredstev s sklepom Vlade RS iz MKGP.

Tabela 4: Izvedba finančnega načrta IRSKGLR za leto 2017.

PP	Naziv proračunske postavke	Veljavni proračun v €	Izplačila upravičencem v letu 2016 v €	% porabe glede na veljavni proračun
261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	30.756	11.982	38,96
261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	115.717	115.180	99,54
452410	Materialni stroški	357.979	327.716	91,55
597010	Plače	3.162.844	3.158.216	99,85
677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	4.259	3.443	80,84
772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	65.470	63.379	96,81
774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnine	4.817	4.817	100,00
895900	Stvarno premoženje – sredstva od prodaje državnega premoženja	4.017	1.917	47,72
	SKUPAJ	3.745.859	3.686.650	98,42

Obrazložitev večjih odstopanj med sprejetim in realiziranim finančnim načrtom

Večja odstopanja so se pojavila na PP261810 Certifikati, informatika, obrazci in registri, kjer je bila predvidena poraba v višini 30.756 EUR zaradi planiranega poenotenja informacijah sistemov IRSKGLR s testno aplikacijo INSPIS. Za ta namen je bil veljavni proračun višji od

sprejetega zaradi prerazporeditve sredstev iz PP 677510 Izvršbe inšpekcijskih odločb. Tekom leta je bilo ugotovljeno, da aplikacija INSPIS ne zadovolji potreb IRSKGLR po informacijski podpori dela inšpektorjev, ki je veliko bolj kompleksno in informacijsko zahtevno. Zato je konec leta 2017 prišlo do prekinitve sodelovanja z izvajalcem in storitev ni bila plačana. Dejanska poraba sredstev glede na sprejeti proračun je tako znašala 53%.

Na PP 677510, ki je namenjena Izvršbam inšpekcijskih odločb po tretji osebi, sredstva niso bila porabljena v višini kot so bila načrtovana, ker v inšpekcijskih postopkih v tem času ni bilo potreb po izvršbah v takšnem obsegu. Glede na sprejeti proračun je bilo porabljenih 21% sredstev.

Na PP 772010 Investicije in investicijsko vzdrževanje je bila poraba proračunskih sredstev višja od sprejetega poročila za 240%. Dodatna sredstva v višini 55.000 EUR so bila zagotovljena za nakup službenih vozil in sicer z prerazporeditvijo proračunskih sredstev s sklepom Vlade RS iz MKGP.

Večji obseg sredstev na PP 772010 je bil namenjen nakupu 6 službenih vozil. S tem se je nadaljevala v letu 2016 začeta prenova dotrajanega voznega parka organa.

Obrazložitev prenosa neporabljenih namenskih sredstev iz preteklega leta v skladu s 44. členom ZJF

Sredstva na PP 774210 so nastala kot izplačilo odškodnin zavarovalnice ob škodnih dogodkih s prevoznimi sredstvi. Sredstva na PP 895900 so posledica prodaje starih 6 službenih vozil. Sredstva na obeh namenskih proračunskih postavkah iz preteklega leta so bila namenjena nakupu novih službenih vozil. Ostanek sredstev leta 2017 v znesku 2.100 EUR na PP 895900 bodo prenesena in porabljena v naslednjem proračunskem obdobju.

Javna naročila izvedena v letu 2017

Večina javnih naročil za potrebe IRSKGLR je bila realizirana v okviru skupnih javnih naročil za državno upravo, pod okriljem Direktorata za javna naročila pri MJU.

V letu 2017 smo izvedli 3 naročila malih vrednosti, ostalo pa so bila evidenčna javna naročila.

Tabela 5: Pregled samostojno izvedenih javnih naročil v letu 2017.

Zaporedna št. JN	Vrsta postopka	Predmet naročila	Vrsta postopka	Datum začetka postopka	Predvideno trajanje naročila	Ocenjena vrednost brez DDV
2336-01/2017	JNMV	Vzdrževanje in servisiranje službenih vozil IRSKGLR	storitev	30.3.2017	24 mesecev	85.000
2336-02/2017	JNMV	Dobava službene zaščitne opreme	blago	20.4.2017	2017	33.000
2336-03/2017	JNMV	Nakup 6 motornih vozil s povišanim podvozjem	blago	3.8.2017	2017	54.000

Izobraževanje

Zaposleni so se v letu 2017 udeležili različnih seminarjev, tečajev, konferenc in drugih oblik izpopolnjevanja in usposabljanja. Zaradi omejenih sredstev je vse več internih usposabljanj, katerih vsebine pripravijo in predstavijo zaposleni sami.

Informatika

Za informacijsko podporo zaposlenim na inšpektoratu sta delno skrbela dva zaposlena inšpektorja, ki sta poleg ostalih nalog skrbela za pomoč uporabnikom pri uporabi namizne računalniške opreme in poslovnih aplikacij. Z letom 2017 je večino informacijske podpore za inšpektorat prevzel MJU, zato smo na tem področju veliko sodelovali z Direktoratom za informatiko pri MJU. Direktorat je zagotavljal centralno podporo uporabnikov preko zunanjih izvajalcev, ki so bili izbrani v okviru skupnega javnega naročila. Te storitve smo redno koristili za reševanje težav z namizno računalniško opremo, pri okvarah računalnikov, tiskalnikov, namestitvah nove opreme ali pri zamenjavi diskov. Manj uspešno je bilo sodelovanje na področju zagotavljanja sistemskih storitev, kjer MJU ni imel dovolj lastnega kadra, zato smo večino dela na vzdrževanju strežnikov, nadgradnjah in posodabljanju programske opreme, konfiguriranju nastavitev, kreiranju uporabnikov, pravic in drugih vsebin zagotavljali z lastnimi kadri. Ta rešitev je bila zgolj začasna, saj je sistemska oprema vse bolj zahtevna in zahteva specializirana znanja za vsako vrsto sistemske opreme in aplikacije. V prihodnje na tem področju zato pričakujemo boljšo podporo MJU. Prav tako je tudi večina sistemske opreme že precej dotrajane in bi bila potrebna vsaj delne zamenjave. S servisiranjem in vzdrževanjem sistemske opreme s strani MJU nismo bili zadovoljni, saj so postopki preveč dolgotrajni, marsikaj od okvarjene opreme pa se ni zamenjalo, čeprav je bilo to nujno, kot odpovedi diskov v centralnem diskovju, sistemi za brezprekinitveno napajanje. Tudi na tem področju v prihodnje pričakujemo boljšo odzivnost MJU, tudi s konkretnimi rešitvami in odpravo težav.

Nekoliko boljše je bilo sodelovanje z MJU na področju namizne računalniške opreme za zaposlene. Tudi to opremo v letu 2017 za inšpektorat zagotavlja MJU. V letu 2017 smo od MJU prejeli le 17 novih monitorjev. Računalnikov, prenosnikov in tiskalniške opreme, ki smo jo prav tako potrebovali pa nismo prejeli. Tako so računalniki, s katerimi delajo zaposleni na inšpektoratu, močno dotrajani, posledično smo imeli v letu 2017 precej okvar. Težave smo reševali z deli iz starih računalnikov, ko smo zamenjali dotrajane diske ali druge komponente okvarjenih računalnikov. Pri tiskalniški opremi je bilo v letu 2017 prav tako precej okvar. Deloma smo to premestili z najeto opremo, ki smo jo zagotavljali le za območne enote, skupno 7 multifunkcijskih naprav, deloma pa s prerazporeditvami opreme po Sloveniji.

Na področju telekomunikacijske opreme in mrežnih povezav je MJU v celoti zagotavljal ustrezen nivo storitev. Pri okvarah in izpadih povezav je podpora hitro odreagirala. Tudi selitev območne enote v Murski Soboti je bila glede tega dobro organizirana in je potekala brez težav.

V letu 2017 smo skrbeli za nemoteno delovanje obstoječih poslovnih aplikacij in podatkovnih baz z lastnim znanjem, ker zaradi omejenih sredstev nismo sklenili vzdrževalne pogodbe. Skrbeli smo za osnovno nujno skladnost aplikacij s spremembami zakonodaje z obveznostmi nacionalnega in mednarodnega poročanja. Z lastnimi kadri smo skrbeli za nujno nemoteno delovanje strežniške in druge sistemske strojne opreme na katerih tečejo poslovne aplikacije, ki pa je v letu 2017 nismo servisirali. Nakupov sistemske strojne opreme v letu 2017 nismo imeli, saj so bila vsa sredstva iz tega naslova prenesena na MJU. Izvajali smo le nujno potrebne spremembe na komunikacijskem omrežju, zamenjavo manjše stikalne opreme, kjer je zaradi dotrajanosti odpovedala. V Murski Soboti smo konec julija 2017 ob selitvi na novo lokacijo, pomagali pri predstavitvi komunikacijske opreme in omrežnih povezav.

V letu 2017 smo opravili veliko dela na vzpostavitvi testne aplikacije INSPIS na IRSKGLR, ki jo uporabljajo tudi drugi inšpekcijski organi, njen dobavitelja pa je Partit d.o.o.. Pripravili smo vsebinske tehnične zahteve naših potreb, primerjave naših obstoječih poslovnih aplikacij in aplikacije INSPIS, pregledali in ažurirali smo vse šifrante, obstoječih in nove aplikacije, izvozili vse podatke šifrantov, uporabniških nastavitev in jih prilagodili za aplikacijo INSPIS. Po vzpostavitvi testnega okolja na strani dobavitelja, obsežni konfiguraciji in testiranju, smo na koncu ugotovili, da aplikacija INSPIS ne zadovolji potreb IRSKGLR po informacijski podpori dela inšpektorjev, ki je veliko bolj kompleksno in informacijsko zahtevno, kot jo omogoča trenutna aplikacija INSPIS. Ker so te vsebine že ustrezno rešene v obstoječih aplikacijah, smo se odločili, da je bolj smotrno minimalno vzdrževanje obstoječih poslovnih aplikacij, dokler MJU ne vzpostavi prenovljenega centralnega sistema pisarniškega poslovanja. Obenem smo bili vključeni tudi v delovno skupino za pripravo tehničnih specifikacij Informacijskega sistema inšpektoratov, ki jo koordinira UVHVVR, kjer prav tako pričakujemo boljše rešitve z novim informacijskim sistemom.

Inšpektorji pri svojem delu uporabljajo vse več aplikacij drugih državnih organov, kot so Zemljiška knjiga, aplikacije Zavoda za gozdove Slovenije, aplikacije Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, aplikacije in registre Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Finančne uprave RS, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za notranje zadeve in nekaterih drugih organov, kot je tudi UJP in ZZZS. Na eni strani s tem inšpektorji pridobijo na času pri vpogledu v podatke iz uradnih evidenc in registrov, po drugi strani pa uporaba različnih aplikacij za njih pomeni tudi vse večji tehnološki izziv, saj je vsaka aplikacija napisana v drugačni tehnologiji, uporablja različne načine avtentikacije, ki so za navadne uporabnike prevelik tehnološki izziv. Tako imajo uporabniki za vsako izmed teh različna uporabniška imena in gesla, ponekod se avtenticirajo še s certifikati, da ne govorimo o izzivu različnih podpisnih komponent in varnostnih posodobitev brskalnikov, ki potem blokirajo zastarele aplikacije. Tako izzivov pri pomoči uporabnikov iz dneva v dan ne manjka, že zaradi uporabe tehnologije, ki ni v domeni inšpektorata.

2 DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH

PREGLED OPRAVLJENEGA DELA

2.1 ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN ZAKONU O INŠPEKCIJSKEM NADZORU

V tabelah je predstavljeno število postopkov, ki so bili izvedeni po Zakonu o splošnem upravnem postopku (ZUP) in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) za preteklih pet let.

Tabela 6: KMETIJSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	Opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	8148	-	1888*	529	10565
2013	3785	662	756	539	5742
2014	5555	511	1007	136	7209
2015	5659	332	1081	192	7264
2016	7776	425	1353	175	9729
2017	7717	303	1261	136	9417

* povečan nadzor registra čebelnjakov

Tabela 7: VINARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	1612 6348*	419	846	120	9345
2013	3652	248	879	344	5123
2014	3302	345	436	375	4458
2015	5575	131	259	305	6270
2016	3979	332	453	103	4867
2017	4633	199	285	204	5321

* povečan obseg nadzora vpisa vinogradov v register vinogradov

Tabela 8: GOZDARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	2192	162	122	245	2721
2013	1751	237	93	223	2304
2014	2015	241	147	277	2680
2015	2574	388	200	404	3566
2016	2999	310	160	161	3630
2017	2706	332	134	158	3330

Tabela 9: LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	1504	254	162	63	1983
2013	1714	201	263	120	2288
2014	1702	125	214	74	2115
2015	1564	142	196	66	1968
2016	1440	126	139	31	1736
2017	1516	103	158	33	1810

2.2 ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O PREKRŠKIH

V tabelah je razvidno število postopkov, ki so jih posamezne inšpekcije vodile po Zakonu o prekrških za obdobje zadnjih petih let.

Tabela 10: KMETIJSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	74	49	158	32	313
2013	78	73	55	33	239
2014	136	43	73	33	285
2015	124	67	56	13	260
2016	151	59	112	39	361
2017	180	47	138	69	434

Tabela 11: VINARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	228	41	13	9	291
2013	375	77	42	8	502
2014	233	82	70	7	392
2015	134	161	46	20	361
2016	190	152	42	32	416
2017	215	137	36	12	400

Tabela 12: GOZDARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	179	139	113	200	631
2013	145	119	128	125	517
2014	135	119	95	141	490
2015	167	239	69	216	691
2016	376	731	225	330	1662
2017	246	477	87	422	1232

Tabela 13: LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	104	150	30	171	455
2013	149	64	44	129	386
2014	231	64	55	140	490
2015	213	58	41	126	438
2016	265	81	77	143	566
2017	152	96	29	205	482

UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR DELA

KMETIJSKA INŠPEKCIJA

Kmetijska inšpekcija opravlja nadzor nad enajstimi zakoni in devetnajstimi uredbami. Nadzor nad izvajanjem določb zakonov in podzakonskih predpisov je v letu 2017 izvajalo 26 kmetijskih inšpektorjev v 8 območnih enotah in 11 lokalnih izpostavah inšpektorata. Pri tem sta dve inšpektorici zaposleni za polovični delovni čas zaradi zdravstvenih težav, dva inšpektorja pa imata dvojna pooblastila, in sicer na področju vinarstva in sladkovodnega ribištva. Dve inšpektorici sta tudi vodji območnih enot v Mariboru in Novi Gorici.

Kot vsako leto, smo tudi v letu 2017 organizirali več skupnih sestankov in izobraževanj. Izobraževanja so potekala v okviru delovnih skupin kmetijskih inšpektorjev, konferenc ter splošnih programov usposabljanja. Na delovnih sestankih se inšpektorji seznaniijo z novostmi na področju zakonodaje, hkrati pa skušajo poenotiti postopke dela.

Med strateške cilje inšpekcije za kmetijstvo so bile v letu 2017 opredeljene naslednje naloge:

- preprečevanje zaraščanja in degradacije kmetijskih zemljišč in s tem ohranjanje fonda trajno varovanih kmetijskih zemljišč za boljše upravljanje z zemljišči; v Sloveniji je zaraščenih in neobdelanih najmanj 17000 ha kmetijskih zemljišč v uporabi, zato bo izdelana podatkovna zbirka s seznamom GERK površin v zaraščanju, na podlagi katerih se bo izdelala prioriteta za nadzor, kot so velikost parcele, bonitetne točke in potencial zemljišča ter morebitni negativni vplivi na okolje. Velik problem predstavlja tudi degradacija zaradi nenamenske rabe kmetijskih zemljišč. V tem primeru je zelo

pomembno dobro sodelovanje z inšpekcijo za okolje in prostor;

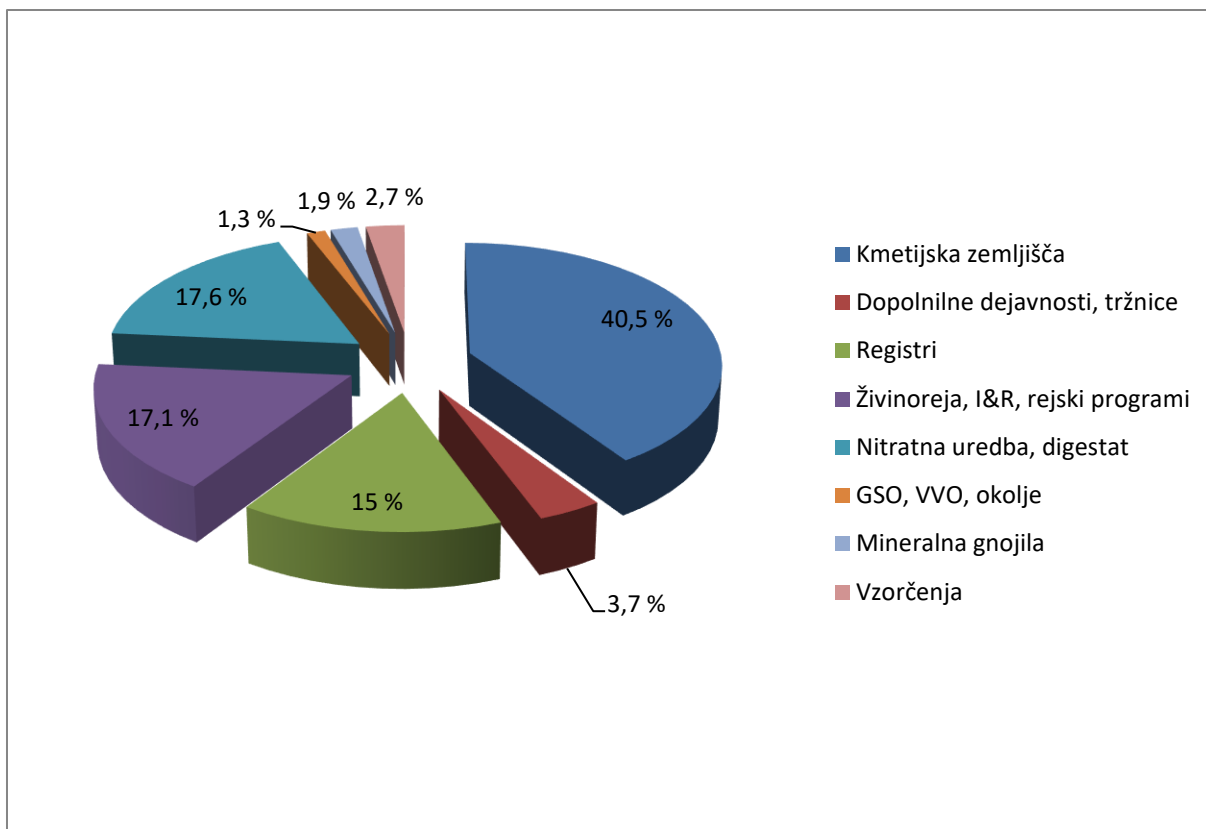
- nadzor dobre kmetijske prakse na zavarovanih in vodovarstvenih območjih za upoštevanje kmetijsko okoljskih načel ter upravljanja z vodami; kriteriji za *oceno tveganja* so stopnja ogrožanja zdravja ljudi in okolja zaradi možnih onesnaževanj podtalnice na najožjih vodovarstvenih območjih iz kmetijske dejavnosti; pri tem je zelo pomembno sodelovanje z inšpekcijo za okolje in prostor ter zdravstvenim inšpektoratom;
- nadzor dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in prodaje kmetijskih pridelkov na tržnicah ter nadzor registrov za preprečevanje sive ekonomije. *Ocena tveganja* temelji na višini letnega dohodka, ustvarjenega na podlagi posamezne dopolnilne dejavnosti, obsega in števila dopolnilne dejavnosti na kmetiji, vrste dopolnilne dejavnosti, kjer je tveganje največje ter nepravilnostih iz preteklosti. Ocena tveganja je informacijsko podprta. Kmetijska inšpekcija pri tem nadzoru dobro sodeluje s FURS in TIRS. Gre za skupne akcije na terenu ali medsebojne odstopne zadeve v pristojno reševanje;
- nadzor nad delovanjem javnih služb in organizacij s področja kmetijstva in živinoreje in ohranjanje finančne discipline ter nadzor promocije kmetijskih in živilskih proizvodov slovenskega porekla.

S strateškim načrtovanjem in oceno tveganja v skladu z usmeritvami Ministrstva za javno upravo se daje poudarek nadzoru okoljske in kmetijske problematike ohranjanja, obdelanosti in namenske rabe kmetijskih zemljišč, vodovarstvenim območjem v zvezi s preprečevanjem onesnaževanja tal, podtalnice in vodotokov, pravilnemu gnojenju na ranljivih območjih, nadzoru finančne discipline pri opravljanju osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih in promociji kmetijskih pridelkov in živil ter nadzoru registrov. Poseben pomen ima tudi nadzor nad pravilnim delovanjem javnih služb s področja kmetijstva in živinoreje, ki so prejemniki sredstev iz državnega proračuna (kmetijsko svetovanje, rejski programi, vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov). Vedno večji poudarek je tudi na vzorčenju tal na ostanke onesnaževal, nitrate, fitofarmacevtska sredstva na vodovarstvenih in ostalih okoljsko občutljivih območjih, na prisotnost GSO rastlin in vsebnosti THC v industrijski konoplji. Tako je bilo v letu 2017 odvzetih 295 inšpekcijskih vzorcev. Nekateri vzorci so bili povezani z monitoringom onesnaženosti tal.

Velik pomen dajemo tudi sodelovanju z drugimi inšpekcijskimi službami v okviru regijskih koordinacij inšpekcij ali skupnih akcij, določenih na inšpekcijskem svetu glavnih inšpektoratov in inšpektorjev. Tako kmetijska inšpekcija še posebej dobro sodeluje s predstavniki TIRS, FURS, UVHVVR, v nekaterih primerih pa tudi z IRSOP, ko gre za nadzor porekla in sledljivosti kmetijskih pridelkov in živil na lokalnih trgih, ugotavljanja obsega kmetijske proizvodnje in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji v povezavi s KD in plačilom dohodnine, obveznim vpisom v registre kmetijskih gospodarstev, zaposlenim na kmetiji in sezonskim delom ter posegi v prostor na kmetijskih zemljiščih.

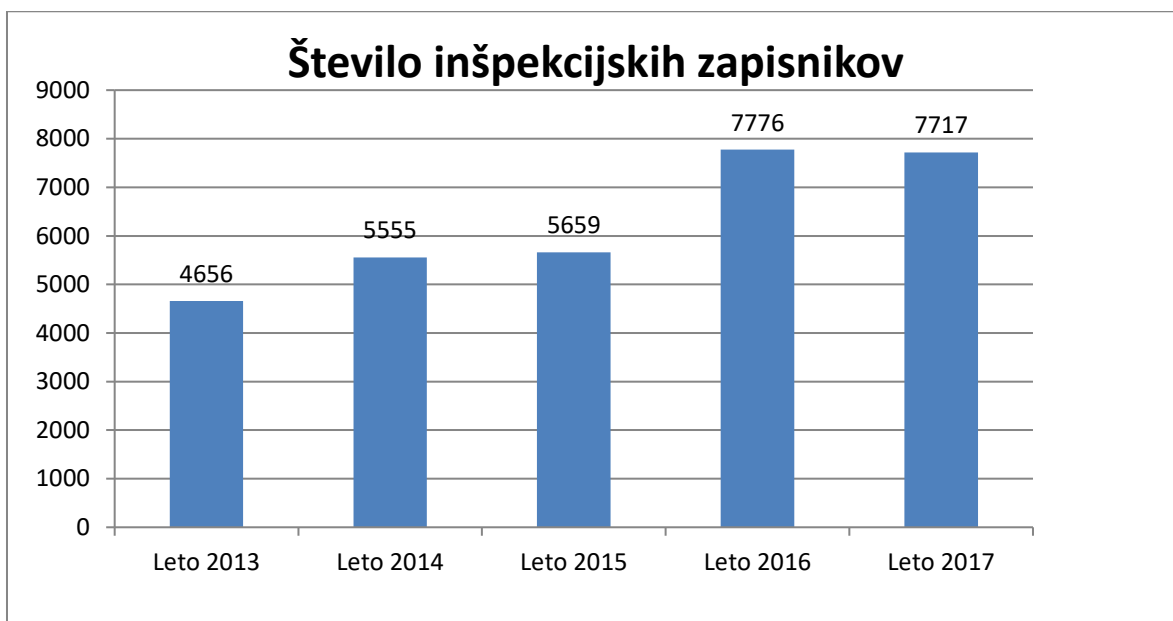
UGOTOVITVE KMETIJSKE INŠPEKCIJE PO PODROČJIH DELA

Kmetijski inšpektorji so v letu 2017 opravili 11883 pregledov in izdali 7717 zapisnikov. Ugotovili so 1725 nepravilnosti ter izdali 1261 inšpekcijskih upravnih odločb. Od skupno 2862 zadev, jih je bilo 970 začelih na podlagi prijav, ostale pa po uradni dolžnosti. Tako je bila vsaka tretja zadeva začeta na podlagi prijave. Največ prijav je bilo zaradi neobdelanosti kmetijskih zemljišč in degradacije - 659, sledijo kršitve po nitratni uredbi (145 prijav).

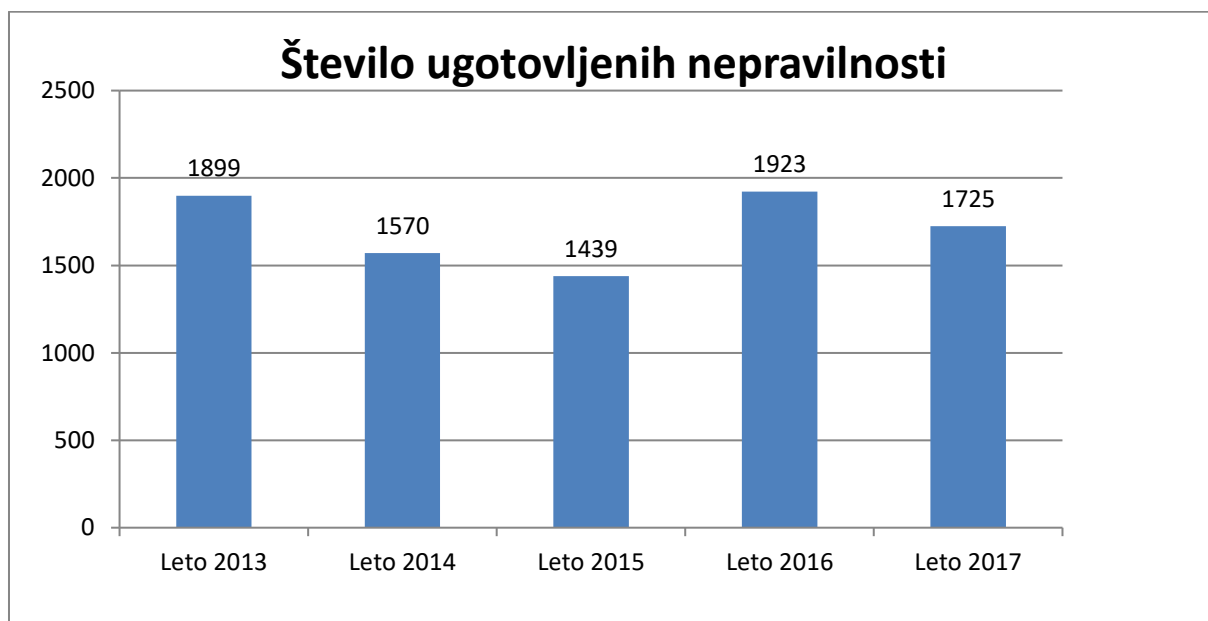
Slika 1: Skupno število inšpekcijskih in kontrolnih pregledov kmetijske inšpekcije v letu 2017 po vsebinskih področjih.

Kmetijska inšpekcija je v letu 2017 namenila največ časa ravno nadzoru namenske rabe kmetijskih zemljišč s kar 40,5 % vseh pregledov in sicer v povezavi s kmetijsko in okoljsko problematiko, sledi nadzor registrov s področja živinoreje in registrov kmetijskih gospodarstev, izvajanje nitratne uredbe ter v manjši meri nadzor dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in prodaji kmetijskih pridelkov in živil na tržnicah.

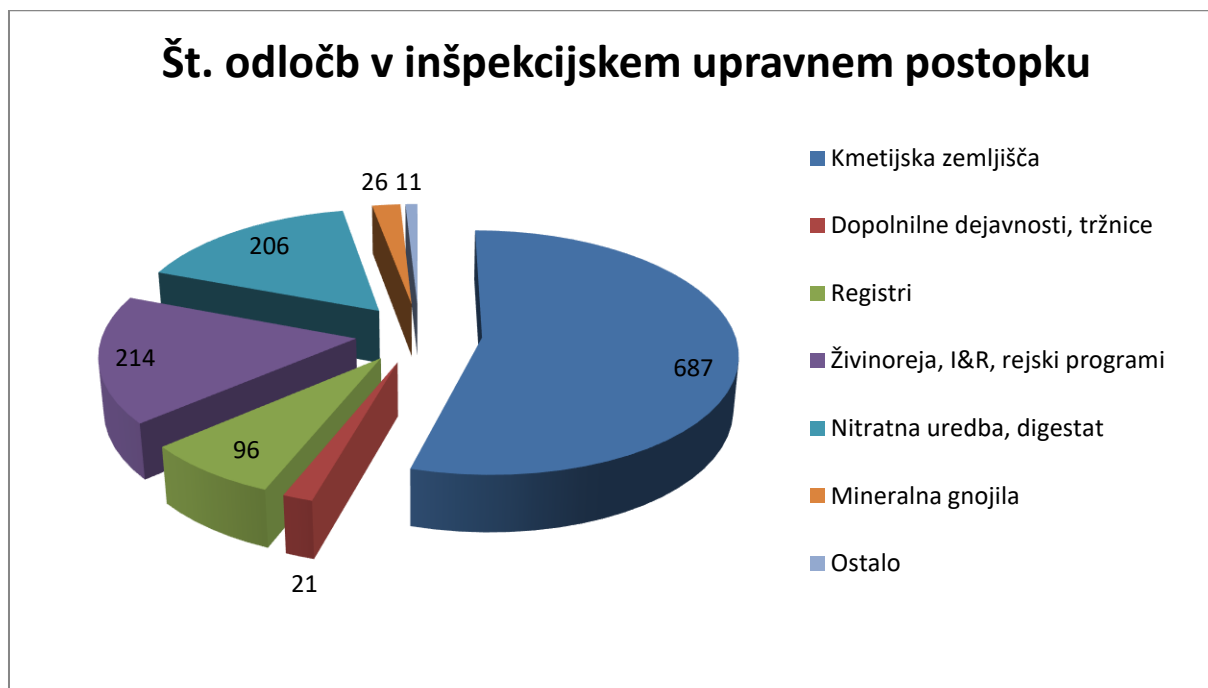
Slika 2: Število zapisnikov kmetijske inšpekcije za obdobje 2013- 2017.

Število izvedenih zapisnikov se je po letu 2013 povečevalo za 66 % tudi zaradi usmerjenih akcij in navodil iz urada, ki so vplivale na večjo intenziteto pregledov na terenu, usmerjenih na problematiko terena in prioritete glede na ugotovitve iz prejšnjih let.

Slika 3: Število ugotovljenih nepravilnosti kmetijske inšpekcije za obdobje od leta 2013-2017.

Padec ugotovljenih nepravilnosti in ureditvenih odločb v letu 2017 za 9 % v primerjavi z letom 2016 je delno že posledica urejenosti terena zaradi poostrenega nadzora v preteklih letih (nadzor registrov, sporočanja stanja čebeljih družin, urejenost skladišč za živinska gnojila). Prav tako sta bili zaradi zdravstvenih razlogov v tem času deloma odsotni dve kmetijski inšpektorici.

Slika 4: Število inšpekcijskih upravnih odločb kmetijske inšpekcije po petih zakonih in dveh uredbah za leto 2017.

Inšpekcija je v letu 2017 največ ureditvenih odločb in sicer 687 ali 54 % vseh odločb izdala po zakonu o kmetijskih zemljiščih, in sicer predvsem ob načrtovanih spomladanskih in jesenskih akcijah preprečevanja zaraščanja in neobdelanosti kmetijskih zemljišč (glej sliko 5).

Sledijo ukrepi po zakonu o živinoreji, kjer je bilo 110 ureditvenih odločb izdanih v povezavi z označenostjo čebelnjakov in stojišč ter sporočanjem števila čebeljih družin v register SIRIS. Nadaljevalo se je s pregledi rejskih programov v živinoreji.

Na podlagi uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UVVONKV) je bilo izdanih 158 odločb zaradi omejitev gnojenja oziroma neurejenih skladiščnih kapacitet za živinska gnojila, ki so problematična predvsem na manjših kmetijskih gospodarstvih do 10 GVŽ.

Po zakonu o kmetijstvu je bilo izdanih 124 inšpekcijskih upravnih odločb predvsem v povezavi z nadzorom podatkov z vpis v register kmetijskih gospodarstev (oljčniki, RKG in GERK evidence), v manjši meri kot v preteklosti pa s prodajo in predelavo kmetijskih izdelkov v okviru osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetiji (DDK).

Na podlagi nadzora kakovosti mineralnih gnojil v prometu in analiz je bilo po zakonu o mineralnih gnojilih izdanih 26 ureditvenih odločb o prepovedi prometa ali zaradi neskladnih vzorcev pri analizah kakovosti, pri čemer se število ukrepov iz leta v leto ne spreminja.

Število ukrepov po Zakonu o varstvu okolja (ZVO) glede emisij okolja iz kmetijskih virov oziroma urejenosti skladišč za živinska gnojila iz leta v leto upada, saj se ukrepi izvajajo po domicilnih predpisih kot sta zakon o kmetijskih zemljiščih in nitratna uredba. V letu 2017 je bil izrečen en ukrep zaradi nedovoljene rabe pesticidov na najožjih vodovarstvenih območjih katerih režim varovanja določa 13 državnih uredb o vodovarstvenih območjih za vodna telesa posameznih vodonosnikov (U-VVO).

Na podlagi uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata je bilo v letu 2017 izdanih kar 44 ureditvenih odločb ali 34 odločb več kot v letu 2016 zaradi pomanjkljivih evidenc o uporabi digestata na kmetijah oziroma, ker uporabnik digestata ni imel izdelanega gnojilnega načrta na podlagi analize zemlje.

Skupaj je bilo izdanih 1261 upravnih odločb oziroma 53 odločb na inšpektorja. Stranke so se v 75. primerih pritožile na upravne odločbe organa 1. stopnje.

PREKRŠKOVNI UKREPI IN DENARNE KAZNI PO ZUP

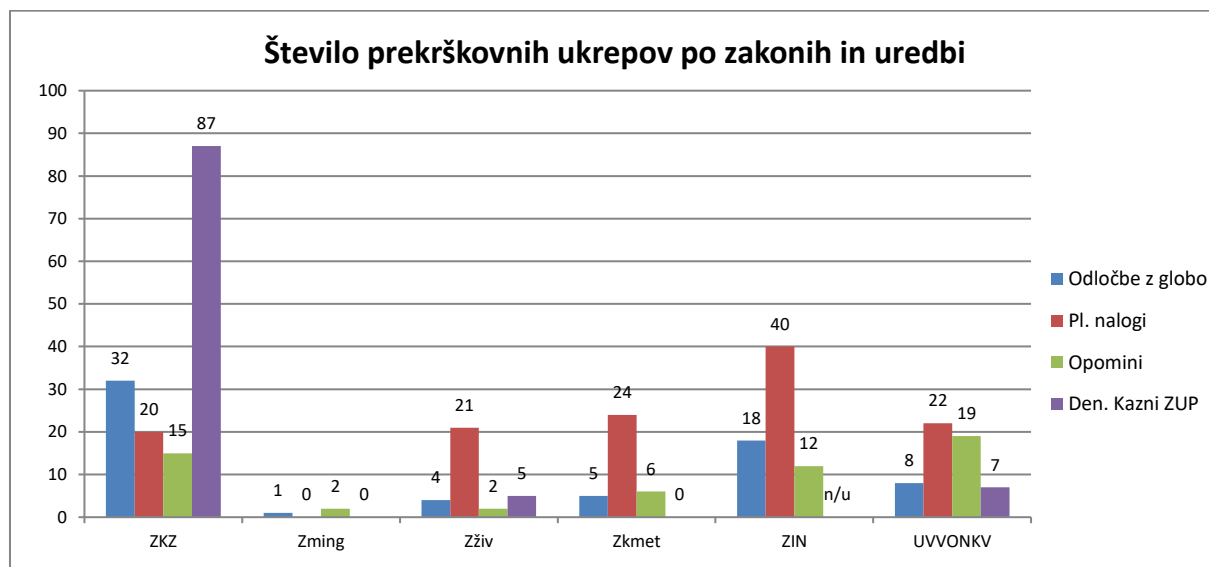
Kmetijska inšpekcija je v letu 2017 izdala 138 plačilnih nalogov z višino izrečene kazni v znesku 59.820 €, 69 odločb o prekršku z globo 54.684,96 €, 47 opominov s sodnimi taksami v višini 6.583,45 € ter 180 opozoril po ZP-1. Skupna višina izrečenih sankcij in stroškov postopka znaša 121.088,41 ali 35 % več kot v letu 2016. Zaradi neposredne zaznave je vedno več izrečenih sankcij v obliki plačilnih nalogov, v primerjavi s preteklimi leti pa ostaja število izrečenih opominov na isti ravni. Stranke vedno bolj pogosto zastopajo pooblaščenca odvetniki, ki uveljavljajo osebne stroške v skladu z odvetniško tarifo. V letu 2017 je bilo podanih 16 zahtevkov za sodno varstvo ali 1 zahtevke na 13 izdanih odločb z globo. V tem letu je bilo na FURS posredovanih 64 izterjav neplačanih glob oziroma sodnih taks, predvsem na področju kmetijskih zemljišč.

Poleg prekrškov so inšpektorji v skladu z 298. členom ZUP izrekli tudi denarne kazni na podlagi sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo. Skupaj je bilo izdanih 205 sklepov o dovolitvi izvršbe ter 104 sklepov o izvršbi. Največ sklepov o dovolitvi izvršbe, natančneje 159, je bilo

izdanih na podlagi zakona o kmetijskih zemljiščih, od tega kar 113 ali 48 % več kot leta 2016 zaradi ne izvrševanja upravne odločbe pri preprečevanju zaraščanja in neobdelanosti kmetijskih zemljišč. 22 sklepov o dovolitvi izvršbe je bilo izdanih zaradi nasipavanja kmetijskih zemljišč (zemeljski izkopi brez dovoljenj, gradbeni materialom in utrjevanje podlage z mletim peskom in gramozom), 10 sklepov zaradi nelegalne postavitve enostavnih objektov na kmetijskih zemljiščih, 12 sklepov o izvršbi zaradi odpadkov, ki ne sodijo na kmetijska zemljišča (gradbeni material, opeka, leseni opaži, konstrukcije za gradbene odre, razna krama) ter 7 sklepov zaradi nelegalne postavitve parkirišč. Šestindvajset sklepov je bilo izdanih zaradi neurejenih skladišč za živinska gnojila, 8 izvršb s prisilitvijo je bilo začeti zaradi neoznačenosti čebelnjakov, 43 pa zaradi neoznačenosti govedi in drobnice. Zaradi neizvrševanja inšpekcijskih ureditvenih odločb po ZUP je bilo izdanih 49.350 € denarnih kazni na podlagi sklepov o izvršbi.

Skupaj je bilo izrečenih za 170.438,41 € glob, stroškov postopka, sodnih taks in denarnih kazni po ZUP.

Na sliki 5 je razvidno, da je največ prekrškov in sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo (denarne kazni po ZUP) izrečenih ravno po zakonu o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), saj stranke v predpisanem roku ne odpravijo zarasti ali drugače vzpostavijo degradirano zemljišče v prvotno stanje. Zaradi ne izvrševanja upravne odločbe po ZKZ se izreka tudi večina glob po zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Sledijo prekrški in denarne kazni zaradi neurejenih skladišč za živinska gnojila po uredbi o varstvu voda pred onesnaževanji z nitrati iz kmetijskih virov (UVVONKV) ter prekrški zaradi obveznih vpisov v registre po Zakonu o kmetijstvu in živinoreji.

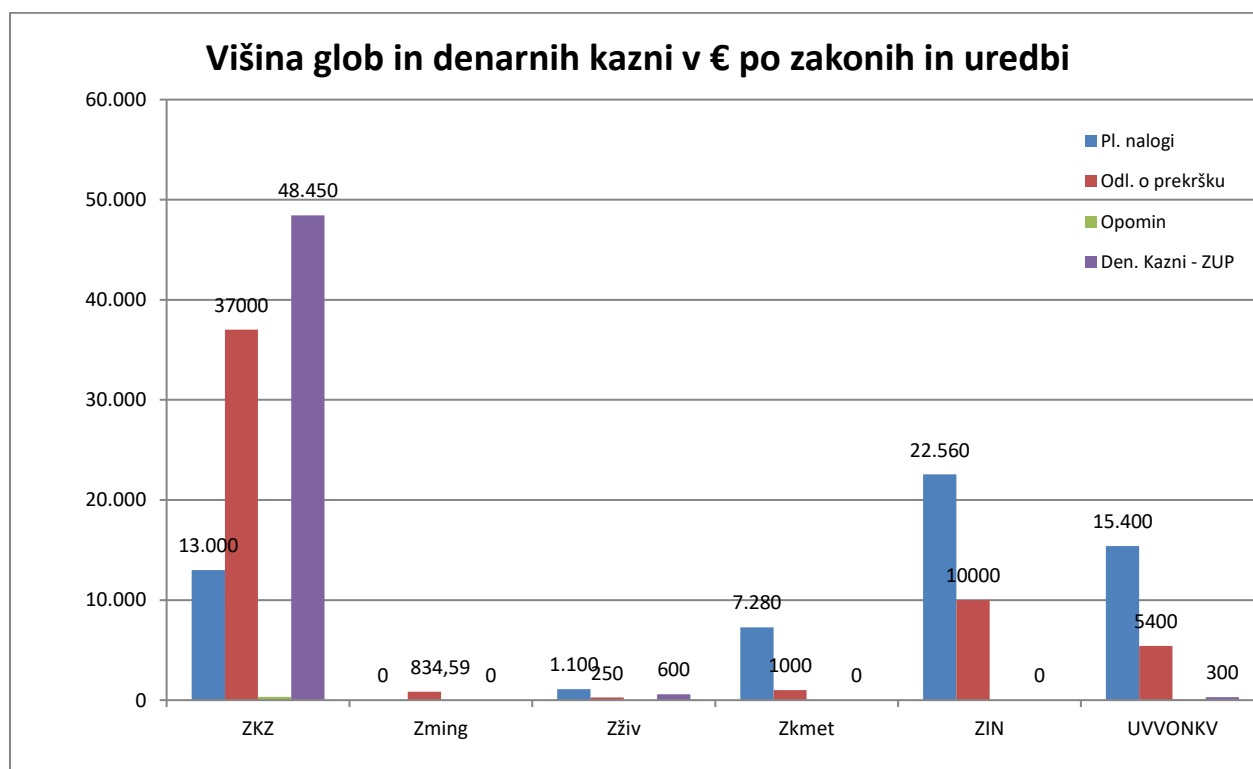

Slika 5: Število izdanih odločb, plačilnih nalogov in opominov o prekrških ter sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo po zakonih in uredbi v letu 2017.

Višina izrečenih kazni po posameznih zakonih je podana na spodnji sliki 6 in je sorazmerna tudi s številom izrečenih prekrškovnih ukrepov iz slike 5. Iz nje je razvidno, da je najvišja vsota izrečenih glob na podlag odločb o prekrških, neizvrševanje odločb po ZIN ter denarnih kazni po ZUP pri Zakonu o kmetijskih zemljiščih in sicer skupno 98.770 €, kar je za 27 % več kot v letu 2016. Vsako leto se pojavljajo iste kršitve glede nasipavanja, zaraščanja in odlaganja odpadkov ter nelegalne postavitve različnih enostavnih objektov in parkirišč. Poleg tega zakona izstopa še uredba o varstvu voda pred onesnaževanji z nitrati iz kmetijskih virov,

kjer je bilo izdanih za 21.220 € glob po ZP-1 in ZIN ter denarnih kazni po ZUP, kar je za 54 % več kot v letu 2016. Predvsem so se ugotovile kršitve časovne omejitve gnojenja na kmetijskih površinah, gnojenja v bližini vodnjakov in vodotokov ter kot glavna nepravilnost neurejenost skladiščnih kapacitet za živalska gnojila. Na podlagi zakona o inšpekcijskem nadzoru je bilo z odločbami o prekrških izdanih za 32.560 € glob, kar je za 19 % več kot v letu 2016. Delež izrečenih sankcij po zakonu o kmetijstvu je znašal 8.200 €, predvsem zaradi neregistrirane prijave pridelka oljk in oljčnega olja ter obveznega vpisa podatkov v RKG. Pri ostalih zakonskih aktih je delež kazni na isti ravni kot prejšnja leta.

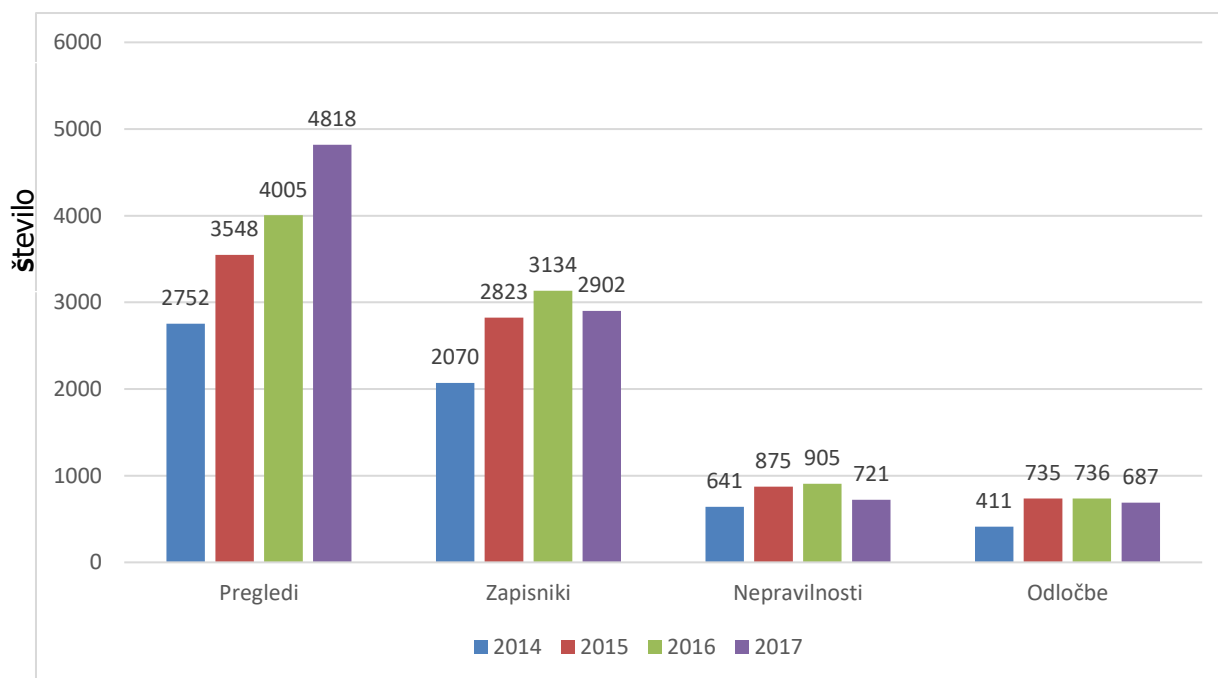

Slika 6: Višina izrečenih glob prekrškovnega organa po zakonih in uredbi v letu 2017.

KMETIJSKA ZEMLJIŠČA

Kmetijska inšpekcija IRSKGLR je v letu 2017 v upravnih zadevah opravila skupaj 4818 pregledov, zapisala 2902 zapisnikov in izdala 687 inšpekcijskih odločb. Na izdane ureditvene odločbe se je pritožilo 18 zavezancev. Pritožbe se rešujejo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Izdanih je bilo tudi 36 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnih postopkih je bilo izdanih 324 sklepov o dovolitvi izvršbe in sklepov o izvršbi.

V prekrškovnih postopkih pa je inšpekcija izdala 20 plačilnih nalogov, 32 odločb o prekrških, 15 opominov in 73 opozoril po ZP-1. Skupna višina izrečenih kazni v prekrškovnem postopku je v letu 2017 znašala 50.320 €.

Slika 7: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2014 do 2017 po zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Po posameznih vsebinskih področjih je bilo ugotovljeno spodaj navedeno stanje:

Obdelanost kmetijskih zemljišč in zaraščanje

Kmetijska inšpekcija je na podlagi zakona o kmetijskih zemljiščih v zvezi z zaraščanjem in neobdelanostjo kmetijskih zemljišč v letu 2017 izvedla 2633 pregledov in zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdala 351 ureditvenih odločb. Izdano je bilo tudi 18 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnih postopkih je bilo izdanih 156 sklepov o dovolitvi izvršbe ter sklepov o izvršbi, večinoma z denarno prisilitvijo.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 5 plačilnih nalogov v skupni višini 2.500 €, 17 odločb o prekrških v višini 8.500 € ter 5 opominov v skupni višini stroškov postopka 150 €.

Tako kot v prejšnjih letih se ugotavlja, da se kmetijska zemljišča, predvsem na območju Bele Krajine, Krasa in Haloz še vedno opuščajo, s tem pa se povečuje zaraščanost. Veliko težavo pri neobdelanosti kmetijskih zemljišč predstavljajo spori med lastniki oziroma dediči ter lastniki, ki niso več sposobni obdelovati svojih površin in nimajo dedičev ali le-ti niso zainteresirani za obdelavo. Poleg tega je še vedno veliko površin, ki jih imajo v lasti osebe, ki živijo v tujini. Zaradi propada določenih kmetijskih vinarskih podjetij se izredno povečuje število neobdelanih vinogradov in sadovnjakov na območju Maribora. Ugotavlja se, da se še vedno določena zemljišča v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS zaraščajo, saj Sklad ne more dobiti novega zakupnika za kmetijska zemljišča, ki so slabo vzdrževana.

Zaradi zaraščanja je še vedno veliko prijav tudi na zemljiščih v mešanem lastništvu Sklada kmetijskih zemljišč, občine in fizičnih oseb.

Glede problematike hitrorastočega panjevca iz rodu *Paulownia*, se je zakon o kmetijskih zemljiščih spremenil in je bil dodan nov člen, ki omogoča saditev panjevca le na drugih kmetijskih zemljiščih. Po uvedbi te določbe se ugotavlja, da se je stanje na terenu izboljšalo do te mere, da ne prihaja več do saditve hitrorastočih panjevcev na najboljših kmetijskih zemljiščih.

Tabela 14: Podatki o ukrepih iz nadzora obdelanosti in zaraščanja kmetijskih zemljišč 2017.

Število pregledov	Število izdanih odločb ZUP, ZIN	Število opozoril po ZIN	Število sklepov	Število uvedenih prekrškov
2633	351	18	156	27

Varstvo kmetijskih zemljišč pred nasipavanji in izkopavanji ter postavitvijo nelegalnih enostavnih objektov

Pristojnosti za ukrepanje pri posegih na kmetijska zemljišča, kot so nasipavanja, izkopavanja in postavljanje nelegalnih objektov, ima Inšpekcija za okolje in naravo IRSOP, Inšpekcija za infrastrukturo ter kmetijska in gozdarska inšpekcija IRSKGLR. Ker se pristojnosti zelo prepletajo je ukrepanje pri takih posegih na kmetijska zemljišča kompleksno. Kmetijska inšpekcija svoje ukrepe utemeljuje na podlagi 4., 7. in 107. člena zakona o kmetijskih zemljiščih.

Na področju varstva, nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč ter enostavnih objektov je bilo v letu 2017 skupaj opravljenih 1137 pregledov, največ na področju enostavnih objektov. Izdanih je bilo 201 ureditvenih odločb in sicer 133 zaradi postavitve enostavnih objektov, 68 zaradi nasipavanja, 59 zaradi enostavnih objektov in 9 zaradi izkopavanja plodne zemlje. V izvršilnem postopku je kmetijska inšpekcija izdala 76 sklepov o dovolitvi izvršbe ter sklepov o izvršbi s prisilitvijo.

Glede nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč je ugotoviti, da se posegi izvajajo po celi Sloveniji s poudarkom na kmetijskih zemljiščih v dolinah, kje je teren dostopnejši za težje delovne stroje. Degradirane površine so v večini primerov na območju večjih urbanih središč, kjer je intenzivnost gradbenih del največja. Ob tem pa država in lokalna skupnost ni poskrbela za ustrezne deponije odpadkov. V bodoče se še vedno priporoča tesnejše sodelovanje med ARSO, MOP in MKGP, v primeru izdajanja odločbe za izvedbo agromelioracije s strani MKGP in izdajanju okolje-varstvenega dovoljenja »OVD« s strani ARSO za vnos zemeljskega izkopa na kmetijsko zemljišče. Ker je postopek pridobivanja OVD dolgotrajen, začne investitor z deli pred pridobitvijo dovoljenj, ker je pač vezan na roke. Ker pa je z deli že pričel, ne dobi odločbe za uvedbo agromelioracije, čeprav bi bila agromelioracija v mnogih primerih upravičena.

Postavitev reklamnih panojev na kmetijskih zemljiščih

V letu 2017 je na podlagi pravne prakse kmetijska inšpekcija dosegla, da se na podlagi Zakona o kmetijskih zemljiščih lahko odstranjujejo reklamni panoji, ki niso objekti, iz kmetijskih zemljišč. Na podlagi tega se je v letu 2017 izvedlo 82 pregledov, izdalo 10 odločb in en sklep o dovolitvi izvršbe.

Odlaganje odpadkov, degradacija in postavitev nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih

Na tem področju je bilo v letu 2017 opravljenih 644 pregledov, od tega 402 zaradi odpadkov na kmetijskih zemljiščih, 133 pregledov zaradi nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih in 109 pregledov zaradi povzročanja erozije. Izdanih je bilo skupno 86 ureditvenih odločb. V izvršilnih postopkih je kmetijska inšpekcija v letu 2017 izdala skupno 77 sklepov o dovolitvi izvršbe ter sklepov o izvršbi.

Še vedno se ugotavlja, da se večja števila primerov, kjer se kmetijska zemljišča uporabljajo kot skladišča za odlaganje različnih odpadkov in ostalega, predvsem gradbenega materiala. Število primerov, kjer zavezanci na kmetijskih zemljiščih urejajo parkirišča za tovorna in druga vozila na nelegalen način, pa je približno na isti ravni, kot v letu 2016. Inšpekcijski

postopek je uspešen šele takrat, ko investitor pridobi novo lokacijo, do takrat pa plačuje kazni v izvršbi. Ker se obseg gradbenih del povečuje, se predvideva, da se bo spet povečal pritisk na kmetijska zemljišča v obliki različnega odlaganja odpadnih grebenih materialov in izkopov.

Uvedba agromelioracij

V letu 2014 se je ustalila praksa, kjer predstavniki ministrstva sproti obveščajo kmetijsko inšpekcijo o prejetih vlogah za uvedbo agromelioracij, izdanih odločbah o uvedbi agromelioracije in izdanih sklepov o zavrženju ali zavrnitvi vlog. Na podlagi teh obvestil je kmetijska inšpekcija IRSKGLR v letu 2017 opravila 98 pregledov na terenu, ugotovila enajst nepravilnosti in izdala deset ureditvenih odločb o odpravi pomanjkljivosti pri izvedbi agromelioracij. V prekrškovnih postopkih je izdala 4 plačilne naloge in eno odločbo o prekršku v skupni višini 2.560 €.

MINERALNA GNOJILA

V letu 2017 je na podlagi Zakona o mineralnih gnojilih in Uredbe Sveta 2003/2003 kmetijska inšpekcija IRSKGLR opravila 230 pregledov. Pregledi so bili usmerjeni predvsem na naslednje:

- ali ima mineralno gnojilo registracijo MKO ali pa je ES gnojilo;
- če je mineralno gnojilo ES - ali izpolnjuje pogoje iz Uredbe 2003/2003;
- izpolnjevanje kriterijev kakovosti in pravilna označenost mineralnih gnojil, ki niso »gnojila ES«;
- označenost mineralnih gnojil v slovenskem jeziku;
- kakovost mineralnih gnojil v prometu na podlagi analiz odvzetih vzorcev - skladnost deklariranih vsebnosti hranil z rezultati analize.

Količina gnojil predvsem večjih pakiranj z 50 kg in več, se v maloprodajnih prodajalnah zadnja leta zmanjšuje. Večji kmetje se praviloma poslužujejo direktne dobave, v trgovinah so ta gnojila na zalogi praviloma le v času sezone. Na drugi strani pa se povečuje število različnih vrst gnojil v manjših pakiranjih, namenjenih vrtničarjem in rabi v gospodinjstvu. Poseben problem predstavljajo pripravki, ki se oglašujejo kot naravna, organska gnojila, z zelo nizko vsebnostjo rastlinskih hranil, ki jih ni mogoče uvrstiti med gnojila, čeprav jih trgovci kot take oglašujejo in zanje ne velja ZMinG in Uredba 2003/2003. Pri majhnih pakiranjih je velikokrat težava tudi ustrezna označenost, saj je zaradi prostega trgovanja z mineralnimi gnojili, uvoz različnih gnojil enostaven, distributerji pa potem ne poskrbijo za ustrezno označenost v slovenskem jeziku ali pa originalne označbe namerno spreminjajo, da se izognejo registraciji gnojila v Sloveniji (pogosto pri organsko-mineralnih gnojilih). Pri pregledih kmetijska inšpekcija preverja pravilno označenost (deklaracije) mineralnih gnojil v prometu, ki morajo biti v slovenskem jeziku. Mineralna gnojila, ki niso ustrezno označena, se izločijo iz prometa.

Skupno je bilo za odpravo nepravilnosti izdanih 26 inšpekcijskih odločb in 5 opozoril po zakonu o inšpekcijskem nadzoru, zaradi storjenih prekrškov pa je bila izdana ena odločba o prekršku v višini 834,35 € ter 2 opomina. V letu 2017 je bilo v prometu odvzetih 18 vzorcev mineralnih gnojil. Posebna pozornost je bila namenjena novim gnojilom na tržišču in tistim, ki so bila v preteklosti neustrezne kakovosti. Vzorčenje so izvajali člani skupine inšpektorjev za nadzor mineralnih gnojil po celi Sloveniji, tudi regionalno so bili za nadzore izbrani deli Slovenije, kjer v prejšnjih letih ni bilo veliko nadzorov po tem vprašanju. V sedmih primerih vzorčenja gnojilo ni ustrezalo predpisani kakovosti, zato so bili strankam v petih primerih izdani sklepi o stroških postopka za opravljene analize.

Tabela 15: Rezultati analiziranih vzorcev mineralnih gnojil v letu 2016.

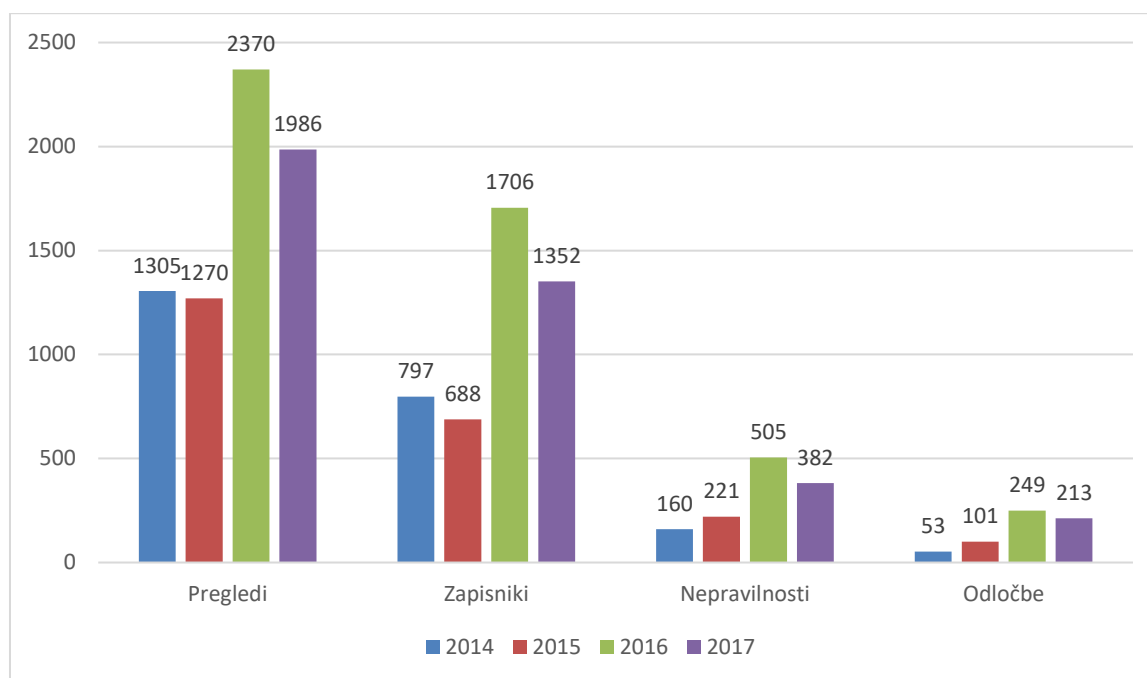
IME GNOJILA	ES/ORG.- MIN	USTREZA DA/NE	NEUSTREZNA HRANILA	UKREP
KAN 27%-granulat (IT - Rene)	Gnojilo ES	Da		
Granulat NPK 10-7-14 +Fe+Mn+Zn (IT-Bilka)	Gnojilo ES	Da		
Naturen, Tomatendunger NPK 5-3-7 (AT-Silk)	Org.-min	Da		
Granulat NPK 15-15-15 (IT - Rene)	Gnojilo ES	Da		
Granulat(Orto fruta) NPK(Mg; S03, B): 12-12-17(2,8, 0.1)(IT-Agrochem)	Org.-min	Da		
Granulat NPK: 8-16-20+11S03 (IT-Agrochem)	Gnojilo ES	Da		
Pheosol - pheoflore PK(MgO, S03):10-16(2,16) (AT)	Gnojilo ES	Ne	S03 – prenizka vsebnost	Odločba, Plačilo stroškov postopka, korekcija označbe
ATB Plus (MPPA duo) NPK (Ca, MgO, S03): 10-5-12 (8,2,24)+0,1+7,5C (AT)	Org.-min.	Da		
NGK - AKRAP(CaO, MgO): 2(13,0,8,8)+mikroelementi (AT-Vender)	?	Ne	P, Cu – prenizki vsebnosti	Zahteva za superanalizo
KAN 27%-granulat (BIH)	Gnojilo ES?	Da (kakovost!)		Ali je to lahko gnojilo ES?
Specialno gnojilo za pelargonije - tekoče NPK:5-6-6 (Agrolit)	Gnojilo ES	Da		
Vetisa Nutricote - dolgotrajno gran. NPK (MgO) 13:11:11 (Njiva)	Gnojilo ES	Da		
Fiorand za cvetoče r. - tekoče NPK: 8-5-5 + mikrohranila (Planta)	Gnojilo ES	Ne	Mn, Fe – prenizka vsebnost	Odločba, Stroški postopka, korekcija označbe
Fiorand za vrtnice in cvetoče grmovnice-granulat NPK (Mg, S):7-15-20(2, 6)+Fe (Planta)	Gnojilo ES	Ne	P, Mg, Fe – prenizke vsebnosti	Zahteva za superanalizo (s.a. potrdila analizo)
Specialno gnojilo za jagode - granulat NPK(Mg):9-14-22(2) (Agrolit)	Gnojilo ES	Ne	P – prenizka vsebnost	Odločba, Stroški postopka, korekcija označbe
Plantella za surfinije NPK 6-6-8 + B + Fe + Zn (Unichem)	Gnojilo ES	Da		
Plantella formula 365 za okrasni vrt NPK (Mg) 15-7-15 (2) + B, Cu, Fe, Mn, Mo in Zn (Unichem)	Gnojilo ES	Da		
Specialno gnojilo za okrasne trate NPK (CaO, MgO) 16-5-6 (6,2) + mikrohranila Cu, Fe, Zn (Agrolit)	Gnojilo ES	Ne	P, K – prenizke vsebnosti	Odločba, Stroški postopka, korekcija označbe
Belfrutto MBS NPK 6-10-15+4Mg+16S03+0,1B+0,5 Fe+0,01 Zn+7,5C	Org.-min.	Ne	K- prenizka vsebnost	Superanaliza

Pri pregledih kmetijska inšpekcija preverja označevanje (deklaracije) mineralnih gnojil v prometu, ki mora biti v slovenskem jeziku. Tudi mineralna gnojila, ki niso označena v skladu, izločimo iz prometa.

Zaradi neustreznih analiznih izvidov in neustrezne deklaracije je bilo iz prometa izločenih 5307,25 kg mineralnih gnojil, ki so bila v večini primerov predelana oziroma dodelana.

UKREPI S PODROČJA ŽIVINOREJE

S področja Zakona o živinoreji je bilo opravljenih 1968 pregledov. Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 213 ureditvenih odločb. V izvršilnem postopku je bilo izdanih 23 sklepov o dovolitvi izvršbe in sklepov o izvršbi. V prekrškovnem postopku je bilo izdanih 21 plačilnih nalogov in štiri odločbe o prekršku v skupni višini 1.350,57 €.

Slika 8: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2014 do 2017 po Zakonu o živinoreji.

Iz zgornje slike je razvidno, da leto 2016 izstopa glede statističnih števil. Vzrok za izstopanje od večletnega povprečja je v izvedeni akciji, kjer je kmetijska inšpekcija opravila obširni nadzor sporočanja števila čebeljih družin v Register čebelnjakov ter nadzor označevanja čebelnjakov. V letu 2017 je kmetijska inšpekcija nadaljevala z enako akcijo, vendar v manjšem obsegu, zato so rezultati v primerjavi z letom 2016 malo nižji.

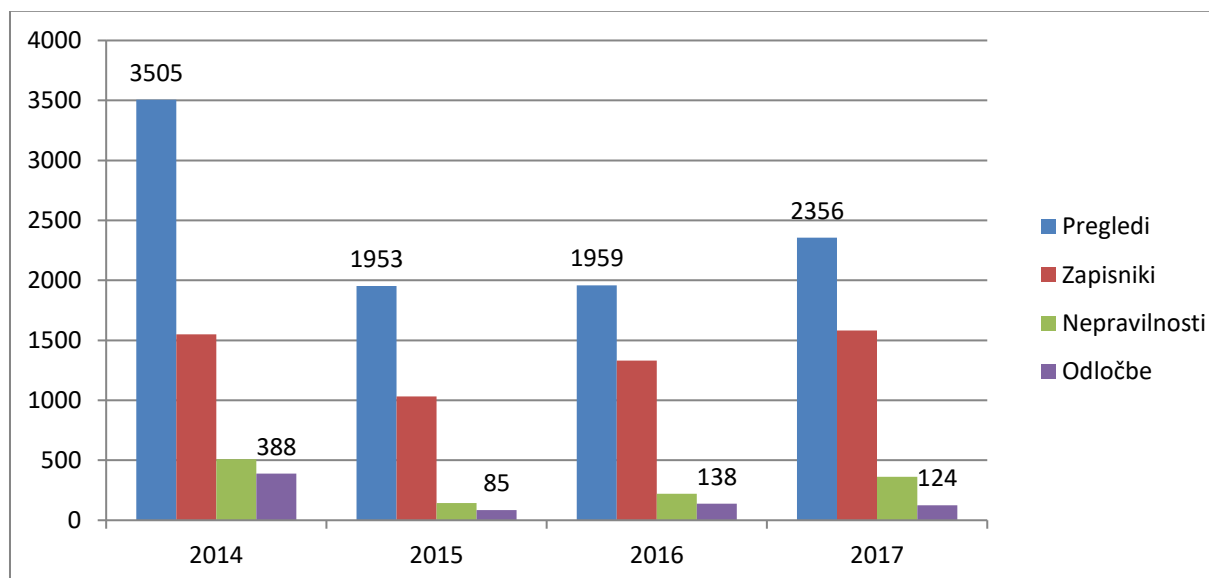
Tabela 16: Število zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih odločb po posameznih vrstah živali v letu 2016 in ostalih ukrepih po ZŽiv.

ZAKON O ŽIVINOREJI	št. pregledov	št. nepravilnosti	št. odločb
Identifikacija in registracija govedi	523	64	20
Identifikacija in registracija prašičev	362	69	63
Identifikacija in registracija drobnice	56	11	9
Identifikacija in registracija kopitarjev	30	4	1
Označevanje čebelnjakov in stojišč (23/1,2,4)	870	215	110
Ostalo	145	19	10

V splošnem kmetijska inšpekcija z leti uveljavlja model nadzora, ki usmerjeno cilja na odpravljanje težave v sklopu posameznega vsebinskega področja. Pri tem že drugo leto zapored odpravlja nepravilnosti pri označevanju čebelnjakov in stojišč.

UKREPI S PODROČJA KMETIJSTVA

Na podlagi Zakona o kmetijstvu je bilo v letu 2017 skupno opravljenih 2356 pregledov. Izdelano je bilo 1584 zapisnikov, ugotovljenih 383 nepravilnosti, izdanih je bilo 124 inšpekcijskih upravnih odločb, kar je na isti ravni kot v letu 2016. V spodnji sliki je prikaz statističnih podatkov o številu pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnostih in izdanih odločb v letu 2014 - 2017.

Slika 9: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2014 do 2017 po zakonu o kmetijstvu.

Izrečenih je bilo 7 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, izdanih 24 plačilnih nalogov in 5 odločb o prekrških v višini 8.280 € ter 6 opominov. Velik delež nadzora je bil v letu 2017 usmerjen v nadzor registrov kmetijskih gospodarstev, nadzor tržnic oziroma prodaje primarnih pridelkov končnemu potrošniku ter nadzor izvora pridelkov v okviru dopolnilne dejavnosti. Pri nadzoru registrov RKG je bilo največ upravnih odločb izdanih pri pomanjkljivih evidencah GERK (40 odločb), zaradi opustitve sporočanja evidenc pridelka oljk in oljčnega olja (20 ureditvenih odločb) ter pomanjkljivega vpisa v register kmetijskega gospodarstva (35 odločb). Tudi v letu 2017 se beleži večje število pregledov v zvezi z pravico do opravljanja kmetijskih opravil (63 pregledov), kjer so bile izdane 4 ureditvene odločbe, sicer se stranke napotijo k rešitvi midsosedskih sporov na sodišča. Pregledi se nanašajo predvsem na prijave, kjer okoliške stanovalce motijo hrup in vonjave, ki izhajajo iz bližnjih kmetijskih gospodarstev. Prijav zaradi hrupa in smradu je vedno več zaradi dejstva, da se urbana območja približujejo podeželskemu prostoru.

Nadzor tržnic glede porekla sadja in zelenjave ter statusa nosilcev kmetij pri prodaji

Spomladi 2017 je bilo največ pregledov opravljenih v zvezi z nadzorom prodaje kmetijskih pridelkov končnemu potrošniku, ki je vezana na osnovno in dopolnilno dejavnost na kmetiji. V povezavi z nadzorom prodaje kmetijskih pridelkov na tržnicah (61. člen) in izvajanje dopolnilne dejavnosti predelave in prodaje pridelkov iz lastnih in drugih kmetij, je bilo opravljenih 430 pregledov, izdanih je bilo 21 upravnih odločb, kjer prednjačijo odločbe za ureditev pogojev pri prodaji primarnih kmetijskih pridelkov na tržnicah (13 odločb). V sedmih primerih so bile zadeve odstopljene tudi Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (zavajanje glede porekla in sledljivosti proizvodov) ter FURS in TIRS (neizdajanje računov ter povečan obseg proizvodnje za davčne zavezance).

Nadzor konoplje in maka

Po podatkih ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano iz leta 2014 je industrijsko konopljo pridelovalo 374 upravičencev na skupni površini 447,61 ha. Skladno s Sporazumom o posredovanju podatkov Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP) o dejstvih, ugotovljenih pri inšpekcijskem nadzoru, izvedenem na podlagi pravilnika o pogojih za pridobitev dovoljenja za gojenje konoplje in maka (v nadaljevanju sporazum), je kmetijska inšpekcija opravila nadzor in vzorčenje na kmetijskih gospodarstvih ter za določitev vsebnosti THC. Kmetijska inšpekcija je v letu 2017 opravila vzorčenje na 40 njivskih površinah in odvzela 46 vzorcev in sicer povsod tam, kjer so bile posejane dve ali več sort na isti površini. Analize je opravil Kemijski inštitut Slovenije. V letu 2017 ni bilo ugotovljenih preseženi vrednosti THC, niti pri sorti Finola, ki je letu 2016 imela visoke vrednosti.

Ob tem je kmetijska inšpekcija v letu 2017 opravila tudi 25 pregledov v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za gojenje konoplje s strani pridelovalcev, ugotovila eno nepravilnost ter na podlagi tega izdala eno opozorilo ZIN.

Na posevkih maka se preverjata velikost površine in fenofaze.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI

Prisotnost GSO se trenutno določa na podlagi analiz zelenih delov rastlin koruze, oljne ogrščice in soje na poljih ali semen na kmetijskih gospodarstvih. Vzorci so bili v letu 2017 odvzeti ob žetvi. Odvzeto je bilo 9 vzorcev koruze, 2 vzorca oljne ogrščice in 5 vzorcev soje. Na podlagi mnenja presojevalca analiz NIB iz Ljubljane so bili vsi vzorci skladni.

VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM

Pravne podlage so Zakon o vodah (Uradni list RS, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15), 13 državnih Uredb o vodovarstvenih območjih za vodna telesa vodonosnikov ter Občinski odloki o varovanju zajetij pitne vode.

Izvajalec analiziranja tal je bil Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano iz Maribora. Tla je vzorčil usposobljeni vzorčevalec izvajalca preiskav po akreditirani metodi, kmetijska zemljišča – parcele so določili kmetijski inšpektorji. V program dela je bilo zajetih 44 lokacij s parcelami. Osem vzorcev tal je bilo odvzeti na kmetijskih zemljiščih, kjer se je uporabljal digestat iz bioplinarn v letu 2016. V času vegetacije je bilo skupaj odvzetih 228 vzorcev tal.

Tabela 17: Število in razporeditev preiskovanih parcel po posameznih inšpekcijskih enotah IRSKGLR.

Enota IRSKGLR	Območje podzemne vode	Št. vzorcev za digestat težke kovine PAH, nitrati, PCB	Št. vzorcev na VVO državni +(občinski odloki)
MURSKA SOBOTA	Mursko, Prekmursko in Apaško polje	3	3 (2)
MARIBOR	Ormoško polje, Ptujsko polje, Dravsko polje (Ruše in Vrbanski plato)	2	8 (0)
CELJE	Dolina Bolske in Sp. Savinjska dolina ter Celjska kotlina		5 (0)
LJUBLJANA, DOMŽALE IN KAMNIK	Ljubljansko polje in Ljubljansko barje Vodiško polje in dolina Kamniške Bistrice	1	8 (2)
KRANJ	Jezersko, Kranjsko Sorško polje, Gorje		1 (2)
NOVO MESTO	Črnomelj, Metlika, Semič, Dolenjske Toplice	2	3(2)
Skupaj		8	28 + (8)

Na najožjih vodovarstvenih območjih se je v skladu s pooblastili in pristojnostmi ugotavljala nedovoljena raba FFS, prekomerno gnojenje z dušičnimi gnojili ter vsebnost težkih kovin v tleh. Vzorčilo se je v dveh ponovitvah, razen za težke kovine zato, da se je ugotovila bilančna vrednosti uporabe dušičnih gnojil oziroma nedovoljene rabe FFS in sicer v aprilu in juniju mesecu. Vodovarstvena območja so za trinajst območij pokrita z režimi varovanja na podlagi državnih uredb o varstvu podtalnice, ki so usklajene med seboj, še vedno pa je veliko vodonosnikov, ki so varovani z občinskimi odloki o varstvu virov pitne vode, ti pa so neusklajeni in neažurni. Na podlagi ocene tveganja so bili za vzorčenje izbrani določeni aluvialni vodonosniki, ki so najbolj izpostavljeni vplivom kmetijske in druge dejavnosti. Tako

je bilo izbranih 28 lokacij vzorčenja na območju vodonosnikov, ki so določeni na podlagi državnih uredb ter 8 lokacij vzorčenja na območju vodonosnikov, ki so določeni na podlagi občinskih odlokov (glej preglednico 3). Vzorčeni so bili GERK-i, večinoma posejani s poljščinami, zelenjadnicami in travnimi površinami, pri slednjih pa ni verjetna uporaba FFS.

V letu 2017 je bila posebna pozornost posvečena izvajanju 8. državnih uredb o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov kot sledi:

- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Apaškega polja (Ur.l. RS, št. 59/07, 32/11 in 22/13, 79/15);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja (Ur.l. RS, št. 59/07, 32/11 in 24/13, 79/15);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobave in Dravskega polja (Ur.l. RS, št. 24/07, 32/11 in 22/13, 79/15);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobava (Ur.l. RS, št. 72/06, 32/11 in 22/13, 79/15);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Ur.l. RS, št. 120/04, 7/06, 1/12 in 44/12, 43/15);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Ur.l. RS, št. 115/07, 9/08 – popr., 65/12 in 93/13);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jezersko (Ur.l. RS, št. 24/12);
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič (U.l. RS, št. 53/16) - NOVA.

Na vzorcih iz 36. lokacij na VVO so se določali ostanki 159 aktivnih snovi fitofarmacevtskih sredstev (razširjeni in ožji program), v program se je prvič vključila tudi aktivna snov glifosat (herbicid) ter nitratov v dveh ponovitvah. Od tega je 26 aktivnih snovi na seznamu FFS, ki na najožjih vodovarstvenih območjih niso dovoljena za uporabo. V prvi ponovitvi se hkrati določajo težke kovine svinec, cink, kadmij, baker, krom in nikelj. Prvič so se v program vzorčenja vključila vodovarstvena območja Črnomlja, Metlike in Semiča.

Tla so bila na osmih lokacijah, kjer je bilo gnojeno s preginitim blatom iz bioplinarn (digestat), meseca aprila vzorčena na kemijske parametre PAH, indikatorski PCB, težke kovine in skupni dušik s skupno gostoto tal.

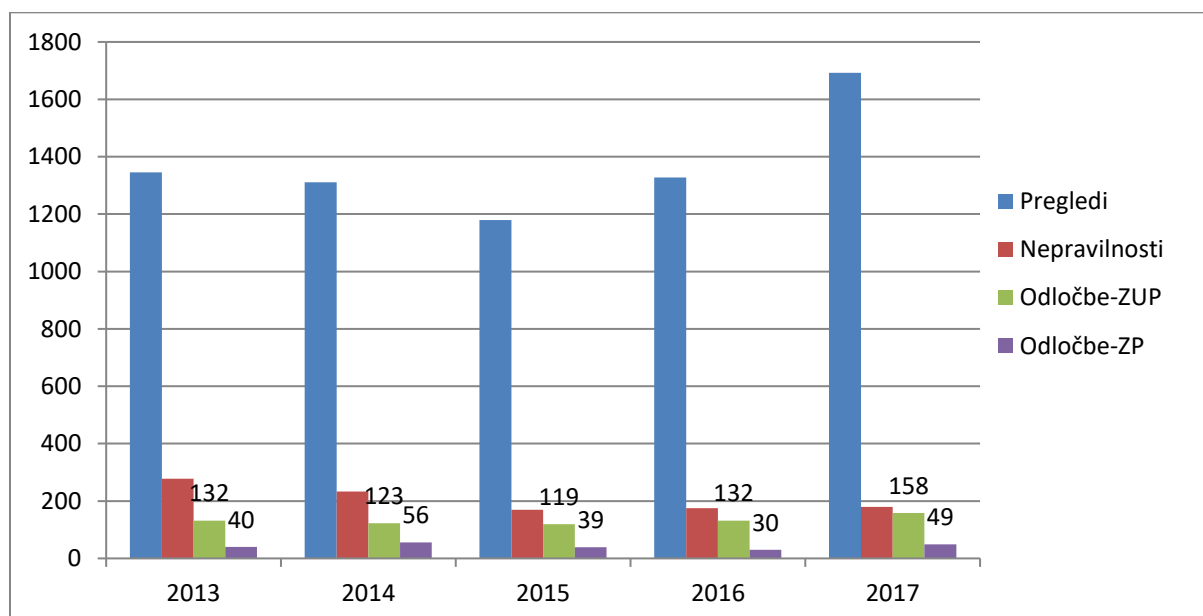
Na podlagi poročil in podatkov iz preglednice 4 so bile na najožjih vodovarstvenih območjih izdane tri odločbe o prepovedi gnojenja z živalskimi oziroma organskimi gnojili zaradi prekoračene vrednosti 250 kg N/ha/leto na enoto kmetijskega zemljišča v uporabi (GERK). Izdane so bile odločbe o prekršku in zaračunani stroški postopka. Nepravilnost v zvezi z rabo FFS na VVO 1 je bila ugotovljena v enem primeru zaradi uporabe fungicidnega pripravka metalaksila, zato jer bila izdana odločba o prepovedi nadaljnega gnojenja, izdana je bila tudi odločba o prekršku, zaračunani so bili stroški postopka. Ob tem poudarjamo, da je uporaba digestata in komposta dovoljena na kmetijskih zemljiščih, seveda za proizvod 1. kakovostnega razreda v skladu z omejitvami iz uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata.

UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV

Na podlagi Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009, 5/2013, 22/2015, 12/2017), kmetijska inšpekcija opravlja nadzor nad pravilno rabo organskih gnojil in mineralnih gnojil na kmetijskih zemljiščih s katerim se preprečuje prekomerna obremenitev tal, podtalnice in vodotokov z nitrati, ki lahko izhajajo iz kmetijske dejavnosti. Poleg tega se vrši nadzor nad uporabo organskih gnojil na vodovarstvenih območjih, preverja se vodotesnost in primerno velikost skladiščnih kapacitet za živinska gnojila na kmetijskih gospodarstvih ter omejitve gnojenja v času prepovedi.

V letu 2017 je kmetijska inšpekcija na podlagi uredbe opravila 1692 pregledov, odkrila 180 nepravilnosti, izdala 158 ureditvenih odločb in izrekla 36 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnem postopku je izdala 7 sklepov o dovolitvi izvršbe in en sklep o izvršbi z denarno prisilitvijo. V prekrškovnih postopkih pa je izdala 22 plačilnih nalogov v višini 15.400 €, 8 odločb o prekršku v višini 5.400 €, 19 opominov ter 20 opozoril.

V spodnji sliki je prikazan trend nadzora po uredbi v letih 2013, 2014, 2015, 2016 in 2017.

Slika 10: Primerjava opravljenih pregledov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih in prekrškovnih odločb med leti 2013 do 2017 po Uredbi.

Iz zgornje slike je razvidno, da se z leti večja število nadzorov na tem področju, delež nepravilnosti ter število ureditvenih odločb pa se je v primerjavi z letom 2016 povečal za 17 % predvsem na račun neurejenosti skladišč za živinska gnojila, kjer je bilo izdanih kar 144 odločb. Po Zakonu o prekrških je bilo izdanih 6 odločb o prekrških. Največ neustreznih gnojišč in gnojničnih jam je na manjših kmetijah, ki imajo manj kot 10 glav velike živine.

Sledijo ureditvene odločbe zaradi prekomernega vnosa dušika v tla (12). Izdanih je bilo 9 odločb o prepovedi gnojenja zaradi časovnih omejitev. Inšpekcija je izdala tudi 7 odločb o prepovedi gnojenja ob vodotokih in ob objektih za zajem pitne vode, izdan je bil tudi en plačilni nalog zaradi gnojenja na najožjem vodovarstvenem območju VVO 1 v višini 200 €.

UREDBA O PREDELAVI BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV IN UPORABI KOMPOSTA ALI DIGESTATA

Pravna podlaga za izvedbo nadzora je Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009 5/2013, 22/2015, in 12/17) in Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013 in 56/2015).

Inšpektorat je v letu 2017 opravil vzorčenja tal gnojenih z digestatom na onesnaževala na kmetijskih zemljiščih na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Odvzelo se je 16 vzorcev tal. Pri dveh vzorcih tal je bila ugotovljena presežena vrednosti nitratov (NO_3).

V letu 2017 je bilo opravljenih 390 pregledov, ugotovljenih 33 nepravilnosti ter bilo izdanih 44 ureditvenih odločb. V prekrškovnem postopku je bilo izdanih 12 opozoril po ZP-1 in dva opomina.

VINARSKA INŠPEKCIJA

Po podatkih EUROSTATa je Evropa dežela vina, saj je največji proizvajalec vin na svetu. Že hiter sprehod med prodajnimi policami supermarketov pove, da evropska vina proti podjetnim proizvajalcem iz „Novega sveta“ pospešeno izgubljajo tržni delež.

Poraba vina se zmanjšuje, uvoz se hitro povečuje, izvoz pa počasi narašča. Tudi v državah, kjer ljudje popijejo več vina kot včasih, namesto evropskih vin pogosto izberejo vina iz Novega sveta.

Trg grozdja in vina v državah EU se tako srečuje s tremi vrstami težav:

- višja proizvodnja od potrošnje oziroma naraščanje proizvodnje na eni strani in upadanje potrošnje vina na drugi strani,
- hitrejša rast uvoza od izvoza,
- padanje tržne cene vina.

Spremenjenim razmeram na trgu grozdja in vina sledi tudi delo vinarske inšpekcije, ki temelji na učinkovitosti, kakovosti in odgovornosti. Za doseg zastavljenih ciljev smo v okviru strategije dodatno okrepili notranje nadzorne mehanizme, večjo pozornost pa smo namenili tudi učinkoviti uporabi razpoložljivih virov.

Pri delu smo sledili dvema osnovnima ciljema:

1. Zmanjšanje tveganja in stalni nadzor nad varnostjo, kakovostjo in zavajanjem glede geografskega porekla, kakovosti, letnika vina in ostalih proizvodov iz grozdja in vina ter označb, ki spremljajo vino in proizvode iz grozdja in vina.

Za doseg tega cilja je bilo potrebno slediti razmeram na trgu in rezultatom inšpekcijskih pregledov iz preteklih let. Na ta način smo želeli potrošniku zagotavljati kakovostno in zdravstveno neoporečno vino, z zagotovljenim oziroma označenim geografskim poreklom.

2. Preprečevanje sive ekonomije pri prometu z vinom in ostalimi proizvodi iz grozdja in vina. Za doseg tega cilja je bilo potrebno:
  - izvajati poostrene nadzore v okviru obstoječe zakonodaje,
  - sodelovati z ostalimi inšpekcijami in organi, ki sodelujejo v Inšpekcijskem svetu, tu so mišljeni predvsem policija, mobilne enote finančne uprave in medobčinske inšpekcije,
  - aktivno sodelovati pri spremembah področne zakonodaje.

Osnova za delo vinarske inšpekcije je Zakon o vinu. Zakon daje vinarskemu inšpektorju naslednje pristojnosti:

- dostopati in pregledovati vinograde, proizvodne obrate (kleti, polnilnice ipd.), skladišča v katerih se skladiščijo grozdje, mošt, vino ali drugi proizvodi in enološka sredstva, stanovanjske prostore, v katerih se za promet namenjeni mošt, vino in drugi proizvodi pridelujejo ter v katerih se skladiščijo enološka sredstva, carinska skladišča v prisotnosti carinske službe, objekte, v katerih se grozdje, mošt, vino ali drugi proizvodi prodajajo končnemu potrošniku;
- pregledovati opremo za pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov ter opremo za točenje vina;
- pregledovati grozdje, mošt, vino in druge proizvode v proizvodnem obratu, prevoznem sredstvu, prometu, vključno s ponudbo končnemu potrošniku, enološka

- sredstva, embalažo za mošt, vino in druge proizvode;
- pregledovati označbe na embalaži, ocene mošta, vina in drugih proizvodov, poročila pooblaščenih organizacij, analize izvide, listine in druge dokumente, ki spremljajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode, namenjene za promet, kletarsko evidenco, podatke iz registra vinogradov in registra kmetijskih gospodarstev ter drugo dokumentacijo o grozdju, moštu, vinu in drugih proizvodih pri pridelovalcih, predelovalcih, gostincih in trgovcih, vključno s promocijskim materialom;
- nadzirati izvajanje dela pooblaščenih organizacij;
- jemati na stroške lastnika vzorce grozdja, mošta, vina, drugih proizvodov in enoloških sredstev ter jih dati v analizo;
- organoleptično preizkusiti mošt, vino in druge proizvode.

ORGANIZIRANOST IN KADROVSKA STRUKTURA VINARSKE INŠPEKCIJE

Nadzor nad izvajanjem določb ZVin in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, je v letu 2017 izvajalo trinajst vinarskih inšpektorjev.

Vinarski inšpektorji na Uradu

Vodja vinarske inšpekcije opravlja delo vodje vinarske inšpekcije na Uradu, vodi območno enoto Celje in regijsko koordinacijo inšpekcij v Celju.

Vinarski inšpektorji na enotah in izpostavah

Poleg vodje opravlja delo vinarskih inšpektorjev še 12 zaposlenih. Od tega jih 11 opravlja delo samo na vinarski inšpekciji, 1 pa ima dvojna pooblastila in zaradi problematike v kmetijstvu in pomanjkanja kmetijskih inšpektorjev v Prekmurju, večino dela opravi na kmetijski inšpekciji. Od 11 vinarskih inšpektorjev je eden invalidsko upokojen za polovični delovni čas, preostalo polovico pa zaradi zdravstvenih omejitev ne sme opravljati dela na terenu in lahko opravlja samo administrativne naloge.

Dvojna pooblastila

Vinarski inšpektorji zaradi racionalizacije dela na osnovi pooblastil opravljajo tudi nadzore na področju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki so gostinska dejavnost in so povezane s prometom z vinom, to so dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji, kamor spadajo:

- Turistična kmetija z nastanitvijo
- Izletniška kmetija
- Vinotoč
- Osmica

Delo izven rednega delovnega časa

Po vsebini je bilo izven delovnega časa izvedenih tri vrste akcij:

- Nadzor prometa z grozdom
- Nadzor tržnic in turizma na kmetiji
- Obravnavanje prijav, ki jih ni mogoče obravnavati v delovnem času

Glede časovne razporeditve je bil nadzor prometa z grozdom opravljen v času trgatve, to je

od začetka septembra do sredine oktobra. Nadzor tržnic in turizma na kmetiji je potekal celo leto, prijave pa so se izven delovnega časa obravnavale celo leto oziroma po potrebi.

Izven delovnega časa so potekala predavanja za vinogradnike na Kmetijsko gozdarskih zavodih in društvih. Termine za predavanja določijo organizatorji (zavodi in društva) in jih prilagodijo slušateljem. To pomeni, da je bila večina predavanj izvedena v popoldanskih in večernih urah.

INŠPEKCIJSKI NADZOR

V letu 2017 je bilo na novo začetih 1641 zadev. Od tega je bilo 21 začetih na podlagi prijave in 1620 po uradni dolžnosti.

INŠPEKCIJSKI NADZOR IN UGOTOVITVE PO PODROČJIH NADZORA

Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev

Postopek pridelave vina se začne s trgovijo grozdja. Grozdje vsebuje med 120 in 250 gramov sladkorja na liter soka. Ti sladkorji so glukoza in fruktoza, ki sta običajno zastopana v enakih količinah. Glede na vrsto sorte in čas trgatve pa je lahko razmerje tudi drugačno. Poleg sladkorjev je v grozdju prisotnih tudi veliko drugih mineralnih in organskih kislin. Med njimi sta najbolj pomembni vinska in jabolčna kislina.

Postopek pridelave vina se začne s pecljanjem in mletjem grozdja. Mletje ali drozganje se izvaja s posebnimi mlinci, ki grozdnih jagod ne zmeljejo v celoti, temveč samo povzročijo, da kožica počne. Običajno se, predvsem v sodobni pridelavi vina, pri drozganju že v stroju ločijo jagode od pecljev. Pri pridelavi rdečih vin sledi drozganju maceracija zmletega grozdja. Maceracija omogoča podaljšan stik grozdnega soka s trdnimi deli grozdne jagode. Pri tem je posebej pomemben stik soka s kožico jagode, saj se pri tem izvaja ekstrakcija barve, arom, taninov in drugih snovi. Dolžina maceracije je odvisna od sorte grozdja in lahko traja več dni. Pri pridelavi rdečih vin se v postopku maceracije že začne alkoholno vrenje.

Pri pridelavi belih vin se maceracija običajno ne izvaja. Drozga se običajno takoj stisne, mošt, ki pri tem nastane, pa je pri belih sortah potrebno nato še razsluziti. Z razsluzevanjem se odstranijo različne snovi, ki sedimentirajo in povzročajo preveliko motnost mošta.

Mošt se nato stoji v sode ali jeklene cisterne. Tam se običajno opravi tudi mlečnokislinska fermentacija ali razkis. S tem kletarji motečo jabolčno kislino v grozdu spremenijo v bolj prijetno mlečno. Nato se prične končna fermentacija ali alkoholno vrenje. Ta faza predstavlja glavni del pridelave vina, v njej pa kvasovke, ki so iz grozdnih jagod prešle v drozgo in mošt, ter naknadno dodane selekcionirane kvasovke, pretvarjajo sladkor v alkohol. Pri tem nastaja še vrsta stranskih produktov, ki kasneje vplivajo na aromo in značilnosti vina. Po končani fermentaciji, ko je večina sladkorjev pretvorjena v alkohol, se intenzivnost vrenja zmanjša, v vinu, ki nastane, pa ostane nekaj nepovretega sladkorja.

Vse faze pridelave morajo slediti smernicam dobre higienske prakse. Naknadni nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina, se v fazi prometa z vinom opravi na podlagi nadzora evidence o uporabi fitofarmaceutskih sredstev in nadzora kletarske evidence, kjer morajo biti uvedeni tudi vsi enološki postopki.

ZVin dovoljuje uporabo le predpisanih enoloških postopkov in enoloških sredstev pri pridelavi vina.

Glede vodenja **kletarske evidence** inšpektorji ugotavljajo, da jo vodi vedno več pridelovalcev. V skladu z zakonodajo jo vodijo predvsem večji pridelovalci, pri manjših pa opazajo pomanjkljivosti, predvsem pri evidentiranju prodaje vina.

Pri 456 inšpekcijskih pregledih je bilo ugotovljeno 111 nepravilnosti.

Kletarska evidenca zagotavlja sledljivost tudi po **Smernicah dobre higienske prakse** za predelavo grozdja v vino.

Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do prodaje vina s tem, da je pri tem pomembno tudi to, kako se je grozdje pridelalo, saj se lahko le tako zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem uredbe (ES) št. 178/2002 se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj EU.

Po uredbi ES št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje javnega zdravja je določeno, da morajo za nadzor nad dejavniki tveganja za varnost vina in hkrati vso odgovornost prevzeti vinarji. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP, spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo, lahko pa si tudi sami ustvarijo lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja. Nadzor pridelovalca/predelovalca nad tveganji pa ne nadomešča uradnega nadzora.

V kolikor kakšna od tradicionalnih metod proizvodnje, predelave, distribucije ali zaradi posebnih geografskih pogojev odstopa od ustaljene prakse, se zahteve lahko prilagodijo na nacionalnem nivoju.

Nosilci živilske dejavnosti vzpostavijo, izvajajo in vzdržujejo stalne postopke, ki temeljijo na načelih HACCP in vzpostavitvi vodenja evidenc, sorazmernih z vrsto in velikostjo živilske dejavnosti, ki dokazuje učinkovito uporabo ukrepov. Evidence morajo biti sproti osvežene, hranjene skozi ustrezno obdobje in vedno na voljo pristojnemu nadzornemu organu.

Zaradi registracije obrata, vsak nosilec živilske dejavnosti na način, ki ga zahteva ustrezen pristojni organ, slednjega obvesti o vsakem obratu pod njegovim nadzorom, ki opravlja katero koli stopnjo proizvodnje, predelave in distribucije hrane in sproti sporoča pomembne spremembe.

Po celotni vsebini smernic dobre higienske prakse je bilo opravljenih 176 pregledov in ugotovljenih 43 nepravilnosti.

V fazi pridelave je bil opravljen tudi nadzor:

- uporabe enoloških postopkov in sredstev (44 pregledov in ugotovljenih 9 nepravilnosti),
- tehnološke zrelosti pri trganju (10 pregledov, vsi brez nepravilnosti),
- ravnanje z grozdom, moštom in vinom glede na ohranitev in razvoj vseh njihovih naravnih kakovostnih značilnosti (113 pregledov in brez ugotovljenih nepravilnosti),
- mešanje grozdja, mošta in vina (81 pregledov in brez ugotovljenih nepravilnosti),
- opravljenih je bilo tudi 777 organoleptičnih preizkušenj, na podlagi katerih je bilo vzetih 180 vzorcev.

Tabela 18: Primerjava števila pregledov in ugotovljenih nepravilnosti 2014-2017

PRIDELAVA MOŠTA IN VINA			
Kletarska evidenca			
	pregledi (število)	nepravilnosti (število)	
2017	456	111	
2016	420	85	
2015	593	110	
2014	483	76	
Smernice			
	pregledi (število)	nepravilnosti (število)	
2017	176	43	
2016	259	54	
2015	213	82	
2014	184	95	

Registracija vinogradov prijava pridelka grozdja, mošta in vina in prijava zalog vina

V register pridelovalcev grozdja in vina so se dolžni vpisati vsi pridelovalci, ki obdelujejo 0,05 ha ali več vinogradov, pridelek so dolžni prijavljati tisti z 0,1 ha ali več vinograda.

Ocenjuje se, da je v Sloveniji med 17 in 18.000 ha obdelanih vinogradov, v register pridelovalcev grozdja in vina pa je vpisanih slabih 16.000 ha, pri čemer se pridelek prijavlja iz 14.400 ha. Glede na te podatke je pridelek iz ostalih površin neevidentiran in lahko njegovo količino le ocenimo. Vinarska inšpekcija na podlagi Zakona o vinu izvaja tako nadzor nad obvezo vpisa v register, kot nad prijavo pridelka v register, vendar ugotavlja, da so površine, ki niso vpisane v register izredno majhne. V letu 2011 je od 8460 pregledanih primerov (ciljani pregledi) vinarska inšpekcija ugotovila dejansko kršitev in posledično obvezo vpisa v 1678 primerih za skupno 291 ha (v povprečju 0,17 ha vinograda na pridelovalca), za vse ostale (80% pregledov) je bilo ugotovljeno, da niso zavezani za vpis v register (po orto foto posnetki izkazujejo vinograde, v naravi pa gre za zatravljene terase, manjše koruzne njive z večjo medvrstno razdaljo, travniške sadovnjake, vinograde, ki so manjši od 5 arov ali površine v zaraščanju, kjer se nato ukrepa v skladu z določili Zakona o kmetijstvu in Zakona o kmetijskih zemljiščih).

Po vsebini nadzora obveznosti vpisa vinogradov v RPGV je bilo opravljenih 551 nadzorov in ugotovljenih 253 nepravilnosti.

Po vsebini prijave pridelka grozdja, mošta in vina ter zalog vina je bilo opravljenih 1770 nadzorov in ugotovljenih 372 nepravilnosti.

Tabela 19: Primerjava števila pregledov in ugotovljenih nepravilnosti 2014-2017

REGISTRACIJA VINOGRADOV			
	pregledi (število)		nepravilnosti (število)
2017		551	253
2016		1327	514
2015		1237	471
2014		2187	71

Tabela 20: Primerjava števila pregledov in ugotovljenih nepravilnosti 2014-2017

PRIJAVA PRIDELKA IN ZALOG			
	pregledi (število)		nepravilnosti (število)
2017		1770	372
2016		1311	342
2015		690	83
2014		0	

Promet z grozđjem, moštom, vinom in drugimi proizvodi

Zaradi poostrenega nadzora prometa z grozđjem v času trgatev skupaj s policijo, se je nedovoljen promet z grozđjem med pridelovalci, ki opravljajo dejavnost kot fizične osebe, zmanjšal. Enako velja tudi za nedovoljen promet z grozđjem med različnimi vinorodnimi okoliši za pridelavo kakovostnih vin, zmanjšal se je tudi delež prometa z vinom brez predpisanih listin, k čemur je prispevala tudi sprememba zakonodaje, s katero se je omejil promet z neoriginalno polnjenim vinom samo na turistične kmetije z lastno pridelavo vina in dodatne lokacije vinskih kleti.

Z redno prisotnostjo na terenu, zlasti v gostinskih obratih in trgovinah, se je zmanjšal delež vin, ki jih je bilo potrebno izločiti iz prometa zaradi kakovosti (napake ali bolezni). Največ vina je izločenega prometa zaradi neidentičnosti, kar pomeni, da pridelovalci v embalažo polnijo vino, ki ni enako tistemu, ki so ga dali na ocenitev na pooblaščno organizacijo, s čimer ne zagotavljajo geografskega porekla vina, zato se za tako vino do pridobitve nove ocene prepove promet.

Pri prometu se redno spremlja izvoz in uvoz vina ter nakup iz držav EU, kar je pri vinu omogočeno zaradi dejstva, da gre za trošarinsko blago. Pri večjih pošiljkah vina, k pridejo v državo in so namenjene neposrednemu prometu, se redno jemljejo vzorci vina. Gre predvsem za vina nižje kakovosti.

Po vsebini nadzora prometa je bilo skupno opravljenih 3196 nadzorov in ugotovljene 202 nepravilnosti.

Tabela 21: Nadzori so bili opravljeni po naslednjih vsebinah.

Promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi (ZVin 27; 31; 43; 44; 45; 46)	156
Promet z moštom, vinom in drugimi proizvodi, za katere je ocenitev obvezna (ZVin 31/1,2,3,4)	1425
Promet z moštom, vinom in dr. proiz. glede na opremljenost z listinami države prid. ali listinami izdanimi na njihovi podlagi oz. označenost v skladu s predpisi (ZVin 43/1/12,14)	97
Označitev posod in prijava vinarskemu inšpektorju o posesti mošta, vina ali drugih proizvodov, katerih promet je prepovedan (ZVin 43/2,3)	1
Promet z vinom, ki ni originalno polnjeno in z deželnim moštom PGO (ZVin 44)	27
Promet z vinom, ki ni originalno polnjeno in z deželnim moštom PGO na dodatni lokaciji vinske kleti (ZVin 44) (17155)	62
Ravnanje z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi v prometu (ZVin 45/1)	604
Promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi glede na opremljenost s predpisanimi spremnimi listinami (ZVin 45/2)	824

Tabela 22: Primerjava števila pregledov in ugotovljenih nepravilnosti 2014-2017

PROMET			
	pregledi (število)	nepravilnosti (število)	
2017	3196		202
2016	3910		115
2015	3535		218
2014	3400		148

Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov

ZVin določa, da se za označevanje mošta, vina in drugih proizvodov (na etiketah, embalaži, dokumentih in reklamnem gradivu, pri ponudbi končnemu potrošniku) uporabljajo le predpisane označbe in embalaža. To dvoje potrošnika ne sme zavajati v zmotno glede geografskega porekla, kakovosti, sestavin, sort grozdja, morebitnih odlikovanj, pridelovalcev, posebnih postopkov pridelave ter drugih lastnosti mošta, vina in drugih proizvodov.

V splošnem se pri označevanju vin opaža napredek, vendar inšpektorji še vedno ugotavljajo nepravilnosti v zvezi z uporabo geografskih označb in tradicionalnih izrazov in navedbo nekaterih obveznih oznak na vinski etiketi.

Skladno z Zakonom o javni rabi slovenščine mora biti tudi vino, pridelano izven Slovenije pri prodaji na območju Slovenije, na etiketi označeno v slovenskem jeziku. Pri tem se na prodajnih policah opaža nepravilna navedba oznak kakovosti tujih vin, saj distributerji tradicionalne izraze, ki so zaščiteni za vina pridelana v Sloveniji, uporabljajo tudi za tuja vina oziroma tradicionalne izraze na etiketah tujih vin direktno prevajajo v slovenski jezik.

Na področju označevanja je vinarska inšpekcija opravila 1479 pregledov in ugotovila 70

nepravilnosti. Opravljenih je bilo tudi 1088 pregledov geografskih oznak, 669 tradicionalnih izrazov, 334 pregledov priznanih tradicionalnih poimenovanj. Ugotovljenih je bilo 25 nepravilnosti.

Tabela 23: Primerjava števila pregledov in ugotovljenih nepravilnosti 2014-2017

OZNAČEVANJE	pregledi (število)		nepravilnosti (število)	
	2017	2016	2015	2014
	1479	1714	2007	3230
	70	95	139	86

Enološka sredstva v prometu

Poleg vzorčenja je bil opravljen tudi nadzor označevanja enoloških sredstev. Opravljenih je bilo 248 pregledov, nepravilnosti niso bile ugotovljene. Opravljenih je bilo tudi 16 pregledov po vsebini pogojev za prodajo enoloških sredstev. Tudi po tej vsebini ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Nadzor izkrčitve vinogradov

Pri dodeljevanju pravic do vnovične zasaditve vinogradov v skladu s členom 92 Uredbe (ES) št. 479/2008 se površine sistematično preverijo pred izkrčitvijo in po njej. Pregledajo se tiste parcele, za katere naj bi se dodelile pravice do vnovične zasaditve.

Pregled pred izkrčitvijo vključuje preveritev, ali zadevni vinograd obstaja.

Ta preveritev se opravi z značilnim pregledom na kraju samem. Če pa ima država članica zanesljiv in posodobljen računalniško podprt register vinogradov, se nadzor lahko opravi upravno, obveznost pregleda na kraju samem pred izkrčitvijo pa se lahko omeji na 5 % vlog (na letni osnovi), da se potrdi zanesljivost upravno-nadzornega sistema. Če se s pregledi na kraju samem ugotovijo bistvene nepravilnosti ali odstopanja v regiji ali delu regije, pristojni organ ustrezno poveča število pregledov na kraju samem v zadevnem in naslednjem letu.

Opravljenih je bilo 36 pregledov, ugotovljeni sta bili 2 nepravilnosti.

PREKRŠKOVNI POSTOPEK

Ukrepi so bili izrečeni po 11 različnih področjih nadzora. Skupno je bilo izrečenih 137 odločb brez globe oziroma opominov, 12 odločb z globo, 36 plačilnih nalogov in 215 opozoril.

Skupna višina izrečenih glob znaša 37.908,00 EUR.

Pridelava in predelava grozdja

Izdani sta bili dve odločbi – ena z globo in en opomin, dva plačilna naloga in 2 opozorili. Skupna višina izrečenih glob je znašala 1.950,00 EUR.

Kršitve iz vsebine pridelave in predelave grozdja predstavlja, če pridelovalec pridelava grozdje, namenjeno pridelavi mošta, vina ali drugih proizvodov zunaj vinorodnih območij, razen če pridelava grozdje, namenjeno pridelavi mošta, vina ali drugih proizvodov za lastno uporabo ali če pridelava grozdje za mošt, vino in druge proizvode s tehnologijo, ki ni ustrezna in če grozdje

ob trgatvi nima ustrezne stopnje naravnega alkohola ali je bila presežena omejitev hektarskega pridelka.

Register pridelovalcev grozdja in vina

Izdanih je bilo 60 odločb, od tega 58 opominov, 2 odločbi z globo in 12 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 11.596,05 EUR. Izdanih je bilo tudi 186 opozoril.

Po vsebini registra pridelovalcev grozdja in vina so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- s pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov se ukvarja pridelovalec, ki za to ne izpolnjuje pogojev;
- s pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov se ukvarja pridelovalec, ki ni vpisan v register;
- pridelovalec ni priglasil podatkov v register.

Pidelava mošta, vina in drugih proizvodov

Izdanih je bilo 8 odločb, od tega 8 opominov. Izdani sta bili tudi 2 opozorili.

Po vsebini pridelave mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- pridelovalce ni ravnal z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi tako, da bi se ohranile in razvile vse naravne kakovostne značilnosti grozdja, mošta in vina,
- zaradi nedovoljenega mešanja grozdja, mošt, vino in drugih proizvodov.

Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja in vina

Izdanih je bilo 38 odločb, od tega 34 opominov, 4 odločbe z globo in 12 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 10.507,10 EUR. Izdanih je bilo tudi 7 opozoril.

Po vsebini prometa so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, ki za to niso primerni ali niso istovetni z listinami, ki ga spremljajo,
- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, za katere se zahteva obvezna ocenitev pred oddajo v promet, a niso ocenjeni,
- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, ki ne bi smeli biti v prometu,
- pridelovalec je izven svojega proizvodnega obrata dal v promet vino, ki ni originalno polnjeno.

Kakovost mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v prometu

Izdanih je bilo 29 odločb, od tega 26 opominov, 3 odločbe z globo in 6 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 10.720,00 EUR. Izdanih je bilo 9 opozoril.

Po vsebini kakovosti mošta, vina in drugih proizvodov so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- mošt, vino in drugi proizvodi niso vsebovali predpisane vsebnosti snovi,
- proizvod je bil pokvarjen (bolno vino zaradi delovanja mikrobov),
- proizvod je vseboval napako (zaradi fizikalno-kemičnih procesov ali sprejema tujih snovi),
- proizvod je bil pomanjkljiv (prenizka ali previsoka vsebnost sestavin),
- proizvod ni ustrezal predpisani kakovosti.

Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina

Izdanih je bilo 9 odločb, od tega 9 opominov in 2 plačilna naloga. Skupna višina izrečenih glob znaša 650 EUR. Izdanih je bilo 8 opozoril.

Po vsebini označevanja mošta, vina in drugih proizvodov so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- pridelovalec je uporabil geografsko označbo, tradicionalni izraz in dodatni tradicionalni izraz, čeprav ne izpolnjuje predpisanih pogojev,
- pridelovalec je v nasprotju z veljavno zakonodajo uporabil geografsko označbo, tradicionalni izraz ali dodatni tradicionalni izraz na proizvodih,
- pridelovalec je v nasprotju z veljavno zakonodajo uporabil označbo vino PTP,
- pridelovalec je nepravilno označil izvor mošta, vina in drugih proizvodov,
- pridelovalec je opremil ali dal v promet mošt, vino in druge proizvode z označbami, ki niso predpisane.

Nespoštovanje inšpekcijske odločbe

Izdana sta bila 2 plačilna naloga. Skupna višina izrečenih glob znaša 2.000 EUR.

Iz vsebine določil Zakona o inšpekcijskem so bile kršene naslednje določbe:

- na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga je določi inšpektor, stranka ni podala pisnega pojasnila, dokumentacije in izjave v zvezi s predmetom nadzora,
- stranka ni spoštovala z odločbo odrejenih ukrepov inšpektorja.

Enološka sredstva v prometu (ZVin 29)

Izdani so bili 4 opomini.

Postopek je bil uveden, ker je prodajalec enološkega sredstva prodajal sredstvo, ki ne vsebuje izključno dovoljenih aktivnih snovi, ker je prodajal neoriginalno pakirano enološko sredstvo, ni bil ustrezno usposobljen oziroma prodajalec enološkega sredstva pred prodajo ni opremil sredstva z ustreznimi navodili.

Enološki postopki in sredstva (ZVin 23)

Izdan je bil 1 opomin.

Postopek je bil uveden, ker je prodajalec enološkega sredstva prodajal sredstvo, ki ne vsebuje izključno dovoljenih aktivnih snovi, ker je prodajal neoriginalno pakirano enološko sredstvo, ni bil ustrezno usposobljen oziroma prodajalec enološkega sredstva pred prodajo ni opremil sredstva z ustreznimi navodili.

Turizem na kmetiji

Izdana je bila 1 odločba z globo v višini 600,00 EUR.

Kršitev se nanaša na nezadosten delež lastnih surovin.

VZORČENJE

Z namenom kontrole kakovosti, varnosti in zaščite geografskega porekla je bilo odvzetih 180 vzorcev vina:

Tabela 24: Število opravljenih analiz vina po posameznih parametrih.

Področje	Vrsta analize	Število analiz
KAKOVOST VARNOST ZAŠČITA GEOGRAFSKE-GA POREKLA VINA	- Alkohol v vol%	180
	- Relativna gostota pri 20°C	180
	- Reducirajoči sladkor v g/l	180
	- Skupni ekstrakt v g/l	180
	- Skupna kislina, računana kot vinska kislina v g/l	180
	- Prosta žveplasta kislina v mg/l	180
	- Skupna žveplasta kislina v mg/l	180
	- Organoleptična ocena vzorcev	180
	- Strokovno mnenje	180
	- Vsebnost bakra v mg/l	13
	- Vsebnost aluminija v mg/l	13
	- Vsebnost fosforja v mg/l	13
	- Vsebnost železa v mg/l	13
	- Vsebnost kadmija v mg/l	13
	- Alergeni (JAJCA IN MLEKO)	9
	- Prisotnost umetnih barvil	6
	- Metanol	9

Od odvzetih 180 vzorcev vina jih 33 ni bilo primernih za promet, od tega jih 29 ni ustrezalo za promet zaradi kakovosti, 9 pa je bilo neidentičnih z osnovno odločbo.

Najpogostejši vzrok neprimernosti vina za promet so bili bekser, cik in oksidacija, v enem primeru je bila presežena dovoljena vrednost bakra.

Stranke so v 7 primerih zahtevale superanalizo, od katerih je bilo v 6 primerih s superanalizo ugotovljeno, da je vzorec primeren za promet, v enem primeru pa da ni.

VZORČENJE TUJIH VIN

Vzetih je bilo 16 vzorcev tujih vin, od katerih je bilo 5 neprimernih za promet.

ANALIZA OSTANKOV PESTICIDOV V VINU

Z namenom kontrole vsebnosti ostankov aktivnih spojin v vinu je bilo vzetih 9 vzorcev vina – iz vsake vinorodne dežele po 3. V vzorcih so bile analizirane 203 aktivne spojine:

1. PRAVNA PODLAGA

Vzorci so bili na ostanke pesticidov analizirani na podlagi 20. člena oziroma 1a odstavka 18. člena Uredbe (ES) št. 396/2005 z dne 23. februar 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (Uradni list ES številka L 70/2005 s spremembami), ob upoštevanju zahtev iz Uredbe o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora (Uradni list RS številka 16/2009 s spremembami).

Glede vsebnosti svinca in ohratoksina A so bili vzorci analizirani v skladu z določili Uredbe komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19.12.2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (Uradni list ES številka L 364/2006 s spremembami).

Glede vsebnosti metanola, kadmija, kositra, bakra – skupnega, srebra, cinka, aluminija, arzena, bora kot borove kisline, natrija, železa, fluora ter umetnih barvil je vzorec v skladu z določili Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za predelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Uradni list RS, št. 43/2004 s spremembami).

2. ANALIZIRANI PARAMETRI

V 9 vzorcih vin so bili analizirani naslednji parametri:

PESTICIDI

2. ANALIZIRANI PARAMETRI

V 9 vzorcih vin so bili analizirani naslednji parametri:

PESTICIDI

Pesticidi-multirezidualni paket GC-MSD

Pesticidi-multirezidualni paket LC-MS-MS

3. REZULTATI

Glede na rezultate opravljenih kemijskih preiskav po določilih 7. odstavka 14. člena Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (Uradni list ES številka L 31/2002), so bili vsi vzorci varni.

Ukrepi

Mejne vrednosti aktivnih snovi pesticidov za vino niso določene, določena je samo meja determinacije. Pri vseh pridelovalcih, kjer je bil vzet vzorec vina za analizo ostankov aktivnih snovi pesticidov, je bil opravljen inšpekcijski pregled smernic dobre higienske prakse.

Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do

prodaje vina s tem, da nam je pomembno tudi, kako se je grozdje pridelalo, saj se lahko le tako zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem uredbe (ES) št. 178/2002 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002R0178:20060428:SL:PDF>) se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj EU.

Po uredbi ES št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje javnega zdravja je določeno, da morajo za nadzor nad dejavniki tveganja za varnost vina in hkrati vso odgovornost prevzeti vinarji. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP, spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo, lahko pa si tudi sami ustvarijo lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja. Nadzor pridelovalca/predelovalca nad tveganji pa ne nadomešča uradnega nadzora.

V okviru nadzora se je preverilo spoštovanje navodil glede koncentracije in karence pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev in v primeru, če bi bile ugotovljene nepravilnosti, tudi ustrezno ukrepalo.

ANALIZA OSTANKOV MIKOTOKSINOV V VINU

V prometu je bilo vzetih 9 vzorcev vina z namenom kontrole ostankov ohratoksina A v vinu.

Vzorci so bili analizirani v skladu z določili Uredbe Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19.12.2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (Uradni list ES št. L 364/2006 s spremembami).

Vsi vzorci so bili glede na rezultate opravljenih kemijskih preiskav v skladu s 7. odstavkom 14. člena Uredbe (ES) 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje varni. V njih niso bili določeni ostanki ohratoksina A.

V prometu je bilo vzetih 9 vzorcev vina z namenom kontrole ostankov ohratoksina A v vinu.

Vzorci so bili analizirani v skladu z določili Uredbe Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19.12.2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (Uradni list ES št. L 364/2006 s spremembami).

Vsi vzorci so bili glede na rezultate opravljenih kemijskih preiskav v skladu s 7. odstavkom 14. člena Uredbe (ES) 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje varni. V njih niso bili določeni ostanki ohratoksina A.

Analiza enoloških sredstev

BENTONITI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci bentonita različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (105°C, 4h)
- pH (bentonit/voda = 1/20) – največja dopustna vrednost za naravne kalcijeve bentonite znaša 6,5 do 8,5, za naravne natrijeve ali aktivirane kalcijeve bentonite znaša 8,5 do 10

- Kalcij
- Magnezij
- Kalcij + Magnezij v meq/100g - največja dopustna vrednost znaša 100
- Natrij v g/kg - največja dopustna vrednost znaša manj kot 10g/kg za naravne bentonite in manj kot 35 g/kg za aktivirane bentonite
- Železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 600
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 2
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati

Največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-BENTON; OENO 11/2003 in OENO 441/2011).

V enem od 3 vzorcev sta bili preseženi vrednosti svinca (6,0 mg/kg) in arzena (2,2 mg/kg).

Ukrepi

Sredstvo je bilo umaknjeno iz prometa, uveden je bil postopek po zakonu o prekrških.

KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 4 vzorci kvasovk različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 8
- Kadmij v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 1
- Arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša

Rezultati

Največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-LESEAC; OIV – Oeno 329/2009).

V nobenem od 4 vzorcev ni bil presežen nobeden od analiziranih parametrov.

ENOLOŠKI TANINI

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu vzeta 2 vzorca enoloških taninov različnih proizvajalcev. Vzorca sta bila analizirana na naslednje parametre:

- Vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 10
- Pepel (% v s.s.) - največja dopustna vrednost znaša 4
- Železo v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 50
- Arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati

največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-TANINS; OIV – Oeno 352/2009).

V nobenem vzorcu ni bil presežen nobeden od analiziranih parametrov.

HRANA ZA KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 4 vzorci hrane za kvasovke različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 50
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 2
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5
- Amonij (NH₃) v % - največja dopustna vrednost znaša 25

Rezultati - največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-PHODIA; OIV–Oeno 15/2000), (COEI-1-CELLUL; OIV–Oeno 8/2002).

Vrednosti analiziranih parametrov v nobenem od vzorcev ne presegajo največjih dopustnih vrednosti, navedenih v kodeksih.

BAKRENI PRIPRAVKI

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu vzeta 2 vzorca bakrenih pripravkov različnih proizvajalcev. V vzorcih se je ugotavljalo, če izmerjena vrednost bakra ustreza deklarirani.

V obeh vzorcih sta bili izmerjena in deklarirana vrednost bakra znotraj tolerančnih vrednosti.

ŽVEPLASTA KILSINA

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu vzeta 2 vzorca žveplaste kisline različnih proizvajalcev. V vzorcih se je ugotavljalo, če izmerjena vrednost sulfita ustreza deklarirani.

V obeh vzorcih sta bili izmerjena in deklarirana vrednost sulfita znotraj tolerančnih vrednosti.

PARAFINSKO OLJE

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu vzeta 2 vzorca parafinskega olja različnih proizvajalcev. V vzorcih se je ugotavljalo vrednost peroksidnega števila z namenom, da se ugotovi oksidativna žarkost.

V nobenem od vzorcev ni bila dokazana oksidativna žarkost.

POOSTRENI NADZORI

Nadzor prometa z grozdom

Namen nadzora

Nadzor se opravlja z namenom povečanja deleža prijave pridelka vina in omejevanja nelojalne konkurence registrirani pridelavi vina. Pri nadzoru morajo obvezno sodelovati predstavniki policije ali FURS, ki ustavijo vozilo in legitimirajo voznika.

Podlaga za nadzor

ZVin v 2. odstavku 45. člena določa, da morajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode iz grozdja in vina v prometu spremljati predpisane listine, razen:

- v prometu znotraj obratov istega pridelovalca, če razdalja ne presega 40 km in

- če ne prečka meje vinorodnega okoliša (uredba komisije 436/2009).

Z namenom preprečevanja nedovoljenega prometa z grozdem, moštom in vinom zakonodaja določa, da mora spremni dokument za prevoz vina in drugih proizvodov s poreklom v Republiki Sloveniji, ki se začne in konča na ozemlju Republike Slovenije, vsebovati podatke iz priloge VI Uredbe 436/2009/ES in je lahko na pripravljenem obrazcu, ki je priloga tega pravilnika ali drug dokument s podatki iz spremnega dokumenta. Spremni dokument iz tega pravilnika je sestavljen iz izvirnika in dveh kopij in je priloga k temu navodilu (6. člen Pravilnika o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Uradni list RS, št. 96/09)). V treh izvodih se mora nahajati tudi morebitni drug dokument. V vseh primerih imata uradno izdani izpolnjeni spremni dokument in drug dokument, z vsemi zahtevanimi podatki, enako vrednost.

Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Ur.l.RS, št. 96/2009) določa, da so za prevoz grozdja potrebni naslednji dokumenti:

- Spremnice (oziroma drug dokument, ki vsebuje predpisane podatke), ki jih izda UE po prijavi pridelka oz. ga napišejo stranke same. Kopijo obdrži pridelovalec, original kupec posreduje na UE, ki mu vpiše kupljen pridelek, drugo kopijo pa obdrži. Grozdje za predelavo v vino lahko kupijo samo s.p. ali d.o.o.
- Fizične osebe lahko kupijo grozdje za lastno porabo in ne za nadaljnji promet. Kupec obdrži kopijo spremnice, pridelovalec original posreduje na UE, ki mu razknjiži grozdje kot prodano končnemu potrošniku, drugo kopijo pa obdrži.

Izvod spremnega dokumenta mora imeti voznik pri sebi za vsak prevoz posebej.

Postopek nadzora

PRIDELOVALEC IN KUPEC STA IZ SLOVENIJE

Grozdje mora spremljati izpolnjen spremni dokument. Če je pridelovalec kooperant kupca, spremni dokument pri razdalji do 40 km ni potreben, saj kooperacijo štejemo kot del proizvodnega obrata. Če razdalja presega 40 km, je potreben dokument. Pri kooperaciji kupec opravi prijavo pridelka grozdja za pridelovalca.

Če je kupec fizična oseba, ki grozdje kupuje za lastne potrebe – rabi spremnico, ker se je menjal lastnik. Prijavo pridelka grozdja opravi pridelovalec sam.

Če se prodaja npr. na tržnici, potrebuje prodajalec spremnico zase, ko prevaža grozdje od vinograda do prodajnega mesta ne glede na razdaljo, ker ni tržnica njegov proizvodni obrat.

Če dokumenta kupec ne potrebuje oz. ga ne želi, ga izpolni pošiljatelj sam na lastno odgovornost, saj bo z njim lahko opravil na UE prijavo pridelka grozdja.

Fizična oseba, ki ima po 4. odstavku 13. člena ZVin zaradi naravne nesreče pridelek zmanjšan za več kot 60% glede na triletno povprečje, lahko kupi grozdje tudi za nadaljnjo prodajo vina – v tem primeru rabi spremnico ne glede na razdaljo, prijava grozdja se opravi na ime pridelovalca, vino pa na ime kupca.

PRIDELOVALEC IZ SLOVENIJE, KUPEC IZ DRŽAVE EU (vse sosednje države so v EU)

V skladu z Uredbo št. 436/2009 (oprostitve v členu 25) je uporaba predpisanih dokumentov odvisna od razdalje med pridelovalcem in kupcem – če grozdje vozi naš pridelovalec oz. zanj nekdo drug in če je razdalja manj kot 40 km (od vinograda do državne meje), dokument ni

potreben, pri razdalji nad 40 km pa je ustrezen kakršenkoli dokument, ki vsebuje podatke iz priloge 1 Uredbe.

Če grozdje prevaža kupec iz tujine sam oz. nekdo v njegovem imenu, mora imeti spremni dokument, ker je grozdje že menjalo lastnika. Prijavo pridelka grozdja pa opravi pridelovalec. Če dokumenta kupec ne potrebuje oz. ga ne želi, ga izpolni pošiljatelj sam na lastno odgovornost, saj bo z njim lahko opravil prijavo pridelka grozdja na UE.

PREVOZ GROZDJA DVOLASTNIKOV

Dvolastniki, ki imajo vinograde izven območja RS in imajo potrjeno poreklo (npr. vinograd na Hrvaškem, klet v SLO, od MKO imajo priznano poreklo npr. Štajerska Slovenija) in grozdje peljejo v svojo klet v SLO – če je razdalja od meje do kleti do 40 km, ne rabijo spremnega dokumenta, če pa razdalja presega 40 km, je potreben dokument.

Dvolastniki, ki imajo vinograde v SLO in klet izven SLO, prijavijo pridelek grozdja v Sloveniji, spremnico pa potrebujejo, če je razdalja med vinogradom in državno mejo nad 40 km. Najverjetneje bodo v državi, v katero peljejo grozdje, potrebovali spremnico, zato jim svetujemo, da si priskrbijo dokument.

Izvajanje nadzora

Nadzor se izvaja v sodelovanju s policijo ali FURS v cestnem prometu (ustavljanje vozil, identifikacija osebe po potrebi, priča postopka) ali po potrebi s FURS na tržnicah (identifikacija osebe, priča postopka).

Rezultati nadzora

Nadzor se opravlja skupaj s predstavniki FURS ali policije, ki imajo pristojnost ustavljanja vozil v cestnem prometu.

Skupaj je bilo s predstavniki FURS ali policije izvedenih 16 nadzorov. V času nadzorov je bilo opravljenih 49 inšpekcijskih pregledov, pri katerih so bile ugotovljene 4 nepravilnosti in izrečeni 4 ukrepi. Vse nepravilnosti so se nanašale na odsotnost ali pomanjkljivost spremnih dokumentov.

V letu 2017 je bilo opravljenih 23 nadzorov, pri katerih je bilo pregledanih 45 subjektov in ugotovljenih 12 nepravilnosti. Vse nepravilnosti so se nanašale na pomanjkljivo spremno dokumentacijo. Od tega je 10 strank dokumente dostavilo v roku, določenem na zapisniku, dvema so bile izdane odločbe in izrečeni ukrepi v skladu z ZP-1.

Trend ugotovljenih nepravilnosti ostaja na enaki ravni.

Nadzor tržnic

Namen nadzora

Z namenom, da se pridelovalcem vina omogoči prodaja odprtega vina tudi izven njihove vinske kleti oziroma izven vinorodnega okoliša, je zakonodajalec v preteklosti pridelovalcem omogočil registracijo dodatne lokacije vinskih kleti.

V skladu z ZVin in njegovimi podzakonskimi akti veljajo za dodatne lokacije vinskih kleti enaki pogoji kot za vinske kleti, kjer se vrši proizvodnja mošta in vina.

Na dodatnih lokacijah se lahko vrši prodaja vina izključno končnemu potrošniku, ki vino odnese iz mesta nakupa in ga tam ne popije.

Ker se je pojavila kategorija dodatnih lokacij, kjer se vrši promet z vinom po kozarcih, kar že spada v kategorijo gostinske dejavnosti, smo v letu 2017 skupaj s FURS in TIRS izvedli 2 akciji nadzora tržnic.

Rezultati nadzora

Pregledanih je bilo 89 subjektov in ugotovljenih 29 nepravilnosti. Nepravilnosti, ki jih je ob pregledu ugotovila inšpekcija, so:

- Promet z neocenjenim vinom
- Uporaba nepravilne embalaže
- Nepravilno oziroma zavajajoče označevanje

Nadzor turizma na kmetiji

Povezanost pridelave vina in opravljanja turizma na kmetiji

Večina nosilcev dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji, ki opravljajo dejavnost v vinorodnem območju, se ukvarja tudi s pridelavo vina. Tako sta pridelava in promet z vinom tesno povezana z opravljanjem turizma na kmetiji in zato se tudi nadzor nad obema dejavnostima, pridelavo vina in opravljanjem turizma na kmetiji, opravi istočasno v pristojnosti enega inšpektorja.

V skladu z Zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) se katastrski dohodek za vinograde ugotovi kot kombinacija tržnega dohodka od pridelka grozdja in vina. Za oljčnike se katastrski dohodek ugotovi kot kombinacija tržnega dohodka od pridelka oljk in oljčnega olja. To pomeni, da sta vino in oljčno olje edina predelana kmetijska proizvoda, za katera ni potrebno registrirati dopolnilne dejavnosti v skladu z ZKme-1.

Če se prodaja in proizvodnja vina opravlja v okviru osnovne kmetijske dejavnosti na kmetiji, za katero je pridelovalec vina obdavčen po katastrskem dohodku, mu za prodajo vina končnemu potrošniku ni potrebno izdati računa. Izdaja računa pa je obvezna v primeru prodaje davčnim zavezancem. Prodajalec vina (in tudi ostalih lastnih primarnih kmetijskih pridelkov) v primeru prodaje davčnim zavezancem ni administrativno obremenjen s to obveznostjo. V praksi to pomeni, da kupec potrebuje račun, prodajalcu pa ga ni potrebno izdati, zato običajno v imenu in za račun prodajalca račun izda kupec, ki račun potrebuje za svoje knjigovodstvo.

Račun pa je potrebno izdati tudi za prodajo primarnih kmetijskih pridelkov, če je kmetija vključena v sistem DDV oziroma če se odloči za vstop v dohodninsko obdavčitev, ki se lahko ugotavlja na dva načina:

- po normiranih odhodkih,
- po dejanskem odhodku.

V skladu z zakonom o davku na dodano vrednost se je kmetija dolžna vključiti v sistem DDV, če katastrski dohodek vseh članov kmečkega gospodinjstva za zadnje koledarsko leto preseže 7.500 eurov.

Pridelovalci imajo na podlagi Zkme-1 in Uredbe možnost registracije dopolnilne dejavnosti.

Pogoj za registracijo dopolnilne dejavnosti na kmetiji je aktivno izvajanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti. Na kmetiji se lahko opravlja več dejavnosti hkrati.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji se, čeprav so povezane s kmetijsko proizvodnjo, v okviru davčne zakonodaje ne obravnavajo kot kmetijstvo, temveč kot katerakoli pridobitna dejavnost. Dohodki kmetov, ki so nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, so obdavčeni z davkom od dohodkov iz dejavnosti, ki je eden tistih dohodkov, ki so ob koncu leta obdavčeni tudi z dohodnino.

Osnova, s katero nosilec dopolnilne dejavnosti vstopa v dohodninsko obdavčitev, se lahko ugotavlja na dva načina:

- po normiranih odhodkih,
- po dejanskem odhodku.

Če je na kmetiji registrirana dopolnilna dejavnost, je nosilec pri poslovanju dolžan izstavljati račune za vsak gotovinski in negotovinski promet.

Vino se na kmetiji lahko prodaja kot osnovni kmetijski pridelek ali v okviru dopolnilne dejavnosti. Podatek o tem, na kakšen način se vino prodaja, je pri nadzoru dopolnilnih dejavnosti za inšpektorja pomemben zato, ker je od načina prodaje odvisna obdavčitev nosilca kmetijske dejavnosti na kmetiji.

Administrativna preveritev podatkov

Pred opravljanjem nadzora na kmetiji se opravi administrativni nadzor Registra pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) in pridobitev podatkov na FURS.

V RPGV je potrebno preveriti:

- prijavo pridelka in zalog vina,
- pridelano količino grozdja in vina,
- količino vino, namenjeno za promet (preveriti odločbe pooblaščenih organizacij).

Pri FURS si je predhodno potrebno pridobiti podatek, če je kmetijsko gospodarstvo:

- vključeno v sistem DDV za namen osnovne kmetijske dejavnosti,
- ugotavlja davčno osnovo od odhodka iz osnovne kmetijske na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Nadzor na kmetiji

Po administrativnem nadzoru se opravi nadzor na kmetiji. Podatka o vključenosti kmetijskega gospodarstva v sistem DDV in način ugotavljanja davčne osnove morata biti znana vinarskemu inšpektorju, saj je od njiju odvisno vodenje evidence in obveznost izdaje računov za promet z vinom.

Tabela 25: Pregled obveznosti izdajanja računov.

	OSNOVNA KMETIJSKA DEJAVNOST	DOPOLNILNA DEJAVNOSTNA KMETIJI
VINAR NI DAVČNI ZAVEZANEC IN JE OBDAVČEN PO KATASTRSKEM DOHODKU	računa za prodajo vina ni potrebno izdati	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR JE DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO KATASTRSKEM DOHODKU	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR NI DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO NORMIRANIH ODHODKIH ALI DEJANSKIH PRIHODKIH	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR JE DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO NORMIRANIH ODHODKIH ALI DEJANSKIH PRIHODKIH	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Vino, prodano v okviru osnovne kmetijske dejavnosti je vino, ki ga stranka kupi na kmetijskem gospodarstvu in ga popije izven kmetijskega gospodarstva ali ga proda naprej v okviru svoje gostinske oziroma trgovinske dejavnosti.

Vino, prodano v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji je vino, ki se popije na kmetijskem gospodarstvu v okviru dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji.

Izvedba nadzora

1. Vinarski inšpektor pri vinarju najprej opravi nadzor osnovne kmetijske dejavnosti v skladu z določili Zakona o vinu.
2. Inšpektor preveri, če vinar vodi ločeno kletarsko evidenco o prodaji vina v okviru osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetiji.
3. Inšpektor preveri izdajanje računov in primerja prodano količino vina iz računov s stanjem v kletarski evidenci in dejanskim stanjem.
4. Sledi nadzor vseh ostalih dopolnilnih dejavnosti, ki se opravljajo na kmetiji.

Rezultati nadzora

V letu 2017 je bilo pregledanih 103 dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji, pri katerih je bilo ugotovljenih 9 nepravilnosti. Najpogostejše nepravilnosti:

- Kmetija ni zagotavljala zadostnega deleža lastnih surovin
- Preseženo število stolov
- Pomanjkljive evidence

Pri nadzoru dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji smo že v letu 2016 ugotavljali večje število gostinskih obratov, s katerimi upravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki, ki za gostinski obrat uporabljajo ime Turistična kmetija.

V skladu s 14. členom Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/2015) spada turizem na kmetiji med gostinske dejavnosti, ki se lahko pod predpisanimi pogoji opravljajo v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Med dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji, ki je gostinska dejavnost, spadajo naslednje dejavnosti:

1. turistična kmetija z nastanitvijo (SKD 55.202 Turistične kmetije s sobami);
2. izletniška kmetija (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob);
3. vinotoč (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob);
4. osmica (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob).

Ker je imenovanje gostinskega obrata Turistična kmetija, oziroma katero koli podobno ime z uporabo besede kmetija, izven opravljanja dopolnilne dejavnosti na kmetiji zavajajoče, ne obstaja pa pravna podlaga, ki bi inšpekciji omogočila ukrepanje, je vinarska inšpekcija predlagala zakonodajalcu spremembo določb Zakona o kmetijstvu.

Dne 1. 6. 2017 je začela veljati sprememba Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15 in 27/17), ki v tretjem odstavku 66. člena določa, da se označevanje, oglaševanje oziroma trženje storitev, ki so povezane s kmetijsko

dejavnostjo, šteje kot zavajajoče, če na kakršen koli način zavaja potrošnika ali bi ga utegnilo zavajati in bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivalo na njegove odločitve glede uporabe storitev. Kot zavajajoča se šteje tudi uporaba besed oziroma besednih zvez, ki se nanašajo na kmetijsko dejavnost in uporabljajo pri označevanju, oglaševanju oziroma trženju storitev iz nekmetijske dejavnosti.

Dopolnilna dejavnost na kmetiji se lahko opravlja le na kmetiji v skladu s 1. odstavkom 99. člena Zakona o kmetijstvu. Ta določa, da je dopolnilna dejavnost na kmetiji dejavnost, ki omogoča boljšo rabo proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči kmetije ter pridobivanje dodatnega dohodka na kmetiji.

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 15/17) se v prvem odstavku 686. člena z novo 2. točko uvaja prekršek družbe, če ima v firmi dodatne sestavine, ki družbo podrobneje označujejo v nasprotju s 13. členom tega zakona. Ta določa, da dodatne sestavine, ki družbo podrobneje označujejo, ne smejo biti take, da spravljajo ali utegnejo spraviti v zmotu glede vrste ali obsega poslovanja ali da bi utegnilo priti do zamenjave s firmo ali znakom razlikovanja druge osebe ali bi kršile pravice drugih oseb.

Celovito urejanje tega področja se tako dopolnjuje s prvim in tretjim odstavkom 66. člena Zakona o kmetijstvu, ki v primeru kršitev določa ukrepanje in sankcije kmetijskega inšpektorja v 175. in 177. členu.

Oba zakona imata določeni prehodni obdobji dvanajstih mesecev za izvajanje sankcij za te spremembe. Zakon o gospodarskih družbah določa to prehodno obdobje v 24. členu prehodnih in končnih določb, ki se nanašajo na 686. člen. Prehodno obdobje velja dvanajst mesecev od uveljavitve tega; to je do 5.4.2018. Zakon o kmetijstvu pa določa prehodno obdobje v 66. členu prehodnih in končnih določb, ki se nanaša na novo četrto alinejo četrtega odstavka 177. člena. Prehodno obdobje velja dvanajst mesecev od uveljavitve zakona; to je do 19.06.2018.

Dne 29.4.2014 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 26/14) ki je v 71. členu razveljavil del prvega odstavka 15. člena Zakona o gostinstvu in sicer tako, da lahko sedaj po Zakonu o gostinstvu kmet opravlja gostinsko dejavnost zgolj kot dopolnilno dejavnost in ne več tudi na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, torej ne več v neki drugi statusni obliki, npr. kot s.p. ali d.o.o.. Hkrati sta bil razveljavljena tudi 2. in 3. odstavek 15. člena Zakona o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16) (ZGos).

V kolikor subjekt opravlja gostinsko dejavnost na kmetiji in nima pogojev in dovoljenja Upravne enote za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, temveč opravlja dejavnost v okviru s.p. ali d.o.o., se mora odločiti za eno izmed ostalih vrst gostinskih obratov (npr. okrepčevalnica, gostilna, gostišče), saj svoje dejavnosti ne more opravljati v eni izmed oblik, ki jih Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti podrobneje opredeljuje v členih od 46. do vključno 49., to je kot turistična kmetija, kmetija z nastanitvijo, izletniška kmetija ter vinotoč in osmica.

Kmetijski inšpektor lahko v skladu s 175. členom Zakona o kmetijstvu odredi odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in trženja glede storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona.

Na podlagi sprejetih zakonskih sprememb je vinarska inšpekcija uvedla 56 postopkov, ki vključujejo obvestilo strankam o zavajajočem poimenovanju dejavnosti.

Nadzor nad delom pooblaščenih organizacij

Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/2015, 62/2015, 84/2016, 41/17 in 53/17) določa, da Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju inšpektorat) med drugim opravlja tudi naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov s področij vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanja vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina.

Uredba (ES) št. 625/2017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih (UL št. 95 z dne 7.4.2017, str. 1), z vsemi spremembami, (v nadaljnjem besedilu: Uredba 625/2017/ES) ureja varnost živil in krme rastlinskega in živalskega izvora.

To pa posledično pomeni, da je inšpektorat v skladu z uredbo o organih v sestavi ministrstev pristojni organ za določitev uradnega laboratorija za izvajanje laboratorijskih analiz, preskusov in diagnosticiranje vzorcev vina in proizvodov iz grozdja in vina odvzetih med uradnim nadzorom kot to določa 37. člen uredbe št. 625/2017/ES. Določijo se lahko samo laboratoriji, ki delujejo v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 in s katerim ga nacionalni akreditacijski organ, ki deluje v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 tudi akreditira. Eden od pogojev je tudi, da laboratorij redno sodeluje v medlaboratorijskih primerjalnih preizkusi v skladu s protokolom npr. ISO 5725, ki jih organizirajo nacionalni referenčni laboratoriji v zvezi z metodami, ki jih uporabljajo ter pri navedenih preizkusih dosegajo zadovoljive rezultate. Laboratorij mora zagotoviti, da so analitske metode karakterizirane po ustreznih merilih iz Priloge III Uredbe 625/2017/ES (akreditacija in validirane metode) in upoštevati kriterije za različne preskusne metode, določene v zakonodaji Skupnosti o krmi in živilih. Akreditacija in ocenjevanje preskuševalnih laboratorijev se lahko nanašata na posamezne preskuse ali na skupino preskusov.

Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13 in 27/17 – ZKme-1D) se v 1. členu sklicuje tudi na uredbo (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane in torej vino uvrščajo med živila, ki morajo zadoščati tako kriterijem varnosti kot kakovosti v vseh fazah prehranske verige.

Vinarska inšpekcija je za opravljanje analiz za inšpekcijske vzorce vina do 2017, vsako leto objavila javni razpis, na katerega so se lahko prijavile pooblaščene organizacije za ocenjevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (KGZ Maribor, KGZ Nova Gorica, KGZ Novo mesto, KIS in Andreja Brglez s.p./Zvonko Fabijan s.p.). Vseh pet pooblaščenih organizacij hkrati opravlja tudi tržno dejavnost opravljanja analiz vina pred dajanjem vina z geografskim poreklom v promet.

V skladu s 37. členom Uredbe 625/2017 pristojni organi lahko kot uradni laboratorij določijo samo laboratorij, ki:

- ima strokovno znanje in izkušnje, opremo in infrastrukturo, ki so potrebni za opravljanje analiz, preskusov ali diagnosticiranja vzorcev;

- ima zadostno število ustrezno usposobljenih, izurjenih in izkušenih članov osebja;
- zagotavlja, da se naloge, ki se nanj prenesejo v skladu z odstavkom 1, izvajajo nepristransko in so brez nasprotja interesov, kar zadeva naloge, ki jih izvaja kot uradni laboratorij;
- lahko pravočasno zagotovi rezultate analize, preskusa ali diagnosticiranja vzorcev, odvzetih med uradnim nadzorom in drugimi uradnimi dejavnostmi; in
- deluje v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 in s katerim ga nacionalni akreditacijski organ, ki deluje v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, tudi akreditira.

Z imenovanjem katere od petih pooblaščenih organizacij za laboratorij za uradni nadzor bi bila kršena c alineja 37. Člena Uredbe 628/2017.

Na pooblaščenih organizacijah je vinarska inšpekcija nadzirala postopek in način ocenjevanja mošta, vina, žganja iz vina oziroma iz drugih proizvodov iz grozdja in vina, ki se ocenjujejo za pridobitev odločbe o ocenitvi za ugotavljanje primernosti za promet in potrjevanja geografskega porekla.

Opravljenih je bilo 26 inšpekcijskih pregledov, nepravilnosti niso bile ugotovljene.

V juliju 2017 je minister z odločbo imenoval Fabijan lab, laboratorijske storitve, Zvonko Fabijan s.p., Vosek 6e, 2231 Pernica, za pooblaščen organizacijo za oceno mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja, mošta in vina. Hkrati je bilo preklicano pooblastilo za pooblaščen organizacijo za Andreja Brglez s.p.

Ugotavljamo, da pooblaščene organizacije pri ocenjevanju mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina spoštujejo veljavno zakonodajo.

Obogatitve drozge in mošta

Na vinski letnik 2017 sta pomembno vplivali dve naravni nesreči – pozeba v mesecu aprilu in poletna suša. Količina pridelka grozdja je bila zato pomembno zmanjšana, medtem ko nesreči nista pomembno vplivali na samo kakovost. V letu 2017 je bilo s strani pooblaščenih organizacij izdanih malo odločb za obogatitev.

V skladu z 11. členom Pravilnika o pogojih, ki jih mora grozdje izpolnjevati za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Uradni list RS, št. 43/04, 127/04, 112/05 in 105/06 – ZVin) je obogatitev enološki postopek, s katerim povečamo volumenski delež alkohola v %.

Kadar klimatski pogoji in zdravstveno stanje grozdja tako zahtevajo, lahko pooblaščen organizacija za spremljanje dozorevanja grozdja in ugotavljanje primernosti grozdja za vino (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen organizacija za spremljanje dozorevanja grozdja), ki je imenovana v skladu s predpisom, ki ureja kontrolo kakovosti grozdja v času trgatve, izda dovoljenje za obogatitev pod določenimi pogoji.

Obogatitev se dovoli, če je volumenski delež naravnega alkohola najmanj toliko, kolikor je zahtevan minimalni volumenski delež naravnega alkohola za posamezno kakovostno stopnjo za posamezno vinorodno območje.

Dovoljenje za obogatitev se izda za pridelovalno območje, ki je enako ali manjše od vinorodnega okoliša za posamezno sorto grozdja.

Pridelovalec, ki namerava obogatiti več kot 10.000 l pridelka ali obogatiti s postopkom z delnim zgoščevanjem, si mora predhodno pridobiti individualno dovoljenje za obogatitev pri pooblašteni organizaciji za spremljanje dozorevanja grozdja.

Po opravljenem postopku obogatitve mora vsak pridelovalec v skladu s predpisom, ki ureja register pridelovalcev grozdja in vina in kataster vinogradov, oddati upravni enoti prijavo o izvedenem enološkem postopku.

Obogatitev se sme izvajati na istem pridelku le enkrat, in sicer:

- svežemu grozdju, vinskemu moštu in novemu vinu, ki še vre, je dovoljeno dodajanje saharoze, ZGM in RTK;
- grozdnemu moštu je dovoljeno dodajanje saharoze, ZGM in RTK ali ga obogatiti z delnim zgoščevanjem z uporabo reverzne osmoze;
- vinskemu moštu je dovoljeno dodajanje saharoze, ZGM in RTK;
- namizno vino obogatimo z delnim zgoščevanjem s hlajenjem.

Dovoljeno je dodajanje saharoze raztopljene v moštu, ki je predmet obogatitve, ni pa dovoljeno raztapljanje saharoze v vodi.

V letih, ko so klimatski pogoji izjemno neugodni, se lahko poveča volumenski delež naravnega alkohola največ za 3,5%, vendar samo za tista vinorodna območja, ki ne sodijo v vinorodno deželo Primorsko. V teh primerih lahko dodajanje ZGM oziroma RTK poveča volumen največ za 11%.

Postopek obogatitve se mora izvesti do 16. marca v letu po trgatvi, razen v vinorodni deželi Primorski, kjer mora biti izveden do 1. januarja v letu po trgatvi in to samo za pridelke letnika trgatve, ki je bila neposredno pred tem datumom.

Postopek obogatitve mora potekati znotraj vinorodne cone, kjer je bilo vino pridelano.

Vino se ne sme zgoščevati, če so bili pridelki iz katerih je vino pridobljeno, že predhodno obogateni.

V letu 2017 so pooblaščenice organizacije izdale naslednje odločbe za dovoljenje za obogatitev drozge ali mošta:

- Kmetijski inštitut Slovenije: /
- Fabijan Zvonko s.p.: /
- Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto: /
- Kmetijsko gozdarski zavod Maribor:
  - 3 individualne odločbe pridelovalcem iz vinorodnega okoliša Štajerska Slovenija:

Sorta	Količina mošta v l	Sladkorna stopnja v °Oe	% dviga alkohola
Šipon	27.000	79	0,7
Šipon	27.200	77	0,7
Šipon	27.000	78	0,8
Šipon	17.200	77	0,9
Šipon	17.100	78	1,0
Šipon	18.900	77	1,0
Šipon	24.000	77	1,5
Šipon	24.000	74	1,1
Šipon	50.100	78	1,2

- Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

- 3 individualne odločbe pridelovalcem iz vinorodnega okoliša Goriška Brda:

Sorta	Količina mošta v l	Sladkorna stopnja v °Brix	% dviga alkohola
Zeleni sauvignon	525.300	19,7	1,29
Merlot	866.200	20,1	0,95
Cabernet Sauvignon	156.100	20,1	1,03

- 2 individualni odločbi pridelovalcem iz vinorodnega okoliša Kras:

Sorta	Količina mošta v l	Vol % alkohol pred obogatitvijo	Vol % alkohol po obogatitvi
Refošk	450.000	9,5	11
Mešano belo	18.000	9,00	10,5
Malvazija	65.000	10,2	11,7

- 1 individualna odločba pridelovalcu iz vinorodnega okoliša Vipavska dolina:

Sorta	Količina mošta v l	Vol % alkohol pred obogatitvijo	Vol % alkohol po obogatitvi
Rebula	108.000	9,79	11,27
Pinela	15.000	10,59	11,54
Merlot	200.00	10,66	12,08
Beli pinot	15.000	10,39	11,88
Zelen	15.000	9,92	11,40
Mešano belo	50.000	10,59	11,75
Sauvignon	38.000	10,93	11,75
Malvazija	115.000	10,32	11,81
Laški rizling	97.000	10,46	11,88
Rumeni muškat	14.000	10,26	11,75

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

Kadrovska zasedba

Gozdarska inšpekcija, ki deluje v Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu: IRSKGLR), je štela 17 gozdarskih inšpektorjev, vključno z vodjo gozdarske inšpekcije. Sedež inšpektorjev je na območnih enotah in izpostavah inšpektorata, območje delovanja pa je omejeno z mejami gozdnogospodarskega območja. Tako imajo inšpektorji celotni pregled gozdarstva v določenem gozdnogospodarskem območju. V ljubljanskem in mariborskem gozdnogospodarskem območju sta zaradi večjega števila kršitev zaposlena po dva inšpektorja, v ljubljanskem območju pa del neposrednega nadzora opravlja tudi vodja inšpekcije.

V preglednici 1 je prikaz števila zaposlenih po enotah in izpostavah inšpektorata in število, oziroma delež časa, ki ga je zaposleni opravljal v gozdarski inšpekciji konec leta 2017. Ob upoštevanju drugih delovnih nalog lahko ugotovimo, da je znašal Fte v gozdarski inšpekciji 13,4 oseb - 1 inšpektor je delal skrajšani delovni čas 4 ure dnevno in lahko opravlja zgolj kabinetno delo, 5 gozdarskih inšpektorjev opravljajo hkrati tudi naloge lovskih inšpektorjev, 5 gozdarskih inšpektorjev hkrati opravlja tudi vodenje območnih enot inšpektorata. Število gozdarskih inšpektorjev se kljub vedno novim in zahtevnejšim nalogam vse od leta 1995 ni povečalo. V letu 1996 je bilo zaradi pomanjkanja lovskih inšpektorjev sedmim gozdarskim inšpektorjem začasno podeljeno tudi pooblastilo za opravljanje nalog neposrednega nadzora zakonodaje s področja lovstva, kar se je s koncem leta 2014 zmanjšalo na štiri. V letu 2017 še dodatna 2 gozdarska inšpektorja opravljata tudi delo lovskega inšpektorja. Na ta način se kratkoročno rešuje problem lovske inšpekcije, hkrati se je zmanjšuje učinkovitost nadzora zakonodaje s področja gozdarstva. Prav tako sta v letu 2017 še 2 gozdarska inšpektorja prevzela vodenje območne enote inšpektorata.

Tabela 26: Število inšpektorjev po enotah in izpostavah inšpektorata:

Enote IRSKO	Izpostave IRSKGLR	Število inšpektorjev	Število Fte
Kranj		2	1,7**
Ljubljana		1	0,7**
	Kočevje	1	0,6*
	Grosuplje		0,5
	Kamnik	1	1
Novo mesto		1	0,5**
	Brežice	1	0,6*
Nova Gorica		1	1
Koper			
	Postojna	2	1,7**
Celje		1	0,6*
	Mozirje	1	1
	Dravograd	1	1
Maribor	Sl. Bistrica	1	0,5 ***
	Ptuj	1	1
Murska Sobota		1	0,5**
Sedež inšpektorata		1	0,5****

FTE (Full-time equivalent) – ekvivalent polnega delovnega časa

- * - poleg gozdarske inšpekcije opravlja še lovsko inšpekcijo
- ** - poleg gozdarske inšpekcije opravlja še naloge vodje OE IRSKGLR
- *** - skrajšana, 4 urna delovna obveznost;
- **** - poleg vodenja GI opravlja še naloge neposrednega inšp. nadzora

V začetku februarja 2017 je v nesreči tragično umrl gozdarski inšpektor, nadomestna zaposlitev je bila izvedena konec junija.

Povprečna starost gozdarskih inšpektorjev je 56 let, zato so pogostejše tudi bolniške odsotnosti. V času daljše bolniške odsotnosti na področju odsotnega inšpektorja, rešuje inšpektor, ki ga nadomešča, le prijave, katerih reševanja ni mogoče odložiti. Gozdarski inšpektor s Ptuja že deseto leto opravlja terensko delo inšpektorja na mariborskem območju, ki je zaradi invalidnosti zaposlen za krajši delovni čas. Vodja gozdarske inšpekcije opravlja tudi neposredni inšpekcijski nadzor na izpostavi Grosuplje.

Inšpekcijski postopki zahtevajo od inšpektorjev poleg strokovnega znanja tudi veščine obvladovanja konfliktnih situacij, ki so sestavni del inšpekcijskega nadzora. Povsem izogniti se jim ni mogoče in vsako leto beležimo prikrite grožnje, grožnje po telefonu, nadlegovanja po telefonu in podobno. Inšpektorji vsako tako grožnjo zabeležijo, v nekaterih primerih o tem obvestijo tudi policijo. Gozdarski inšpektorji so v preteklem letu dobili službena oblačila z nalepko »inšpekcija« iz katere je razvidno, da gre za uradno osebo.

Obseg dela, ki bi ga morali opraviti gozdarski inšpektorji, se povečuje iz leta v leto zaradi naravnih ujm in posledične prenamnožitve škodljivih insektov, povečanega pritiska na gozd predvsem v okolici urbanih središč (nelegalni posegi v gozd, nedovoljena vožnja, nabiranje gozdnih plodov ...) ter posledično povečano število prijav in spremembe predpisov oziroma novih predpisov.

Za minimalni potreben nadzor bi bil po oceni potreben 1 gozdarski inšpektor na 50.000 ha, kar pomeni povprečno nadzor na 3 krajevnih enotah ZGS. Skupaj bi bilo to 23,7 gozdarskih inšpektorjev, brez upoštevanja izpada ur zaradi bolezni in dopustov.

Za zagotavljanje minimalnega nadzora potrebuje gozdarska inšpekcija, preračunano iz ur, še 10,3 gozdarskega inšpektorja oziroma 10 novih zaposlitev. Ob upoštevanju bruto plače 1800 evrov na inšpektorja, to pomeni 216.000 evrov dodatno za plače na leto. Poleg tega pa bi za učinkovitejši nadzor nad dogajanjem v gozdovih, z delom moralo pričeti tudi 28 gozdnih nadzornikov zaposlenih na ZGS.

Gozdarska inšpekcija vsako leto opravlja delo izven rednega delovnega časa. Na tak način gozdarski inšpektorji sledimo cilju, da je potrebno v času pričakovanih kršitev poostriži nadzor, ne glede na to ali je to v delovnem času ali izven njega.

V obravnavanem letu smo izven rednega delovnega časa večinoma opravljali nadzor vožnje z vozili v naravnem okolju, nabiranja gob, nadzora izvajalcev del v gozdovih, prevoza in prodaje okrasnih drevesc. Skupaj smo izven delovnega časa opravili 118 ur nadzora.

Sestanki gozdarske inšpekcije so bili, kot vsako leto, tudi v letu 2017 štirje. Namenjeni so bili pregledu opravljenega dela, usmeritvam dela za naslednje četrletje, novo sprejetim predpisom in aktualnim informacijam.

Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami

V gozdarski inšpekciji se zavedamo, da je za učinkovito delo zelo pomembno sodelovanje znotraj inšpekcije, takoj za tem pa sodelovanje z drugimi organi nadzora. Pri tem mislimo na sodelovanje z vsemi inšpekcijskimi in drugimi službami, ki delujejo v gozdu in gozdnem prostoru oziroma so zadolženi za upravljanje ali nadzor gospodarjenja z gozdovi v najširšem smislu. Zato smo pogosto pobudniki takega sodelovanja ali pa se na pobude za sodelovanje od drugod takoj odzovemo. Še posebej smo zadovoljni s sodelovanjem pri obravnavanju konkretnih zadev. Na terenu vzpostavljeno sodelovanje se je pokazalo za učinkovito. Ugotavljamo tudi, da je sodelovanje boljše v tistih predelih in med tistimi inšpekcijami, ki imajo prostore na isti ali sosednji lokaciji, saj tako pride med inšpektorji do osebnega stika.

Pri nadzoru izvajalcev del v gozdovih in nadzoru Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, po katerem opravlja posredni nadzor tudi gozdarska inšpekcija, se je vzpostavilo zelo dobro sodelovanje predvsem s FURS in z delovno inšpekcijo.

Tradicionalno dobro je sodelovanje s Policijo pri nadzoru voženj z vozili v naravnem okolju, pri nabiranju gozdnih sadežev in gob in kot pomoč pri nadzoru drugih kršiteljev v gozdu, kjer inšpektorji pričakujejo odpor.

Prav tako je zelo dobro tudi sodelovanje z drugimi inšpekcijami znotraj organa, pri čemer je potrebno še posebno izpostaviti kmetijsko inšpekcijo, s katero smo v preteklem letu sodelovali osemkrat.

Kot dobro lahko ocenimo tudi sodelovanje z ZGS. Na vprašanja in zahteve po podatkih, ki jih potrebujemo v inšpekcijskih postopkih, se odzivajo. V začetku preteklega leta je inšpekcija vodstvu ZGS predstavila delo v predhodnem letu in ugotovitve nadzorov in program dela gozdarske inšpekcije za leto 2017. Posamezni inšpektorji so imeli enake sestanke z vodstvi posameznih območnih enot ZGS. Ocenjujemo, da z našimi predlogi in stališči, ki jih predstavimo vodstvu Zavoda na sestankih in ob izidu letnega poročila, niso vedno seznanjeni tudi na nižjih nivojih. Predlogi izboljšav pa se le počasi udejanjajo v praksi.

Gozdarska inšpekcija mora v skladu s 23. členom ZUP ves čas postopka paziti na stvarno pristojnost in če spozna, da ni pristojna za določeno upravno zadevo, jo mora v skladu s 65. členom ZUP odstopiti pristojnemu organu. V 3. odstavku 32. člena ZIN je določeno, da mora inšpektor, ki ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa, za katerega ni stvarno pristojen, ugotoviti dejansko stanje, sestaviti zapisnik in ga posredovati pristojni inšpekciji. V odstopih drugim, pristojnim organom, gozdarski inšpektorji tudi zapišejo, da prosijo za odgovor v zvezi z izvedenimi ukrepi. V mnogih postopkih je namreč potem, ko drugi organ že opravi svoje delo, naloga gozdarske inšpekcije ali ZGS, da ukrepa še v skladu z ZG. V letu 2017 je gozdarska inšpekcija odstopila 49 zadev.

Tabela 27: Sodelovanje z drugimi organi in inšpekcijskimi službami:

Organ sodelovanja	Število akcij - predmet
IRSD	11 x nadzor izvajalcev del v gozdovih
Policija	2 x nadzor izvajalcev 8 x nadzor vožnje v naravnem okolju, nabiranje gozdnih sadežev
IRSOP	6 x odpadki v gozdu 2 x poseg v vodotok v gozdu 1 x odslužena vozila v gozdu
Medobčinski inšpektorati in redarstva	2 x gozdne prometnice 1 x vožnja po gozdnih prometnicah v nasprotju z režimom uporabe 1 x vožnja v naravnem okolju
FURS	1 x delo na črno 1 x prodaja okrasnih drevesc
UVHVVR	1 x sum napada drevesa z azijskim kozličkom
IRSI	1 x nelegalni kop

Preventivno delovanje gozdarske inšpekcije

Preventivno delovanje v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih opozarja morebitne kršitelje predpisov na posledice takega ravnanja. Dolžnost preventivnega delovanja je določena v 6. in 33. členu ZIN, po ZP-1 naj bi ravno kaznovanje kršiteljev delovalo tako na kršitelja kot na vse ostale. V gozdarski inšpekciji uresničujemo preventivno delovanje na naslednje načine: z obveščanjem javnosti preko medijev, z odgovori na vprašanja ali na druge načine obveščanja javnosti o predpisih, o dovoljenem pravnem ravnanju, o najpogostejših kršitvah predpisov in o akcijah nadzora. V praksi se najpogosteje poslužujemo telefonskih odgovorov na vprašanja posameznikov, odgovorov na vprašanja po elektronski pošti, dopisov potencialnim kršiteljem, odgovarjamo na vprašanja medijev, redkeje s predavanji ciljnim skupinam.

Mediji nas sprašujejo o predpisih in ukrepih s področja vožnje z vozili v naravnem okolju, o nabiranju gob in drugih gozdnih sadežev, nekaj vprašanj zadeva neposredne domnevne kršitve na terenu in ukrepe gozdarskih inšpektorjev.

Tabela 28: Preventivni dopisi potencialnim kršiteljem

Tema dopisa	število
Sanitarna sečnja - lubadar	566
Poseg v gozd brez soglasja ZGS	17
Nedovoljene sečnje	21
Gozdni red	10
Izvajalci del v gozdovih	7
Paša v gozdu	3
Uporaba gozdne ceste	1
Opremljenost skladišč gls z lovniimi pastmi	4
Vožnja v naravnem okolju	1
Sistem potrebne skrbnosti	13
Knjigovodske listine	20
Nabiranje gob	26
Vzdrževanje gozdnih cest	1

INŠPEKCIJSKI POSTOPEK

V inšpekcijskem postopku, določenem v ZIN in subsidiarno ZUP, opravljajo inšpektorji temeljno poslanstvo svojega poklica. Inšpekcijski postopek je tisti, v katerem je moč z odločbami doseči vzpostavitev zakonitega stanja s prepovedjo ali zapovedjo. Glavno poslanstvo inšpekcijskih služb je, da v primerih kršitev z inšpekcijskimi postopki zagotovijo izvrševanje predpisov. Poleg tega inšpekcijske službe s svojimi poročili, pobudami in predlogi sporočajo izvršni veji oblasti o stopnji izvrševanja posameznih predpisov in predlagajo njihove spremembe. Na ta način so pripravljavci predpisov seznanjeni z učinkovitostjo predpisov in stopnjo njihovega uresničevanja.

V preteklem letu so gozdarski inšpektorji opravili 2706 pregledov, izdali so 134 odločb v inšpekcijskem postopku, 332 sklepov v zvezi s temi postopki in 22 sklepov v izvršilnih postopkih. V izvršilnih postopkih je bila zavezancem za neizvršitev inšpekcijske odločbe večinoma zagrožena izvršba z denarno prisilitvijo. Ta način izvršbe odrejenih obveznosti se uporablja zaradi tega, ker je ta način v večini primerov ustrežnejši, ker je cenejši, hitrejši in predstavlja manjši pritisk na zavezanca. Izdanih je bilo tudi 158 opozoril po 33. členu ZIN.

V gozdarski inšpekciji se večina inšpekcijskih postopkov opravi zaradi kršitve predpisov, ki jih nadzira gozdarska inšpekcija. Pričnejo se na osnovi ugotovljenih nepravilnosti, ki jih pri svojem delu ugotovi ZGS, na osnovi drugih podatkov o nepravilnostih, ki jih bodisi prejmemo od kvalificiranih prijaviteljev ali iz drugih prijav in na podlagi lastnih ugotovitev. V preteklem letu je gozdarska inšpekcija prejela 526 prijav nepravilnosti, tako da se je skoraj 26 % na novo odprtih zadev pričelo na podlagi prijav. Vedno manj postopkov se prične na osnovi letnega načrta dela, ki predvideva nadzor načrtovanja, gojenja in v zvezi z njim obseg financiranja in sofinanciranja del. Postopki ugotavljanja kršitev in odgovornosti zanje običajno zahtevajo terenski ogled, zaslišanje, ukrep in spremljanje izvršitve ukrepov.

Podrobnejši pregled opravljenega dela po posameznem predpisu je razčlenjen v nadaljevanju. Tekstovni del poročila dopolnjujejo preglednice, ki so na koncu poročila.

Analiza postopkov in ukrepov je prikazana v preglednicah od št. 16 do št. 23. Preglednice 16, 18, 20 in 22 prikazujejo pregled vseh ukrepov glede na vrsto ukrepa, v preglednicah 17, 19, 21 in 23 je prikazan pregled ukrepov po posameznem predpisu glede na kršene člene.

GRADACIJA PODLUBNIKOV 2017

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) je takoj po žledolomu leta 2014 opozarjal na nevarnost prenamnožitve podlubnikov in ta napoved se je žal uresničila v največjem možnem obsegu. Gozdarska inšpekcija je v letih po žledolomu vse svoje sile usmerila v to, da bi s svojimi ukrepi pospešila sanacijo tako žledoloma kot tudi žarišč podlubnikov, kršitelje pa za kršenje zakonodaje tudi ustrezno kaznovala.

Zakon o gozdovih določa, da mora lastnik gozda izvesti oz. zagotoviti izvedbo sanitarne sečnje in preventivna varstvena dela v roku, ki jih z odločbo določi ZGS. Gozdarska inšpekcija odreja le sanitarne sečnje v naseljih. Neizvršitev odločbe v postavljenem roku je hkrati prekršek po določbah Zakona o gozdovih, ki se kaznuje z globo. Prekrškovne postopke vodi gozdarska inšpekcija.

V letih po žledolomu je prva prioriteta v programu dela gozdarske inšpekcije nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del. Gozdarska inšpekcija je v tem času delovala tako preventivno, z opozarjanjem lastnikov gozdov na spoštovanje rokov za sanacijo lubadarskih žarišč s preventivnimi dopisi, kot represivno in sicer z vodenjem prekrškovnih postopkov proti lastnikom, ki po preteku roka določenega v odločbi ZGS, še niso pričeli z delom ali pa so močno zamujali z izvršitvijo odločb. S hitro uvedbo prekrškovnih postopkov (zelo kmalu po storitvi prekrška) smo želeli pospešiti izvedbo sanacije, kar se je izkazalo kot uspešno. To potrjuje tudi veliko število spisanih odločb o prekrških z izrečenim opominom, saj so kršitelji svoje obveznosti opravili v času od uvedbe prekrškovnega postopka do izdaje prekrškovne odločbe.

Zaradi velikega obsega sanacijskih sečenj se je pojavila težava s pomanjkanjem izvajalcev del v gozdovih. Gozdarska inšpekcija ima za pomoč lastnikom pri iskanju usposobljenih izvajalcev za izvajanje del v gozdovih javno objavljen seznam izvajalcev, ki izpolnjujejo pogoje strokovne usposobljenosti ter varstva in zdravja pri delu delavcev, oz. so pogoje izpolnjevali v času inšpekcijskega nadzora. Dostopen je tudi seznam izvajalcev, ki smo jim dela v gozdu prepovedali opravljati.

Ob žledolomu in prenamnožitvi podlubnikov se je izkazalo, da enako kot v zasebnih gozdovih, do prekoračitve rokov za izvedbo sanitarnih sečenj prihaja tudi v državnih gozdovih. Prekrškovni postopki v državnih gozdovih so zahtevnejši in dolgotrajnejši, ker je običajno v enem postopku obravnavano večje število kršitev, poleg tega pa je potrebno ugotoviti tudi osebo, ki je v organizaciji odgovorna, da je do storitve prekrška sploh prišlo.

Na nekaterih območnih enotah Zavoda za gozdove Slovenije še vedno glede na število kršitev izdajo zelo malo sklepov o izvršbi. ZGS še vedno v izreku nekaterih C odločb določa fiksni rok za izvedbo odločbe ali pa ta rok veže na datum izdaje odločb, čeprav je edino smiselno rok izvedbe vezati na datum vročitve odločbe. Pri izvršitvi teh odločb se lupljenje s sežiganjem ostankov praktično ne uporablja več, prav tako se je, kljub financiranju s proračunskimi sredstvi, v praksi malo uporabljalo tretiranje s kemičnimi sredstvi in insekticidne mreže.

Tabela 29: Prekrškovni ukrepi zaradi neizvedbe sanitarnih sečenj v določenih rokih

Leto	Št. uvedenih prekrškovnih postopkov	Št. izrečenih ukrepov v prekrškovnih postopkih			Skupaj izrečeni prekrškovni ukrepi	Poslani preventivni dopisi
		opozorilo	opomin	globa		
2014	63	8	38	15	61	173
2015	364	56	162	77	295	507
2016	1.363	260	646	271	1.177	2.200
2017	524	92	352	191	635 *	566

* Opomba: število izrečenih ukrepov v letu 2017 je večje od števila uvedenih postopkov, ker se ukrepi nanašajo tudi na postopke, ki so bili začeti v letu 2016.

Tudi v prihodnjem letu bo prva prioriteta v programu dela gozdarske inšpekcije nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del, še zlasti ker je med 11. in 13. decembrom 2017 slovenske gozdove izjemno prizadela nova naravna ujma – vetrolom. Veter je po ocenah ZGS podrl več kot 2.200.000 m³ dreves in to večinoma iglavce. V prihodnjih letih lahko ponovno pričakujemo povečanje napada podlubnikov.

Gozdarska inšpekcija je v letu 2017 osemkrat z inšpekcijsko odločbo in dvakrat z opozorilom ZIN odredila sanitarno sečnjo posamičnega gozdnega drevja v naseljih. Kadar je ugotovila napad podlubnikov je odredila sečnjo in spravilo napadenega drevja in izvršila nadzor nad izvedbo odrejenih del.

Takega velikega obsega dela inšpekcija za gozdarstvo z enako kadrovske zasledbo dolgoročno ne more kakovostno opravljati. Pojavljajo se nam že zaostanki v drugih, prav tako pomembnih inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih.

Zakon o gozdovih (ZG)

Največ opravljenega dela gozdarskih inšpektorjev je bilo namenjenega nadzoru ZG. V letu 2017 je bilo v inšpekcijskih postopkih opravljenih 2185 pregledov, izdanih je bilo 133 opozoril po ZIN in 127 inšpekcijskih odločb.

Povsem v vrhu števila kršitev predpisov je še vedno posek brez ali v nasprotju z izdano odločbo ZGS, saj je bilo lani izvedenih 747 pregledov legalnosti sečnje. Ugotavljamo, da se število kršitev te vrste z leti ne zmanjšuje. Gozdarska inšpekcija prejme poročila o poseku brez odločbe od ZGS oz. si podatke o nedovoljenih sečnjah pridobi z neposrednim vpogledom v njihove evidence, vendar vseh kršitev zaradi visokega števila ne more obravnavati. Prijave fizičnih oseb, ki se nanašajo na posek brez odkazila, imajo pogosto izvor v medsosedskih ali družinskih sporih. V povezavi z ugotovitvami v pregledih je bilo izdanih 24 inšpekcijskih odločb in 39 opozoril po ZIN.

Gozdarska inšpekcija je v lanskem letu, podobno kot v zadnjih letih, posebno pozornost namenila nadzoru nad izvajanjem določb ZG s področja varstva in gojenja gozdov, predvsem neizvajanja sanitarnih sečenj v določenih rokih, ki je bilo v inšpekcijskih postopkih obravnavano 472 krat. Gozdarski inšpektorji preventivno obveščajo potencialne kršitelje, da naj opravijo vsa potrebna dela. Na obvestilo gozdarske inšpekcije se pozitivno odzove večina potencialnih kršiteljev, tako da izvršijo odločbe ZGS. Usklajeno in pravočasno delovanje tako ZGS, ki v primeru nepravočasno izvedene sanitarne sečnje uvede izvršilni postopek in

gozdarske inšpekcije, ki uvede prekrškovni postopek, prinese želene rezultate na področju varstva pred podlubniki. Gozdarska inšpekcija je lani zaradi odprave posledic nepravilnosti pri izvedbi varstvenih in gojitvenih del izdala 10 inšpekcijskih odločb in 5 opozoril po ZIN.

Tretji, najpogostejši razlog inšpekcijskega ukrepanja, so posegi v gozd brez soglasja ZGS oziroma sum kršitev 21. člena ZG. Sem po vsebini sodijo tudi krčitve gozdov v kmetijske namene brez dovoljenja ZGS. Pregledov te vrste kršitev je bilo 121. Izdanih je bilo 13 inšpekcijskih odločb in 17 opozoril po ZIN. Posegi v gozd se izvajajo najpogosteje za namene gradnje objektov, pogostokrat tudi za to, da kršitelji te površine uporabljajo za različne druge namene. Problem postaja iz leta v leto večji. Kadar gre za gradnje objektov v gozdu ali za navažanje odpadnega materiala v gozd in gozdni prostor, so ukrepi gozdarske inšpekcije odvisni tudi od tega ali bosta gradbena in okoljska inšpekcija opravili svoj del inšpekcijskih postopkov. Problem pri teh kršitvah so izjemno dolgotrajni postopki, v katerih zavezanci uporabijo vsa pravna sredstva, da bi lahko čim dalj časa obdržali in uporabljali stanje v nasprotju s predpisi. Posegi v gozd in gozdni prostor so tudi težko popravljivi, če sploh so in zahtevajo znatna finančna sredstva, običajno precej večja, kot so bila potrebna za sam poseg.

Gozdarska inšpekcija ugotavlja, da ZGS v nekaterih območjih ne javlja vseh nelegalnih kršitev gozda, ob reviziji načrta gozdnogospodarske enote te krčitve enostavno izloči iz gozdne maske, kljub temu da po veljavnih občinskih prostorskih načrtih ostaja tam namenska raba gozd. ZGS mora v skladu z določbami 28. alineje 56. člena ZG vse nedovoljene posege, tudi če so starejši, javiti pristojni inšpekciji.

V preteklem letu je bilo izvedenih 107 inšpekcijskih nadzorov zaradi suma kršitev določil 1. odstavka 18. člena ZG, to je zmanjševanje rasti in rodovitnosti rastišč, stabilnosti ali trajnosti gozda oziroma ogrožanje funkcij gozdov. Običajno gre po obsegu za manjše posege v gozd in gozdni prostor zaradi odlaganja ali odvzemanja materiala, postavitve začasnih objektov in za primere, ko je zaradi poseka drevja prišlo do zmanjševanja funkcij gozdov. Pojavljati pa so se začeli tudi obsežni navozi izkopnega materiala pri gradnji večjih objektov v gozd, kar je po našem mnenju tudi posledica večjega nadzora pri navažanju na kmetijske površine. Izdanih je bilo 13 opozoril po ZIN in 15 ureditvenih odločb v inšpekcijskih postopkih.

Zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z režimom, vožnje zunaj gozdnih cest, čezmerne uporabe cest in nedovoljene zapore gozdnih cest, so gozdarski inšpektorji opravili 100 pregledov, izrekli zavezancem v inšpekcijskih postopkih 2 opozorili ZIN in izdali 5 inšpekcijskih odločb. Do kršitev pri uporabi gozdnih cest pride največkrat zaradi neupoštevanja režima uporabe, bodisi da gre za trajno prepoved prometa, označeno s prometnim znakom ali za začasno prepoved uporabe prometnice. Redkejši so primeri obravnavanja prekomerne uporabe gozdnih cest, zaradi česar na gozdnih cestah ostanejo posledice take uporabe. Lani je bilo obravnavanih šest takih zadev.

Sečnja, spravilo, zlaganje in prevoz v nasprotju s predpisi o varstvu gozdov in v nasprotju s predpisi o izvajanju sečnje je bila lani obravnavana 74 krat, izdana je bila 1 inšpekcijska odločba in 12 opozoril po ZIN.

Nepravilnosti, ki se nanašajo na gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest in vlak, so bile lani obravnavane v 68 primerih. Tudi v teh primerih ugotavljamo, da ZGS prepozno reagira na nepravilnosti v zvezi s tem, saj gradenj in vzdrževanja ne spremlja in ne prepreči nepravilnosti. Gozdarska inšpekcija ugotavlja tudi, da ZGS ne beleži vseh sprememb na vlakih v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov. Gozdarska inšpekcija je lani zaradi odprave posledic nepravilnosti pri gradnji in vzdrževanju gozdnih cest in vlak izdala 7 inšpekcijskih odločb in 6 opozoril po ZIN.

V 28 primerih je bila obravnavana ograditev posameznih delov gozda v nasprotju s predpisi. Gre za primere ograjevanja svoje lastnine, pogosto se gozdna površina stika z gradbeno ali pa gre za ograditev gozda ob pašniku, pa tudi za ograje obor za rejo divjadi. Ograje so namenjene zaščititi lastnine, vendar ker niso postavljene v skladu s predpisi, jih gozdarska inšpekcija obravnava kot kršitev ZG. V inšpekcijskem postopku se zavezancem dopusti možnost pridobitve soglasja za postavitev ograje, če to ni možno, se odredi odstranitev. Gozdarska inšpekcija je lani izdala 3 inšpekcijske odločbe in izrekla 1 opozorilo po ZIN.

Nadzor porabe proračunskih sredstev, namenjenih subvencioniranju gojitvenih in varstvenih del

Gozdarska inšpekcija ima v skladu z ZG pristojnost nadzirati porabo proračunskih sredstev, ki so namenjena financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove in gozdarstvo. Ker je teh sredstev iz leta v leto manj, se je z leti manjšal tudi obseg inšpekcijskega nadzora. V letu 2017 je obseg nadzora majhen, ker se je vsa energija lastnikov gozdov, ZGS in inšpekcije usmerila v čim hitrejše izvajanje sanitarne sečnje dreves napadenih s podlubniki. V letu 2017 je bilo pregledano 34 obračunov gojitvenih del. Pregledana gojitvena dela so bila izvedena na površini 216,84 ha, skupna obračunana vrednost je znašala 19.235 EUR.

Nadzor porabe proračunskih sredstev – vzdrževanje gozdnih cest

Gozdarska inšpekcija je v letu 2017 izvedla kontrolo vzdrževanja 78 odsekov gozdnih cest, na katerih je bilo obračunano vzdrževanje v skupnem znesku 156.102 EUR. Nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Še vedno se dogaja, da nekatere občine ne porabijo razpoložljivih finančnih sredstev namenjenih vzdrževanju gozdnih cest. Gozdne prometnice so bile od leta 2014, ko je gozdove prizadel žled, izjemno preobremenjene, zato je to povsem nerazumljivo. Vsakoletni izbor na razpisu najcenejšega izvajalca vzdrževanja gozdnih cest velikokrat botruje številnim zapletom, ki se odražajo v zamujanju rokov, slabši kvaliteti dela, delu z manj primernimi delovnimi stroji.

Še vedno se večina del na gozdnih cestah izvede v jesenskem času, kar otežuje nadzor nad izvedenimi deli, saj so gozdne ceste takoj na novo prekrte z odpadlim listjem.

Spremljanje izvajanja gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov

Gozdarska inšpekcija je v letu 2017 na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/2010) v skladu z letnim načrtom dela izvedla le 28 nadzorov izpolnjevanja evidenc v načrtih gozdnogospodarskih enot in vodenja gozdnih kronik za posamezne enote.

Nadzor izvajalcev glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdovih

Nadzor izpolnjevanja pogojev izvajalcev glede strokovne usposobljenosti in usposobljenosti za varno in zdravo delo je potekal v okviru rednih pregledov določenih z letnim planom dela, na podlagi prijav in neposredno ugotovljenih kršitev. Obseg dela je prikazan v spodnji preglednici.

Tabela 30: Ugotovitve nadzora usposobljenosti izvajalcev del v gozdovih v letu 2015.

Tabela 56: Ogrožene nadzora sposobnosti izvajalcev del v gozdovih leta 2019							
Skupaj		Število pregledanih subjektov		Ukrepi gozdarske inšpekcije (število)			
		Neregistrirani*	Registrirani	Zapisnik	Odločba prepoved dela	Odstop **	Postopek o prekršku
Število	173	12	161	228	47	16	11

*Neregistrirani = delo na črno + medsosedska pomoč + strojni krožki + delo v lastnem gozdu

**Število odstopljenih zadev: IRSD – 8, FURS – 7

Število pregledanih subjektov iz leta v leto upada. V letu 2017 je bilo za 13% manjše kot v letu 2016. Popolnoma se je namreč spremenilo težišče dela na področju nadzora izvajalcev del v gozdovih. Dobršni del registriranih izvajalcev je že pregledan, zato bo število pregledanih subjektov v bodoče še naprej padalo.

Zaradi specifičnosti dela je bilo manj terenskega dela in posledično sorazmerno malo odkritih neregistriranih izvajalcev del. Terenski ogledi in pregledi omogočajo vpogled v dejansko stanje v naših gozdovih in so edini način, da odkrijemo neregistrirane in neusposobljene izvajalce del v gozdovih. Za učinkovit terenski nadzor je gozdarskih inšpektorjev premalo. Potrebovali bi občutno kadrovske okrepitve in več nadzorov izven rednega delovnega časa, saj so takrat kršitve najštevilčnejše.

V primeru neizpolnjevanja pogojev glede strokovne usposobljenosti je bila 47 izvajalcem izdana odločba o prepovedi dela. Praktično to pomeni, da smo opravljanje dejavnosti prepovedali dobri četrtini pregledanih izvajalcev (27%). Z odločbo o prepovedi dela lahko gozdarska inšpekcija prepove izvajanje posamezne registrirane gozdarske dejavnosti za katero izvajalec ne izpolnjuje pogojev (npr. prepoved sečnje). Če izvajalec sploh ne izpolnjuje pogojev, se mu z odločbo prepove izvajanje gozdarske dejavnosti v celoti. Približno 40% pregledanih je minimalne pogoje izpolnjevalo že pri prvem pregledu. Opažamo, da izvajalci in pristojni na UE in AJPes ne poznajo obsega dejavnosti, ki jih zajema posamezna klasifikacijska številka gozdarskih dejavnosti: 02.100 Gojenje gozdov idr. gozdarske dej., 02.200 Sečnja in 02.400 Storitve za gozdarstvo. Če ima izvajalec registrirano dejavnost, ki ne ustreza njegovi strokovni usposobljenosti ali ima registrirano dejavnost, ki je niti ne opravlja, mu z opozorilom ZIN omogočimo uskladitev in šele, če temu ne sledi, izdamo odločbo o prepovedi opravljanja dejavnosti za katero ni ustrezno usposobljen.

Pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene v zvezi z neizpolnjevanjem pogojev po Zakona o varstvu iz zdravju pri delu (ZVZD) so bile v večini primerov odpravljene z opozorilom ZIN podanim na zapisnik. Izrečenih je bilo 43 takih opozoril (25% pregledanim izvajalcem). V primeru, da po izreku opozorila zavezanci nepravilnosti niso odpravili, so bili primeri odstopljeni inšpektorjem pristojnim za varstvo pri delu. Številni terenski nadzori so bili opravljeni v sodelovanju z Inšpektoratom RS za delo (IRSD). Aktivno delo gozdarske inšpekcije in dobro sodelovanje med inšpekcijama se odraža v sorazmernem nizkem številu odstopov delovni inšpekciji. Skupni nadzori so, po mnenju obeh inšpekcij, zelo učinkoviti in jih je potrebno izvajati še naprej.

Zaznali smo, da nepooblaščen in celo neregistrirani izvajalci opravljajo strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu (izdelava izjav o varnosti z oceno tveganja, izdajanje dokazil o preizkusu znanja za varno opravljanje dela, izvedba usposabljanj za varno opravljanje dela, opravljanje obdobjnih pregledov in preizkusov delovne opreme). Izvajalci strokovnih nalog morajo biti vpisani na Spisek organizacij z dovoljenjem za opravljanje strokovnih nalog s področja varnosti in zdravja pri delu, ki je objavljen na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: <http://www.mdds.gov.si/fileadmin/mdds.gov.si/pageuploads/vzd/vpisnik.pdf> Pogoji za opravljanje te dejavnosti so se zaostri, posledično je izdanih manj dovoljenj.

Do začetka uporabe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih ZG-G (Uradni list RS, št. 77/16 z dne 2. 12. 2016) z dnem 1. 1. 2017, delo neusposobljenih izvajalcev ni bil prekršek. Po tem datumu pa je za opravljanje dela v gozdu, če izvajalec ne izpolnjuje predpisanih pogojev glede strokovne usposobljenosti za delo v gozdu, predpisana globa od 1.200 eurov do 42.000 eurov za pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika ter globa od 600 eurov do 2.000 eurov za njuno odgovorno osebo in globa od 400 eurov do 800 eurov za posameznika. Vsi prekrškovni postopki v letu 2017 so potekali zaradi kršenja 19. člena ZG. Izdano je bilo 1 opozorilo po ZP-1, 3 odločbe z izrekom opomina in 7 odločb z

globo. Kršitelji so bili tako nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, samostojni podjetnik kot družbe.

Seznam izvajalcev, ki so na dan pregleda izpolnjevali pogoje pravilnika za posamezna dela v gozdu in seznam izvajalcev, ki jim je gozdarska inšpekcija z odločbo prepovedala opravljanje vseh ali le posameznih del v gozdu je objavljen na spletnih straneh IRSKGLR: <http://spletni2.furs.gov.si/GOZD/GozdZav.asp> in je redno vzdrževan.

Seznam je služil kot osnova za prvi nivo sistema ocenjevanja kakovosti podjetji, ki ga preko nacionalnega projekta CRP vodi Gozdarski inštitut Slovenije. V okviru projekta razvijajo spletni sistem Mojgozdar.si (www.Mojgozdar.si), v katerega so vključili tudi vsa podjetja in posameznike, ki so uvrščeni na seznamih Gozdarske inšpekcije. Spletna stran bo lastnikom gozda omogočila neposreden stik z izvajalci del.

V letu 2016 je gozdarska inšpekcija pridobila elektronski dostop do registra Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS (ZZZS). S tem smo pridobili hitri dostop do podatkov v zavarovanje posameznika in tudi vpogled v seznam zaposlenih pri posameznem delodajalcu. Slednje nam je v veliko pomoč pri odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Delovna skupina, ki se je ukvarjala s področjem minimalnih pogojev, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, v kateri so sodelovali predstavniki gozdarske inšpekcije in predstavnik IRSD, je svoje delo dobro opravila in je prenehala z delovanjem. Ponovno jo bomo oživili, če bo prišlo do sprememb predpisov, ki neposredno vplivajo na to področje. Nujno je namreč potrebna celovita in trajnejša rešitev problema glede strokovne usposobljenosti in usposobljenosti iz vidika varnosti in zdravja pri delu v gozdarstvu. Rešitev vidimo v vzporednem in usklajenem oblikovanju dveh novih, posodobljenih pravilnikov s teh področji (Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih (Uradni list RS, št. 35/94, 50/06, 74/11 in 80/12 in Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu (Uradni list SRS, št. 15/79, Uradni list RS, št. 56/99 – ZVZD in 43/11 – ZVZD-1)) in v spremembah povezanih predpisov. S tem bi zagotovili sistemsko ureditev področja usposobljenosti za delo v gozdovih ter poenostavitev in preglednejšo ureditev tega področja. Posodobitev predpisov je potrebna tudi z vidika prostega pretoka delavcev in storitev med državami članicami EU, EGP in Švicarske konfederacije ter režima zaposlovanja in dela državljanov tretjih držav ter s tem zaščite domačega trga dela.

Potrebne so poenostavitve organizacijskih oblik registriranih subjektov, vse oblike gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in dopolnilnih dejavnosti bi lahko imele enako obdavčitev.

Strategija nadzora izvajalcev del v gozdovih v letu 2018 je nadzor neposredno na deloviščih, v sodelovanju z IRSD in FURS. Skupni nadzori so zelo učinkoviti in hkrati prispevajo k boljši osebni varnosti inšpektorjev. K razpoznavnosti in varnosti prispevajo tudi nova uniformna terenska oblačila inšpektorjev IRSKGLR.

Pozivi k predložitvi ustrezne dokumentacije, ki jih je gozdarska inšpekcija pošiljala registriranim izvajalcem, je zaključena misija. Iskanje novo registriranih izvajalcev v evidenci AJPes je zelo zamudno, saj v evidencah ni mogoče iskati le na novo registriranih subjektov. Žal niti podatkov o novo registriranih nosilcev dopolnilnih dejavnosti, ki smo jih v preteklosti dobivali v vednost z Upravnih enot, praviloma ne prejemo več.

Politika najnižjih cen je generator dela in zaposlovanja na črno, dela neusposobljenih in slabo opremljenih gozdnih delavcev, dela s podizvajalci, dela brez natančnih usmeritev zapisanih na delovnih nalogih, dela v neprimernih vremenskih pogojih, kar se odraža v nesorazmerno velikih poškodbah gozdnih sestojev in gozdnih prometnic ter velikem številu delovnih nesreč, slabega sodelovanja med lokalnimi gozdarji in gozdnimi delavci, ki ne izhajajo iz lokalnega okolja in ne nazadnje krajah lesa. To lahko zajezimo izključno s terenskimi nadzori, za kar

nujno potrebujemo nove sodelavce.

Nadzor prevoza in prodaje okrasnih dreves

Ob koncu vsakega leta gozdarska inšpekcija izvede tudi nadzor poseka, prevoza in prodaje okrasnih dreves. Inšpektorji so v drugi polovici decembra nadzirali prodajo drevesc na standardnih lokacijah, kjer okrasna drevesca že vrsto let prodajajo isti prodajalci, ki so s predpisi na tem področju že dodobra seznanjeni. Opravljenih je bilo 61 nadzorov na običajnih prodajnih mestih. Nepravilnosti pri označitvi, prevozu in prodaji drevesc niso bile ugotovljene. V prodaji so tudi navadne smrečice, ki so pridobljene na Hrvaškem in jih ni potrebno opremiti z nalepkami oziroma plombicami. Gozdarska inšpekcija predlaga spremembo predpisov tako, da bi morala biti vsa drevesca domačih gozdnih drevesnih vrst označena enako, torej z nalepkami, ki zagotavljajo, da se prodaja res le tisto število drevesc, ki so bila pripeljana v Slovenijo, ne pa dodatno posekana kjerkoli v Sloveniji.

V prodaji je čedalje več dreves s plantažne proizvodnje in iz uvoza. Konkurenco naravnim drevescem predstavlja tudi prodaja umetnih okrasnih dreves.

Nadzor izpolnjevanja določb Uredbe (EU) 995/2010

Število pregledanih fizičnih oseb: 203

Iz evidence ZGS o opravljenih sečnjah v letu 2016 je bil opravljen naključni izbor lastnikov gozdov, pri katerih je bil opravljen nadzor sistema potrebne skrbnosti. Nadzor se je opravil le, če je prevzeta količina posekanega lesa presegala 10 m³. Del zavezancev – fizičnih oseb za pregled so inšpektorji naključno izbrali pri nadzoru trgovcev z lesom.

Opozorila po ZIN z rokom za odpravo pomanjkljivosti so bila izdana zavezancem, kjer so bile v posredovanih podatkih manjše pomanjkljivosti, ki so jih odpravili v roku, ki ga je določil inšpektor. Gozdarski inšpektorji so izdali 23 opozoril po ZP-1 fizičnim osebam, ki so evidence o sledljivosti gozdnih lesnih sortimentov (GLS) predložili na obrazcih, ki jih je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano objavilo šele v letu 2017, les pa je bil na podlagi obravnavanih odločb ZGS odpeljan iz gozda že v letu 2016. Ker so predložili tudi obračune o prodaji lesa po posameznih odločbah, so se gozdarski inšpektorji odločili, da izdajo opozorilo po ZP-1 namesto globe. V dveh primerih fizične osebe niso imele vzpostavljen SPS in niti niso posredovale podatkov o prodaji lesa, zato jim je bila izrečena globa.

Število pregledanih pravnih oseb: 25

Večina izbranih pravnih oseb, kjer je bil izveden nadzor sistema potrebne skrbnosti, so bili odkupovalci lesa, ki so se pojavili pri nadzoru sistema potrebne skrbnosti pri fizičnih osebah. V kolikor so bile pri pregledu zavezancev ugotovljene pomanjkljivosti pri SPS, ki so ga družbe opravljale, jim je bil z opozorilom po ZIN devetkrat določen rok do katerega morajo pomanjkljivosti odpraviti. Trikrat so gozdarski inšpektorji izrekli opozorilo po ZP-1 zaradi pomanjkljivega SPS, enkrat pa globo, ker pravna oseba ni imela vzpostavljenega SPS.

Uredba (EU) št. 995/2010 prepoveduje dajanje nezakonito posekanega lesa na trg. V preteklem letu je gozdarska inšpekcija ukrepala tudi na tem področju. Gozdarska inšpekcija večinoma obravnava dajanje nezakonito posekanega lesa na trg, ko sta odvoz in prodaja lesa že izvršena. Trem fizičnim osebam je bilo, zaradi nezakonitega poseka dreves, ko je bil les še v gozdu, z odločbo prepovedano dajanje tega lesa na trg. Zaradi dajanja nezakonito posekanega lesa na trg je v preteklem letu fizičnim osebam izrekla 22 glob. Trikrat je bila globa zaradi dajanja nezakonito posekanega lesa na trg izrečena tudi pravnim in njihovim odgovornim osebam.

Po določbi Zakona o gozdovih, morajo od 1.1.2017 gozdne lesne sortimente, ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti, zaradi spremljanja sledljivosti prometa z gozdnimi lesnimi sortimenti in izvajanja nadzora v skladu s tem zakonom, spremljati knjigovodska listina. V letu 2017 je gozdarska inšpekcija delovala predvsem preventivno in je zavezanca opozarjala na njihovo obveznost in jim svetovala pri oblikovanju knjigovodskih listin. Opravljeno je bilo 26 pregledov in pri tem izrečeno 21 opozoril po ZP-1 ter izrečena 1 globa pravni in njeni odgovorni osebi

Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu

Gozdarski inšpektorji opravljajo redni nadzor izvajanja določb zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu in pravilnikov, izdanih na njegovi podlagi. V Sloveniji so v register dobaviteljev, ki se ukvarjajo s pridelovanjem, trženjem ali uvozom gozdnega reprodukcijskega materiala vpisane naslednje drevesnice: Omorika d.o.o., GLG Murska Sobota d.o.o., Drevesnica Štivan d.o.o., v register dobaviteljev je vpisan tudi ZGS.

V letu 2017 so bili opravljeni le 3 pregledi, kar je bistveno manj kot v 2016. Dva nadzora dobave sadik gozdnega drevja na relaciji drevesnica – ZGS – končni uporabnik, sta bila opravljena v jesenskem času, ko je bila pregledana potrebna dokumentacija.

Z zmanjševanjem števila dobaviteljev GRM ter zaradi golih površin, ki so nastale oziroma bodo po sanaciji žledoloma, vetroloma ter žarišč podlubnikov, bo vprašljivo zagotavljanje ustrezne količine sadik ter ustreznost določenih provenienc sadik za sadnjo v različnih provenienčnih območjih.

Tabela 31: Nadzor izvajanja zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu :

Tema pregleda	Lokacija ZGS ali drevesnica	Število pregledov	Ugotovitve
Nadzor pridobivanja in potikanja potaknjencev klonov topole	GLG M. Sobota-Drevesnica Ižakovci	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
Nadzor dobave sadilnega materiala: drevesnica-ZGS-lastniki gozdov	ZGS OE Sežana, KE Ilirska Bistrica	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
Nadzor dobave sadilnega materiala: drevesnica-ZGS-lastniki gozdov	Drevesnica Štivan, Matenja vas	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene

Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin

Zdravstvene preglede drevesnic, ki proizvajajo sadike za uporabo v gozdovih, opravlja Gozdarski inštitut Slovenije s svojimi pooblaščenimi pregledniki. Ob teh pregledih je praviloma prisoten tudi gozdarski inšpektor, ki v primeru nepravilnosti oziroma ob odkriti prisotnosti škodljivih organizmov ali sumu nanje, odredi ukrepe za njihovo odpravo. V letu 2017 so pooblaščen pregledniki in gozdarski inšpektorji v času od junija do konca oktobra skupaj opravili šest pregledov. Po potrebi se pri pregledih odvzamejo vzorci napadenih rastlin. Pri vseh pregledih so bili odkriti naslednji škodljivi organizmi:

- Erysiphe alphitoides - hrastova pepelovka,
- Zažetina sadik,
- Sciaapteron tabaniformis – mali topolov steklokrilec,
- Saperda sp. – topolov kozliček,
- Cristulariella depraedans (javorjeva bela pegavost) na gorskem javorju,
- Blumeriella jaapii (češnjeva listna pegavost) na češnji,
- Melampsora sp. (rja) na črni jelši.

V mesecu novembru je gozdarska inšpekcija v sodelovanju s fitosanitarno inšpekcijo izvedla pregled zdraviliškega parka v Rimskih Toplicah zaradi suma prisotnosti azijskega kozlička. Pri nadzoru je bila izpostavljena problematika odreditve oz. pokrivanja stroškov za odvzem vzorcev pri sumu pojava karantenskih škodljivcev na drevju.

V primeru, da so posamezni škodljivci razširjeni v mejah, ki presegajo Merila za ugotavljanje zdravstvenega stanja posevkov in objektov, semena in sadilnega materiala iz Pravilnika o obveznem zdravstvenem pregledu posevkov in objektov, semena in sadilnega materiala kmetijskih in gozdnih rastlin (Uradni list SFRJ, št. 52/86, 3/87 – popr., Uradni list RS, št. 111/00, 93/01, 91/03, 91/03, 91/03, 91/03, 91/03 in 91/03), gozdarska inšpekcija na podlagi ZIN (člen 33/2) odredi, da drevesničarji na podlagi 8., 9. in 12. člena veljavnega že navedenega pravilnika, ne smejo dati v promet sadike, za katere niso pridobili zdravstveno spričevalo.

Tabela 32: Nadzor izvajanja zakona o zdravstvenem varstvu rastlin:

Tema pregleda	Lokacija (drevesnica)	Število in čas pregledov	Ugotovitve
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	GLG M. Sobota-Drevesnica Ižakovci, Polana	1x/ 6. julij 2017	Okužba po: Erysiphe alphitoides - hrastova pepelovka, Zažetina sadik. Napad po: Sciaapteron tabaniformis – mali topolov steklokrilec, Saperda sp. – topolov kozličekVrh
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po	GLG M. Sobota-Drevesnica Ižakovci, Polana	1x/ 10. oktober 2017	Okužba po: Erysiphe alphitoides – hrastova pepelovka;

ZZVR v drevesnici			Napad po: Sciapteron tabaniformis – mali topolov steklokrilec, Saperda sp. – topolov kozliček
Sum napada z azijskim kozličkom	Rimske Toplice – zdraviliški park	1x/ 9. november. 2017	Pregled skupaj s fitosanitarno inšpektorico UVHVVR. Dosežen dogovor z upravljalci za odvzem vzorca na njihove stroške.
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	Omorika, d.o.o.	1x/ 9. junij. 2017	Okužba po: Erysiphe alphitoides – hrastova pepelovka, Blumeriella jaapii (češnjeva listna pegavost) na češnji, Melampsora sp. (rja) na črni jelši, Cristulariella depraedans (javorjeva bela pegavost) na gorskem javorju.
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	Omorika, d.o.o.	1x/ 10. oktober. 2017	Okužba po: Blumeriella jaapii (češnjeva listna pegavost) na češnji.
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	Drevesnica Štivan, Matenja vas	2x/ 11. julij. 2017 in 12. oktober. 2017	Julija je bil priporočen varstveni ukrep: uporaba fungicida zoper Hrastovo pepelovko.

Uredba o varstvu samoniklih gliv

Število prekrškarjev je odvisno od gobarske sezone, saj se gobarji ob intenzivni rasti gob težko držijo količinske omejitve, kljub temu, da jo poznajo, kršitve ostalih določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv in Uredbe o zavarovanih prostoživečih glivah pa so redke in jih je vsako leto manj. V posameznih delih Slovenije je bila dobra gobarska sezona od konca avgusta do začetka oktobra. Tako je gozdarska inšpekcija zaradi kršitev določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv izrekla 3 opomine in 4 globe.

V letu 2017 je policija naenkrat zasegla 182 kg gob 5 nabiralcem, državljanom Romunije. Gozdarska inšpekcija je na podlagi 7. točke 1. odstavka 153. člena ZON odredila njihovo komisijsko uničenje.

Nadzor nabiranja gob je težaven, saj je potrebno kršitelja ujeti pri samem dejanju, običajno v gozdu, daleč od poti. Predvidevamo, da odkrijemo le manjši del kršiteljev. Do kršitev predpisov o nabiranju samoniklih gliv prihaja predvsem v času njihove intenzivne rasti, ki je sezonska ter časovno in krajevno nepredvidljiva. Za intenzivnejši nadzor tega področja je število gozdarskih inšpektorjev premajhno. Dokler se ne bo spremenil odnos do spoštovanja predpisov in zasebne lastnine, bi bilo torej potrebno povečati število inšpektorjev, predvsem pa zagotoviti učinkovito nadzorno službo.

Nadzor voženj v naravnem okolju

Nadzor tega področja, ki ga urejata tako Zakon o ohranjanju narave kot Zakon o gozdovih, je po izkušnjah učinkovit le takrat, kadar se izvaja ob pomoči policije in takrat, kadar je pričakovati največ kršitev. To pa je izven rednega delovnega časa in ob koncu tedna. Gozdarska inšpekcija nadzor vožnje v naravnem okolju vrši hkrati z nadzorom nabiranja gozdnih sadežev in plodov. Problem nedovoljene vožnje je tudi področje, ki javnost in s tem medije zelo zanima. Kršitelja je potrebno zalotiti ob dejanju prekrška, kar predstavlja kar nekaj težav. Izkušnje učijo, da je zavest kršiteljev zelo nizka in da včasih ne zadošča niti prisotnost policije, saj se kršitelji, opremljeni z zaščitnimi čeladami in z neregistriranimi vozili, nočejo ustaviti. Dejstvo je, da ta nadzor občasno opravlja večinoma le policija in gozdarska inšpekcija, okoljska inšpekcija in naravovarstveni nadzorniki pa le redkokdaj. Dokler bo nadzor le sporadičen, ni pričakovati, da se bo stanje izboljšalo.

Zaradi kršitev določb ZON je bilo leta 2017 izrečeno 1 opozorilo po ZP-1 in 11 krat izrečena globa s plačilnim nalogom. Po ZG je bilo zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z določenim režimom uporabe izdanih 4 opozoril po ZP-1, 14 krat izrečen opomin, 24 krat izrečena globa s PN in 30 krat izrečena globa z odločbo ter zaradi vožnje izven gozdnih cest razen za namene gospodarjenja z gozdovi in reševanja še 2 krat izrečena globa s PN in 18 krat izrečena globa z odločbo.

Gozdarska inšpekcija je v skupaj s policisti v preteklem letu izvršila nadzor nad organiziranim srečanjem štirikolesnikov na Osankarici oziroma njihovo organizirano vožnjo po Pohorju. Organizator je pridobil vsa potrebna dovoljenja, med nadzorom prireditve je bila zasledena vožnja po zaprti gozdni cesti, pet voznikov je bilo ustavljenih, s plačilnim nalogom so jim bile izrečene globe. Proti organizatorju in njegovi odgovorni osebi se vodi postopek o prekršku, ki še ni končan.

Varstvo pred požarom v naravnem okolju

Gozdarska inšpekcija opravlja nadzor po 33. in 34. členu Zakona o gozdovih, ki vsebuje določbe glede kurjenja v gozdu in kurjenja na zemljišču, ki po četrtem odstavku 2. člena tega zakona niso gozd. Za kršenje zakonskih določil so predpisane kazenske sankcije. Zaradi kurjenja v gozdu na neurejenem kurišču je bil izrečen en opomin in tri globe. Na območju,

kjer je prepovedano požigati travišča in ledine, ker bi ogenj lahko ogrozil gozd ter ob požigu ni bila prisotna polnoletna oseba, je bil izrečen en opomin in ena globa.

Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju daje pristojnost gozdarski inšpekciji le za nadzor v primeru razglasitve velike ali zelo velike požarne ogroženosti. Gozdarska inšpekcija za prekrškovno ukrepanje nima pooblastil.

Uprava RS za zaščito in reševanje, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je tudi v letu 2017 sklical sestanek vseh organov, ki izvajajo nadzor nad Uredbo. Na sestanku je sodelovala tudi gozdarska inšpekcija. Namen sestanka je bil dogovor o sodelovanju organov, ki v času razglašene velike in zelo velike požarne ogroženosti izvajajo nadzor nad Uredbo, predvsem pa medsebojno tekoče obveščanje.

Gozdarska inšpekcija v obdobjih, ko je razglašena velika in zelo velika požarna ogroženost, ogrožena območja poostreno nadzoruje in sicer istočasno s terenskimi ogledi zaradi drugih kršitev zakonodaje, ki jo nadzira.

UGOTOVITVE O IZVAJANJU ZAKONA O PREKRŠKIH

Število izrečenih ukrepov v prekrškovnem postopku v letu 2017 se je znižalo iz lanskih 1662 na 1232 ukrepov, kar je posledica manjšega prekrškovnega ukrepanja zaradi neizvršitve odločb o izvedbi sanitarne sečnje v postavljenem roku. Obseg prekrškovnih postopkov še vedno daleč presega dolgoletno povprečje pred letom 2016. Od skupno 1232 ukrepov je bilo izrečenih 246 opozoril, 87 plačilnih nalogov, 477 odločb z izrekom opomina ter 420 odločb z izrekom globe.

Skupaj je bilo v letu 2017 podanih 53 zahtev za sodno varstvo. Zoper plačilne naloge so kršitelji vložili 3 zahteve za sodno varstvo, gozdarski inšpektorji pa so podali 13 predlogov za izterjavo glob izrečenih s plačilnimi nalogi. Na izdane opomine je bilo podanih 7 zahtev za sodno varstvo, predlogov za prisilno izterjavo stroškov postopka je bilo 14, na odločbe, s katerimi je bila izrečena globa, je bilo vloženih 43 zahtev za sodno varstvo, predlogov za izterjavo globe oziroma stroškov postopka pa je bilo 197.

Tabela 33: Število ukrepov v prekrškovnem postopku.

	Število	Globa Eur		Stroški postopka EUR		Zahteva za sodno varstvo		Predlogi za izterjavo	
		izrečeno	plačano	izrečeno	plačano	število	delež	število	delež
Skupaj	1.232	278.650	113.724	41.303	34.451	53	5,4 %	224	15,9%
Plačilni nalog	87	24.490	12.215			3	3,4 %	13	14,9%
Odločba opomin	477			14.060	13.056	7	1,5 %	14	2,9%
Odločba globa	422	254.160	101.509	27.243	21.395	43	10,2%	197	23,3%
Opozorilo	246								

Opomba: Plačani zneski so nižji kot izrečeni zaradi izterjav, pri globah pa lahko storilci v 8 dneh po pravnomočnosti plačajo polovico izrečene globe

Sodišča so, glede lani in v preteklih letih vloženih in nerešenih zahtev za sodno varstvo, v 1 primeru zavrgla zahtevo za sodno varstvo, v 1 primeru zavrnila zahtevo za sodno varstvo, v 10 primerih so sodišča potrdila odločitev prekrškovnega organa, v 8 primerih so spremenila odločbo glede sankcije, v 4 primerih so spremenila plačilni nalog glede sankcije, v 4 primerih odpravila odločbo prekrškovnega organa in v 1 primeru odpravila PN.

Velika večina zadev v gozdarski inšpekciji je zaključena na prvi stopnji. V zadnjem letu je bilo zahtev za sodno varstvo le na 5,4 % izdanih plačilnih nalogov oziroma odločb, povprečje od leta 2005 pa je nekoliko pod 10 %. Število zahtev za sodno varstvo in pregled odločitev sodišč, ki so odločale v zahtevah za sodno varstvo pokaže, da je kakovost pripravljenih ukrepov gozdarske inšpekcije na visoki strokovni ravni in da je le nekaj primerov, ko so sodišča odpravila odločbe prekrškovnega organa.

Večina ukrepov je bilo izrečenih, ker je storilec z dejanjem storil en prekršek. V 90 primerih pa so bili kršitelji kaznovani za več prekrškov hkrati.

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih z dne 7.3.2014 so gozdarski inšpektorji dobili pooblastilo tudi za izrekanje glob v razponu. V letu 2017 je bilo kršiteljem izrečenih 12 glob v razponu, kot oteževalna okoliščina je bilo predvsem upoštevano, da je šlo za povratnike.

Hitrost odločanja o zahtevah za sodno varstvo je zelo pomembna, ker daje pomembno sporočilo kršiteljem, da je predpise potrebno spoštovati. Zato lahko govorimo, da imajo ukrepi v prekrškovnem postopku tako specialno kot generalno prevencijo. Število primerov, ko imajo sodišča zahteve za sodno varstvo v reševanju nesorazmerno dolgo, se je v letu 2017 ponovno povečalo, od tega pa je en primer v reševanju celo preko 1.000 dni.

Spremembam ZP-1 ni sledila prilagoditev informacijskega sistema, kar bo v prihodnje onemogočilo pregled nad številom prekrškovnih postopkov, ker ni urejeno knjiženje odločb brez in z obrazložitvijo in zato do te stopnje natančnosti podatkov ni mogoče dobiti.

LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

Inšpekcijski nadzor na področju lovstva in ribištva je v letu 2017 opravljalo 12 inšpektorjev, ki so organizirani v petih enotah inšpektorata. V mesecu septembru je pričel opravljati nadzor na področju lovstva tudi inšpektor, ki opravlja nadzor na področju gozdarstva, v mesecu decembru pa je bila za polovični delovni čas zaposlena lovska inšpektorica, ki bo s samostojnim delom pričela v letu 2018. Poleg vodje lovske in ribiške inšpekcije, je na področju lovstva opravljalo neposredni inšpekcijski nadzor 8 inšpektorjev, od tega štirje inšpektorji tudi inšpekcijski nadzor na področju gozdarstva, trije inšpektorji pa so opravljala inšpekcijski nadzor samo na področju lovstva. Na področju sladkovodnega ribištva so opravljali nadzor 3 inšpektorji, od tega en inšpektor tudi na področju kmetijske inšpekcije in en inšpektor na področju lovske inšpekcije. Na področju morskega ribištva so opravljali nadzor 3 ribiški inšpektorji. Kljub temu ostajajo nekatera območja v Sloveniji, ki že daljše obdobje nimajo stalnega inšpekcijskega nadzora na področju lovstva in sladkovodnega ribištva. To je območje Primorske, kjer opravlja občasen inšpekcijski nadzor na področju lovstva vodja lovske in ribiške inšpekcije in po potrebi tudi kdo od lovskih inšpektorjev, ki opravljajo nadzor na ostalih področjih. Na področju sladkovodnega ribištva je praktično brez nadzora področje Prekmurja in del Prlekije. Tu se opravlja inšpekcijski nadzor samo na podlagi prijetih prijav, saj rednega nadzora z obstoječo kadrovske zasedbo ni mogoče opravljati. Tako stanje je že vrsto let, navedeno pa se odraža tudi pri delu upravljavcev lovišč in ribiških okolišev.

Na področju sladkovodnega ribištva lahko govorimo le o delnem nadzoru tega področja, saj nadzor sladkovodnega ribištva opravljajo le trije inšpektorji, od tega ena inšpektorica s sedežem v Ljubljani opravlja nadzor zgolj na področju sladkovodnega ribištva ter nadzor na področju morskega ribištva v delu nadzora prodaje rib in ribiških proizvodov.

Na področju sladkovodnega ribištva je pričela z mesecem septembrom opravljati pripravištvo tudi pripravnica.

Na področju nadzora morskega ribištva opravljajo nadzor trije inšpektorji, eden inšpektor opravlja nadzor na morju, dva inšpektorja pa opravljata večji del nadzora prodaje rib in ribiških proizvodov. Pri nadzoru prodaje rib in ribiških proizvodov sodelujejo tudi vsi inšpektorji, ki nadzirajo sladkovodno ribištvo.

Število inšpektorjev, ki opravlja nadzor na področju lovske inšpekcije, daje navzven videz dobre kadrovske zasedenosti in dovolj velikega števila inšpektorjev, dejansko pa je kadrovske področje dela lovske inšpekcije sila pomanjkljivo zasedeno. V organizacijski enoti Inšpekcije za lovstvo in ribištvo je največ inšpektorjev, ki imajo pooblastila za delo na dveh različnih področjih, ravno na področju lovske inšpekcije. Taka razdelitev dela izvira še iz obdobja, ko je področje lovstva urejal zakon iz leta 1976, na podlagi katerega so bile pristojnosti in delovne obveze lovskih inšpektorjev precej omejene. Z novo zakonodajo iz leta 2004 so se zahteve in obveznosti do upravljavcev lovišč in do dela lovskih inšpektorjev zelo povečale. Povečanje teh zahtev pa je bilo zlasti veliko v letu 2009, saj so bile upravljavcem lovišč v tem letu podeljene koncesijske pravice za upravljanje z lovišči s podpisom koncesijskih pogodb. Z omenjeno problematiko že vrsto let, natančneje od leta 2009 naprej, seznanjamo vse pristojne, v pozitivni smeri pa se kaže nova zaposlitev lovskega inšpektorja, sicer samo za polovičen delovni čas, pa vendar. Kadrovska zasedenost na področju dela lovske in ribiške inšpekcije je izredno slaba, pomanjkanje lovskih in ribiških inšpektorjev in posledično manjši nadzor se že odraža med upravljavci lovišč in na upravljanju lovišč ter pri prodaji rib in ribiških proizvodov. Kljub prizadevanju inšpektorjev, ki vršijo nadzor na področju lovstva, da bi zagotovili celovit inšpekcijski nadzor vseh upravljavcev lovišč ugotavljamo, da to praktično ni izvedljivo zaradi kadrovske omejitve na področju lovske inšpekcije. Pri posameznih upravljavcih lovišč je inšpekcijski nadzor opravljen samo delno oz.

samo na ozkem delu nalog, ki jih morajo upravljavci opravljati, na primer vodenje evidenc. Omejena kadrovska sestava na področju lovske inšpekcije predstavlja dejansko oviro za opravljanje celovitega nadzora na področju lovstva in se delno že odraža na poslabšanju stanja na terenu in posledično površnega izvajanja zakonodaje s strani upravljavcev lovišč. Stalen nadzor in stalno spremljanje upravljavcev lovišč pri izvajanju njihovih obveznosti zagotavlja urejenost na področju lovstva. Konstantna okrnjena kadrovska zasedba na področju lovske in tudi ribiške inšpekcije se vrsti že dolgo let, posledično je kadrovska pomanjkanje preveliko, da bi ga lahko reševali s prilagojeno organizacijo dela. Ta ugotovitev je sestavni del poročila o delu že nekaj let in tudi v poročilu o delu za leto 2017 je žal še vedno zelo aktualna.

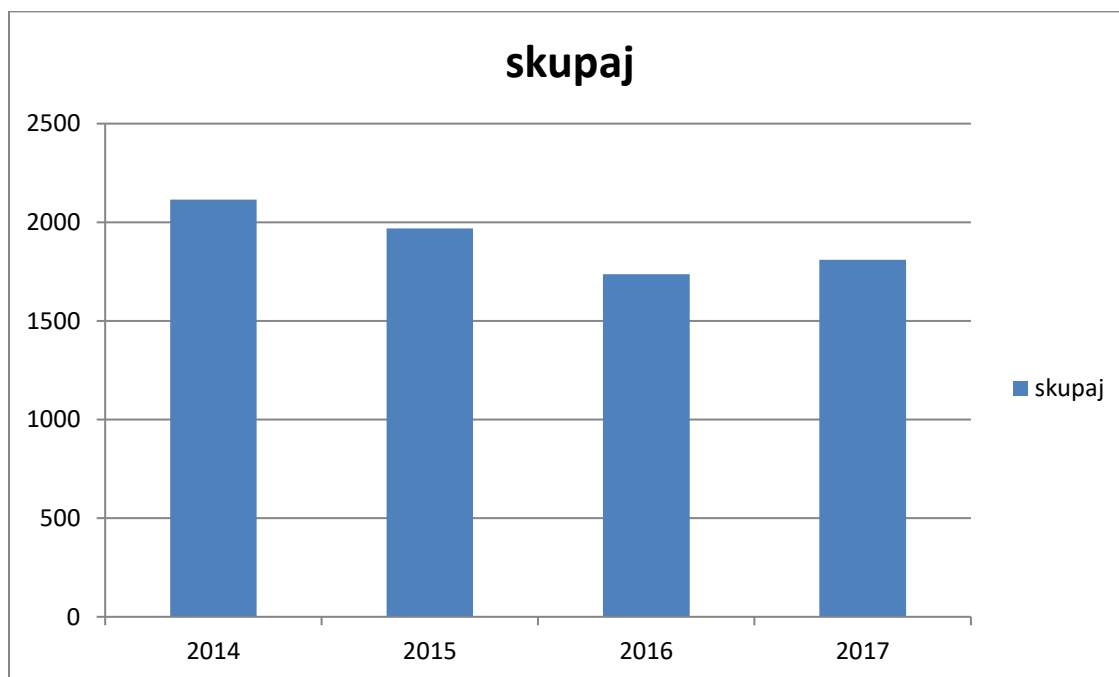
Inšpektorji za sladkovodno ribištvo ne opravljajo nadzora samo pri upravljavcih ribiških okolišev temveč opravljajo tudi nadzor na področju prodaje rib in ribiških proizvodov na celotnem področju Republike Slovenije, prav na tem področju pa obstoječe število ribiških inšpektorjev ne omogoča zadostnega nadzora. Število prodajaln v večjih trgovskih centrih ali samostojnih ribarnic je preveliko, da bi celotno delo opravili štirje inšpektorji, vključno z inšpektorjem, ki opravlja nadzor na področju morskega ribištva. Nemogoče je pričakovati, da bi trije inšpektorji, ki nadzirajo sladkovodno ribištvo, prisostvovali pri vseh primerih poginov rib, ki se zgodijo v državi. Relativno veliko je tudi število ribogojnic, ki vršijo prodajo rib lastne vzreje.

Na področju nadzora morskega ribištva opravljajo delo trije ribiški inšpektorji, delo je razdeljeno, eden inšpektor opravlja nadzor na morju, dva inšpektorja pa dajeta v okviru svojega dela poudarek pri nadzoru prve prodaje, prodaje in transporta rib in ribiških proizvodov. V letu 2017 so se po načrtu opravljali pregledi v ribarnicah, restavracijah na obali, grosistih ter kontrola iztovora in prve prodaje neposredno s plovil v pristaniščih Koper, Izola, Piran (naključno). Ob kontroli iztovora se je opravljal tudi vzorčno tehtanje ribiških proizvodov ob iztovoru, skladno z odobrenim načrtom vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno z 60. in 61. čl. Uredbe (ES) št. 1224/09 predložila Komisiji, ki ga je odobrila. V sodelovanju s FURS so se občasno, vendar skozi celo leto, opravljale mejne kontrole vozil z ribiški proizvodi, in sicer na mejnih prehodih Jelšane, Starod, Dragonja in Sečovelje. V letu 2017 se je skladno s Sklepom št. 2016/10 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva z dne 20. 04. 2016, nadaljeval JDP (Joint Deployment Plan) za plavo ribo t.j. skupni tedenski nadzori s Hrvati in Italijani, in sicer na Hrvaškem, Italiji in Sloveniji (skupno 5 tednov). Sklep velja do aprila 2018. Skladno z bilateralnim protokolom o skupnem sodelovanju med IRSGLR in italijansko obalno stražo v Trstu podpisanim 17. 04. 2015, so se tudi v letu 2017 občasno opravljale dnevne mešane kontrole in sicer izmenično v Sloveniji in Italiji, vendar v bistveno manjšem obsegu kot leto poprej. Tekom leta se opravlja redna kontrola na morju s službenim plovilom. Poseben poudarek se daje na ribolovne rezervate in krajinske parke ter ostala področja, kjer je ribolov prepovedan.

Obseg dela na področju nadzora lovstva in ribištva se stalno povečuje, temu obsegu dela pa ne more slediti kadrovska zasedba delovnih mest in število inšpektorjev, ki delujejo na tem področju. Še posebej je potrebno opozoriti na premajhen obseg nadzora na področju transporta in prodaje rib in ribjih proizvodov. Manjši obseg nadzora bo tudi na področju rednih inšpekcijskih nadzorov upravljavcev ribiških okolišev in upravljavcev lovišč. Na določenih območjih, kjer je izrazit kadrovski primanjkljaj (Primorska, Prekmurje kot najbolj izpostavljena območja), uspejo ribiški in lovski inšpektorji opraviti inšpekcijske postopke samo na podlagi prijav inšpekciji, samostojni pregledi pa so se znižali na minimum oz. jih sploh ni več. Povečuje se obseg dela na podlagi prijav in zmanjšuje se redni nadzor pri upravljavcih, kar dolgoročno ne pripomore k urejenosti področja. Zaradi značilnosti dela lovske in ribiške inšpekcije je obseg dela izven običajnega delovnega časa zelo visok, inšpektorji pa ga opravijo z prerazporeditvijo delovnih ur.

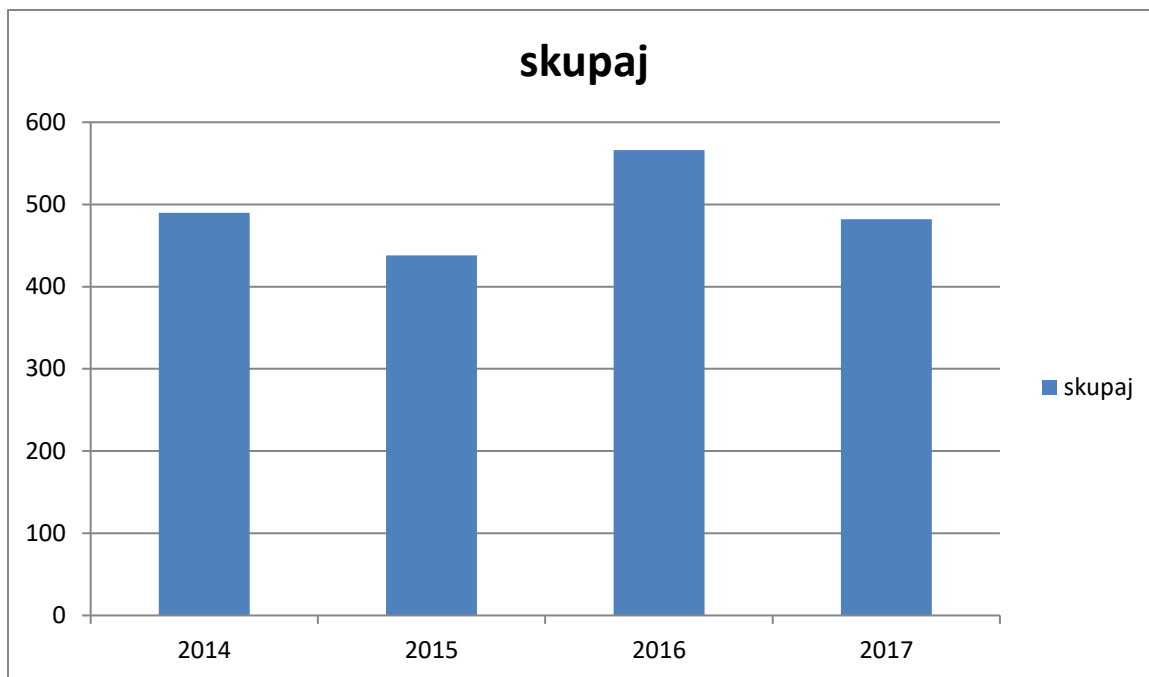
Lovska in ribiška inšpekcija je v letu 2017 prejela 220 prijav nepravilnosti, v vseh primerih je bil uveden inšpekcijski postopek. V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je izdala naslednje število aktov:

- 1516 zapisnikov,
- 103 sklepov,
- 158 odločb,
- 33 opozoril.

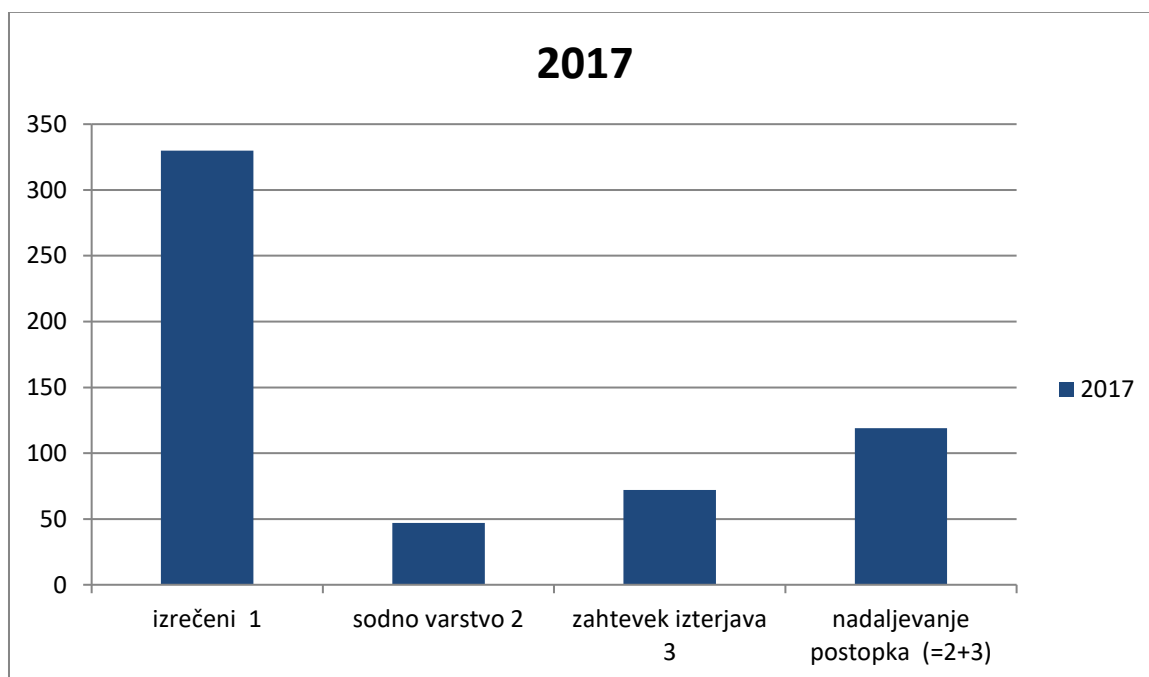

Slika 11: Število izdanih aktov lovske in ribiške inšpekcije po ZUP in ZIN po letih.

V skladu z Zakonom o prekrških je lovška in ribiška inšpekcija izrekla 152 opozoril, 96 opominov, 29 plačilnih nalogov (PN), 205 odločb z globo. Zaradi neplačanih terjatev je bilo vloženih 72 predlogov za izterjavo Finančni upravi RS, kar predstavlja 22% vseh izrečenih ukrepov brez opozoril. Na izdane prekrškovne akte je bilo vloženih 47 zahtev za sodno varstvo, kar predstavlja 14% na vse izrečene ukrepe. Od 330 izrečenih ukrepov, brez opozoril na podlagi Zakona o prekrških, se jih 96 ni končalo z osnovnim izrečenim ukrepom inšpektorja, kar predstavlja 29% izrečenih ukrepov brez opozoril.

Slika 12: Število izrečenih prekrškovnih ukrepov lovske in ribiške inšpekcije po letih

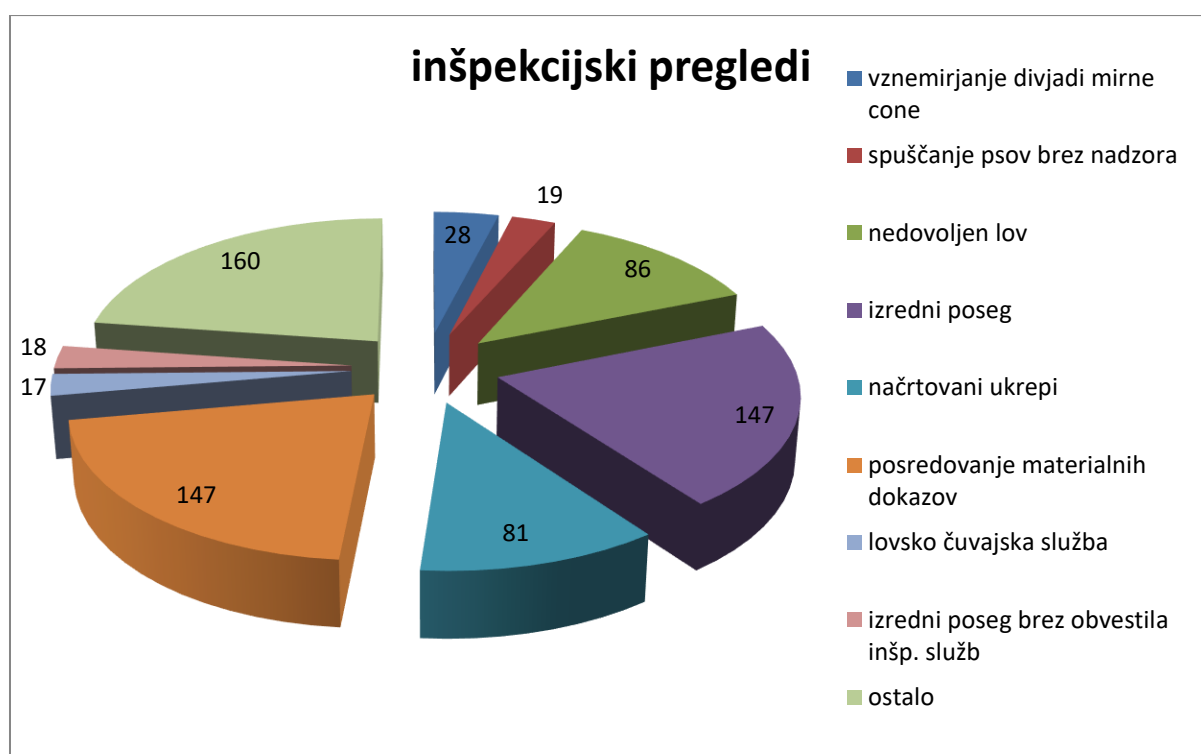
Slika 13: Pregled plačil izrečenih glob in pritožb v primeru 225 izrečenih prekrškovnih postopkov v letu 2017.

Število zahtevkov za sodno varstvo in število predlogov za izterjavo se je po lanskem zmanjšanju zopet povečalo. Nadaljevanje vodenje prekrškovnega postopka je bilo v letu 2017 v **36%** primerov, ta odstotek je zelo visok in predstavlja veliko dodatno obremenitev za inšpektorje in povečuje delež administrativnega dela inšpektorjev.

Lovska inšpekcija

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo izvedenih 664 inšpekcijskih pregledov.

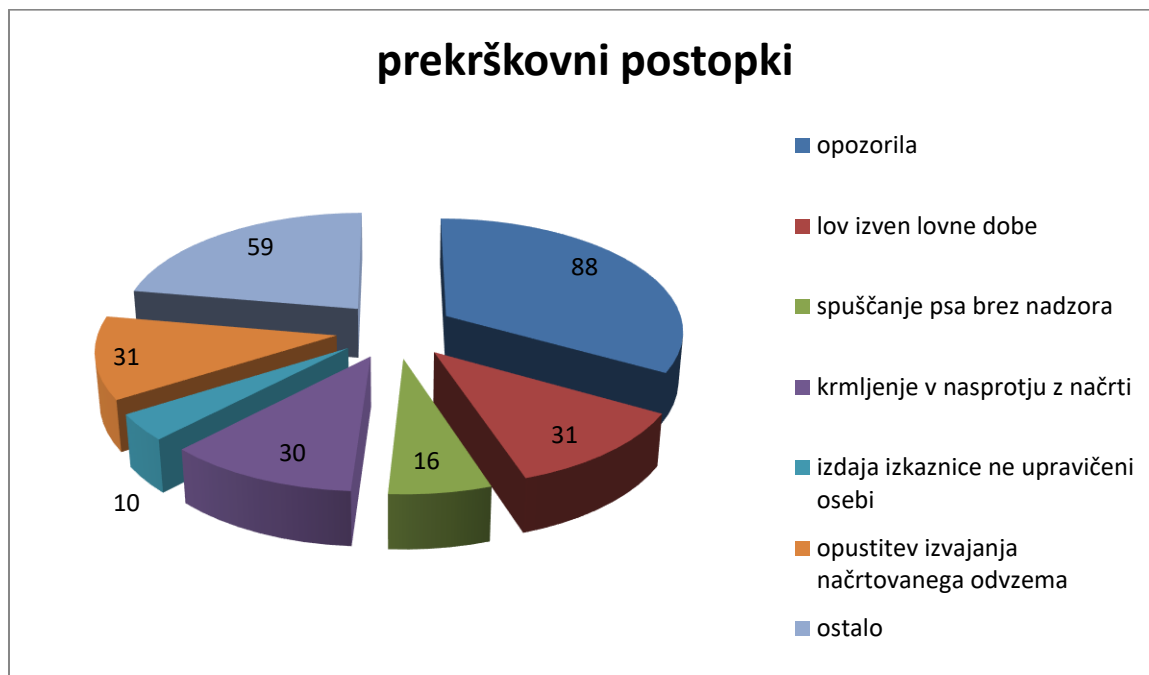
Poudarek dela inšpektorjev se je nanašal na kontrolo izvajanja načrtovanih ukrepov, ki so opredeljeni v letnih lovskih načrtih, in sicer posredovanje materialnih dokazov komisijam za ocenitev odvzema divjadi, ustrezno vodenje evidenc in izvajanje načrtovanih ukrepov. Nadzor lovskih družin v skladu z določili Koncesijske pogodbe, kjer je lovska inšpekcija nadzirala tudi vodenje prihodkov na področju finančnega poslovanja na podlagi 12. člena koncesijske pogodbe. Pregled je bil opravljen v 12 lovskih družinah, lovska inšpekcija je pri nadzoru ugotovila, da se prihodki še vedno ne vodijo v skladu s koncesijsko pogodbo. Nadzor je bil opravljen na podlagi predhodnega dogovora z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pripravilo seznam upravljavcev lovišč, pri katerih bi bilo potrebno opraviti nadzor. Nadzor izvajanja koncesijskih pogodb bo potrebno nadaljevati. Glede na to, da je bilo izvedeno izobraževanje za vodstva lovskih družin, v bodoče ni pričakovati večjih anomalij pri izvajanju koncesijske pogodbe. V letu 2017 se je nekoliko izboljšalo delovanje lovsko čuvajske službe, saj je bilo na podlagi prijav lovskih čuvajev uvedeno 20 postopkov. Lovska inšpekcija je v letu 2017 odvzela 139 čeljustnic srnjadi in 1 čeljustnico jelenjadi za potrebe določitve spola in nadzora pravnega vodenja evidenc. V primeru jelenjadi se je preverjalo ali pripada priložena čeljustnica jelenjadi trofeji, ki je bila na oceni. Določitev spola na podlagi DNK analize so opravili na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani. Drugačen spol, kot je bilo navedeno v evidencah lovskih družin, je bil ugotovljen v 14 primerih pri srnjadi (10%), pri primeru jelenjadi pa je bilo ugotovljeno odstopanje (100%) ali pripada čeljustnica in trofeja istemu osebk.

Slika 14: Struktura izvedenih inšpekcijskih pregledov v letu 2017.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 88 opozoril. V 177 primerih je bila izrečena globa ali opomin.

Na področju prekrškov je največji obseg izrečenih opozoril zaradi opustitve izvajanja načrtovanih ukrepov (62), ki so opredeljeni v letnih lovskih načrtih kot podlaga za upravljanje z divjadjo. Pri izreku opominov in glob pa je največji delež pri lovu izven lovne dobe ali lova živali, ki niso divjad in odvzem v nasprotju s sprejetimi načrti, delež vsakega je v letu 2017 enak in znaša 17,5% od izrečenih prekrškovnih sankcij, to so globa ali opomin. V letu 2017 se je delež opozoril med prekrškovnimi zadevami zmanjšal in je znašal 33% vseh prekrškovnih zadev. Navedeno je posledica tega, da se med kršitelji pojavljajo isti upravljavci lovišč, ki jim je bil v preteklosti že izrečen ukrep opozorilo v skladu z Zakonom o prekrških, pri ponovnih kršitvah pa se ukrepanje s strani prekrškovnega organa stopnjuje.

Slika 15: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov v letu 2017.

Tudi v letu 2017 je lovska inšpekcija sodelovala pri nadzoru dela Komisij za ocenitev odvzema divjadi v loviščih in nadzoru upravljavcev lovišč, da posredujejo komisije materialne dokaze o odvzemu za preteklo leto v lovišču katerega upravljajo. Lovski inšpektorji ugotavljamo, da je delo komisij za ocenitev odvzema dobro, saj delo poteka tekoče, utečeno in na strokovno visoki ravni. Posredovanje materialnih dokazov je praktično pri vseh lovskih družinah, manjkajo le posamezniki, kar je v skupnem številu praktično zanemarljivo in pri posameznih družinah, kjer verjetno samo kategorizacijo jemljejo zelo površno.

Zopet se je nekoliko povečalo število ukrepov zaradi spuščanja psov brez nadzora v prosto naravo. Bistveno pa se je povečalo število ukrepov zaradi nedovoljenega krmljenja oz. zaradi krmljenja na nedovoljenih lokacijah, ki niso določena z letnimi načrti in jih zalagajo posamezniki, kjer izvajajo lov v želji po lastni preži in lastnem krmišču. Na tem področju bo potrebno večje angažiranje vodstev lovskih družin in lovskih čuvajev, pri tem pa je potrebno poudariti to, da se pogosto dogaja, da se krmljenje izvaja z vednostjo odgovornih oseb in lovskih čuvajev.

Problematika prisotnosti divjadi v urbanem okolju se iz leta v leto povečuje, ta problematika je bila pereča tudi v letu 2017. Ob tem je potrebno poudariti, da se divjad pojavlja tudi v večjih mestih. Ustrezne službe, ki bi bila na voljo v takih primerih ni, zato se navedeno problematiko rešuje bolj na podlagi angažiranosti posameznikov članov lovskih družin in tudi

lovske inšpekcije, ki pa dejansko na terenu ostane edina. Lovska inšpekcija nima opreme in ustreznega kadra, da bi reševala to problematiko. Prav tako ni ustreznih dogovorov in načrtov kako ravnati v takih primerih, kdo bi moral biti obveščen in kdo bi moral sodelovati. Pohvaliti je potrebno sodelovanje upravljavcev lovišč, ki so pripravljeni sodelovati ne glede na nedorečenost ukrepov na tem področju in včasih zelo težke razmere, saj tudi upravljavci lovišč nimajo ustrezne opreme. Običajno so take intervencije tudi medijsko izpostavljene in če vemo, da predstavljajo strošek upravljavca, je še toliko bolj pohvalno, da so upravljavci lovišč pripravljeni sodelovati. Tudi v letu 2017 je bilo izredno veliko primerov izrednih posegov v populacijo, ki se ne pojavljajo vedno samo na nelovnih površinah oz. v naselju. Na tem področju je lovska inšpekcija izdala 53 odločb, še veliko več pa je bilo obvestil upravljavcev lovišč, ki so sporočali o izrednih posegih oz. je lovska inšpekcija odredila ukrepe z ustno odločbo. Število izrednih posegov se vsako leto povečuje, v letu 2017 smo jih zabeležili 147. Lovski inšpektorji zaradi pomanjkanja kadra ne morejo opraviti nadzor vseh izrednih posegov in v tem primeru gre velikokrat za zaupanje upravljavcem, da ravnajo v skladu z zakonodajo, v primeru, ko se odločajo in izvršujejo izredne posege. Še vedno pa je veliko izrednih posegov, ki jih opravijo upravljavci lovišč. O tem slednji ne obveščajo lovsko inšpekcijo, takih primerov je bilo 18.

Problematika lovsko čuvske službe je še vedno ena od področji, katero lovska inšpekcija še posebej nadzira. V letu 2017 so bili podani predlogi lovske inšpekcije na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za razrešitev opravljanja lovsko čuvske službe za 6 lovskih čuvajev. Tudi v bodoče bo lovska inšpekcija zahtevala odgovorno delo lovskih čuvajev, njihov redni nadzor in v skladu s tem tudi ustrezno beleženje dogodkov v lovskih družinah. V kolikor bo prihajalo do ugotovitev, da posamezni lovski čuvaji svoje službe ne opravljajo, bomo tudi v bodoče iz utemeljenih razlogov predlagali prekinitev pooblastil. Pri pregledih lovsko čuvske službe se še vedno (kljub dodatnemu izobraževanju) ugotavlja, da lovski čuvaji ne želijo izvrševati nalog, ki jim jih nalaga pogodba in ZDLov – 1, vse prevečkrat pri posredovanju nepravilnosti inšpekcijski službi želijo ostati anonimni. Kljub temu se je delež prijav lovskih čuvajev nekoliko povečal, inšpekcija je prejela 20 prijav lovskih čuvajev, kar je zanemarljivo glede na število lovskih čuvajev, ki opravljajo nadzor, teh je več kot 1000. V praksi se je pokazalo, da upravljavec lovišča ter tudi čuvaji pričakujejo od lovskega inšpektorja, da opravlja njihove naloge.

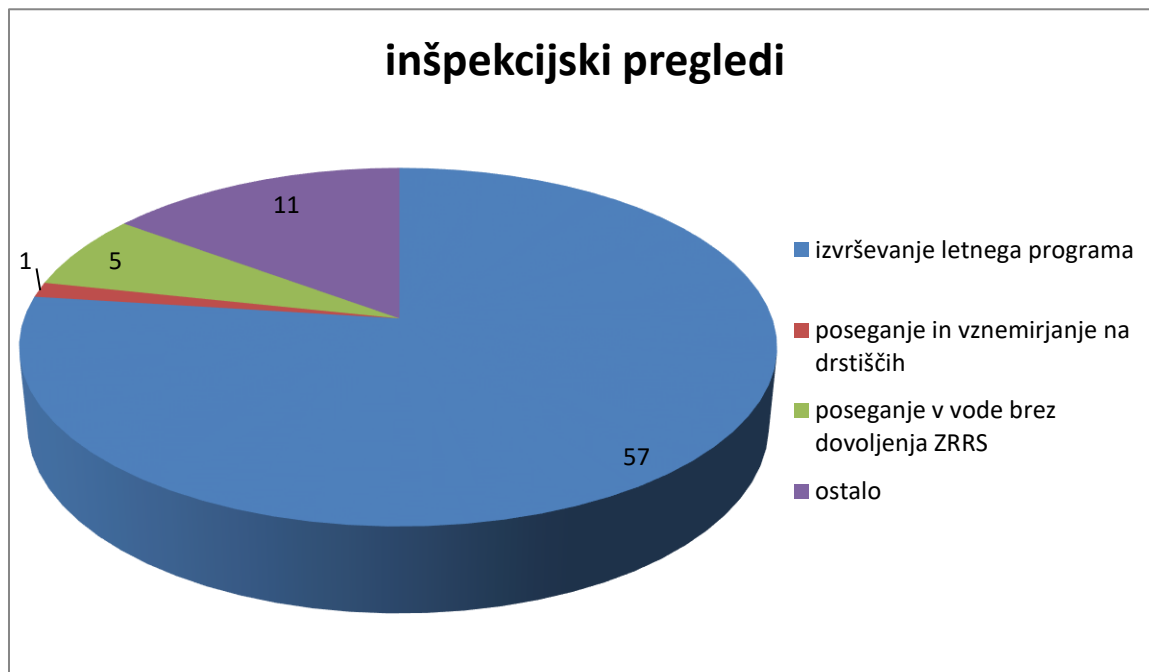
Povečuje se tudi krivolov oz. najdba odstreljene divjadi, kjer uplenitelj ni znan. Ali gre pri tem za klasičen krivolov ali samo za opustitev iskanja po oddanem strelu je težko presoditi, vendar bi tudi na tem področju lovsko čuvska služba morala vložiti več navora pri svojem delu.

Problematika škod na kmetijskih zemljiščih je bila v letu 2017 bistveno manjša kot v predhodnih letih in se že drugo leto zelo zmanjšuje ter je vsaj, kar se inšpekcijskega dela tiče, v zadnjih letih v upadanju. Pojavlja se problematika izplačila škod in odgovornost upravljavca, da zagotovi sredstva za povrnitev ocenjene škode lastniku, kar je tudi ena od nalog, ki jih nalaga koncesijska pogodba.

Na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je lovska inšpekcija v letu 2017 podala eden predlog za odvzem koncesije, ker obstoječi upravljavec lovišča ni upravljal z loviščem v skladu z zakonodajo in sprejeto koncesijsko pogodbo. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano nas o nadaljnjih ukrepih ni obvestilo.

Ribiška inšpekcija - sladkovodno ribištvo

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo opravljenih 74 pregledov.

Slika 16: Struktura izvedenih inšpekcijskih pregledov na področju sladkovodnega ribištva.

Poudarek dela ribiških inšpektorjev sloni na nadzoru izvrševanja letnega programa dela ribiških družin.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 83 sankcij v obliki opominov in glob ter 2 opozorili.

Slika 17: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov na področju sladkovodnega ribištva.

Pri izvajalcih ribiškega upravljanja, pri katerih je bil opravljen pregled, je bil predmet nadzora izvajanje letnega programa za leto 2016. Pregled se je opravljal s pomočjo aplikacije RIBKAT, ki jo vodijo na Zavodu za ribištvo. Pregled se je opravil pri vseh upravljavcih ribiškega okoliša. Pri upravljavcih, kjer je prihajalo do večjih odstopanj je bil opravljen temeljitejši inšpekcijski pregled, izdanih je bilo 10 inšpekcijskih ukrepov.

Ribiška inšpekcija je sodelovala tudi pri izvajanju nekaterih ukrepov, ki jih je izvajala ribiška družina, ko je prišlo do onesnaženja potoka Tojnica in do popolnega pogina rib v njej.

V letu 2017 se je število posegov v vodotoke zaradi različnih del nadaljevalo. Zaskrbljujoče je dejstvo, da se število nedovoljenih posegov oz. posegov v vodotoke, brez strokovnega soglasja Zavoda za ribištvo, povečuje. Na tem področju je bilo s strani ribiške inšpekcije vloženo precej truda, da se je določene posege omejilo oz. da so bili izvedeni naknadno na podlagi strokovnih navodil. Izvajalci del in investitorji se le malo ozirajo na drstne dobe rib, poseganje na drstišča in podobno.

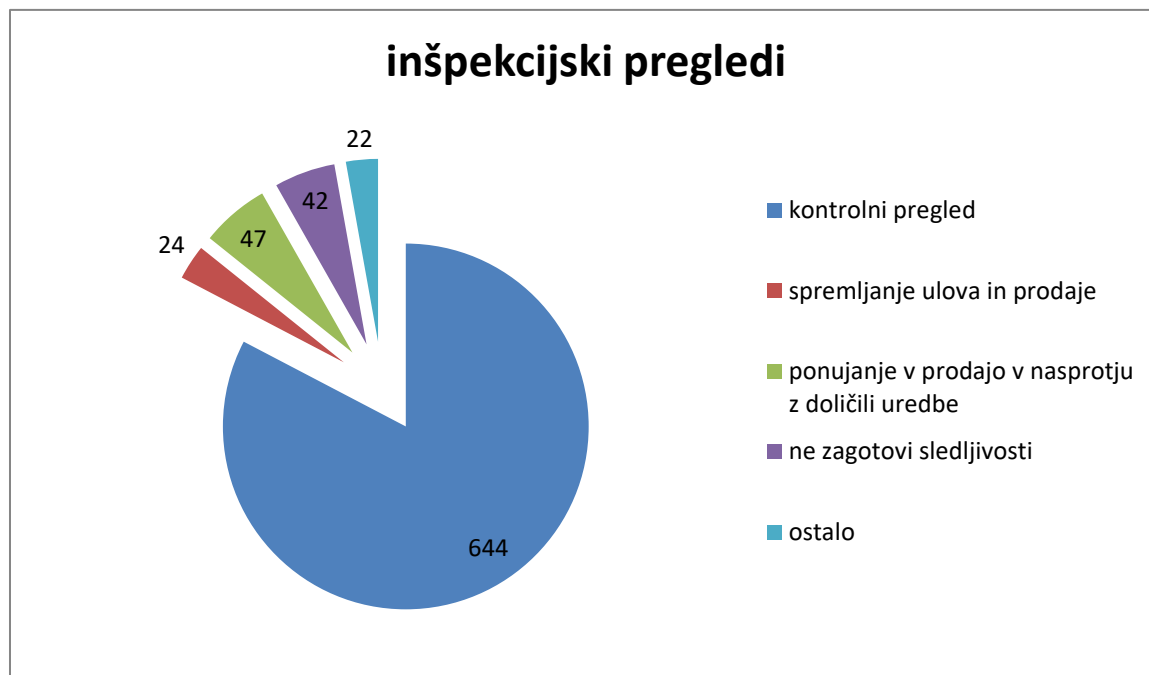
Obravnava prekrškov po ZSRib:

Po ukinitvi uklonilnega zapora nimamo več mehanizma, ki bi kršitelje prisilil k plačilu glob ali vsaj stroškov postopka. V letu 2017 je bilo posredovano v izterjavo 64 primerov, od tega se je nekaj prekrškovnih zadev začelo že v letu 2016.

Sodelovanje z ribiško čuvajsko službo je še naprej zgledno, nekaj zapletov je predvsem v ribiških družinah, ki niso nadomeščale ribiških čuvajev, ki so prenehali opravljati ribiško čuvajsko službo.

Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo

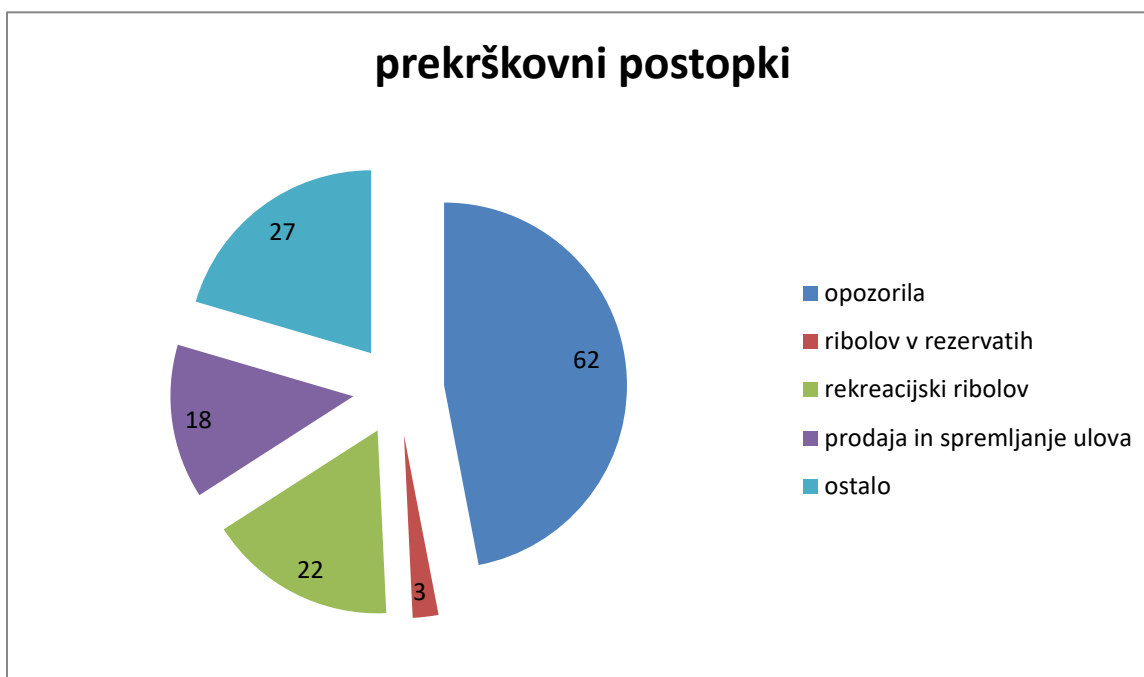
V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo opravljenih 779 pregledov.

Slika 18: Struktura opravljenih inšpekcijskih pregledov na področju morskega ribištva.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 62 opozoril ter 70 sankcij v obliki opominov in globa.

Slika 19: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov na področju morskega ribištva.

V letu 2017 so se v skladu s planom dela opravljali pregledi v ribarnicah (vsaj 1x/leto), restavracijah na obali (1x/leto), grosistih (1x/leto) ter kontrola iztovora/prve prodaje neposredno s plovil v pristaniščih Koper, Izola, Piran (naključno).

Ob kontroli iztovora se je opravljalo tudi vzorčno tehtanje ribiških proizvodov ob iztovoru, skladno z odobrenim načrtom vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno z 60. in 61. čl. Uredbe (ES) št. 1224/09 predložila Komisiji, le- ta pa odobrila.

V sodelovanju s FURS so se občasno opravljale mejne kontrole vozil z ribiškimi proizvodi in sicer na MMP Jelšane, Starod, Sečovelje in Dragonja.

V letu 2017 se je skladno s Sklepom št. 2016/36 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva z dne 09. 12. 2016, nadaljeval JDP (Joint Deployment Plan) za plavo ribo t.j. skupni tedenski nadzori s Hrvati in Italijani, in sicer na Hrvaškem, Italiji in Sloveniji (skupno 5 tednov).

Zaradi pogoste odsotnosti ribiškega inšpektorja iz Trsta in s tem nezmožnosti uskladitve skupnih kontrol, se v letu 2017 skladno z bilateralnim protokolom o skupnem sodelovanju med IRSGLR in italijansko obalno stražo v Trstu, podpisanim 17. 04. 2015, praktično ni opravljalo skupnih kontrol.

Opravlja se v toku leta redna kontrola na morju s službenim plovilom. Poseben poudarek se daje na ribolovne rezerve in krajinske parke ter ostala področja, kjer je ribolov prepovedan.

Ocena stanja pri spoštovanju posameznih predpisov

Ribiška zakonodaja se je glede označevanja, sledljivosti, prve prodaje ter specifik pri

trgovskih dokumentih, med nosilci dejavnosti, ki opravljajo promet z ribami in ribiškimi proizvodi ter samimi ribiči, že dodobra udomačila. Stanje na terenu je več ali manj stabilno.

Označevanje in sledljivost ribiških proizvodov pri grosistih ter v maloprodaji je z občasnimi izjemami skladna z veljavno zakonodajo. V letu 2017 ni bilo zabeleženih večjih kršitev ribiške zakonodaje. Pregled je bil opravljen pri vseh grosistih, ki imajo prodajo rib in ribiških proizvodov. Registriranih je 15 grosistov s to dejavnostjo.

Označevanja predpakiranih ribiških proizvodov v maloprodaji se tudi v letu 2017 zaradi pomanjkanja kadra in časa tudi letos ni preverjalo.

Sledljivost ribiških proizvodov v obalnih restavracijah je zadovoljiva, kljub temu, da 100% sledljivosti ribiških proizvodov v gostinstvu ni mogoče zagotoviti. V Sloveniji lahko gostinci zamrzujejo ribe sami, kar pomeni, da lahko preko leta odkupijo svežo ribo in jo sami zamrznejo za kasnejšo uporabo in prodajo gostom. V praksi se pregled opravi 1x letno, razen v primeru ugotovljenih kršitev, ko se pregledi lahko tudi večkrat ponovijo.

Vprašanje sledljivosti in morebitnih neregistriranih prvih kupcev v restavracijah v notranjosti ostaja odprto.

Možnost elektronske oddaje kopije dokumentov prvega odkupa, ki je bila omogočena v letu 2016 z novo Uredbo o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov, je bila s strani prvih kupcev pozitivno sprejeta in se v veliki meri koristi.

Ustalila se je praksa opravljanja občnih kontrol transporta ribiških proizvodov na MMP skupaj s FURS. Ugotavlja se, da so izdana opozorila in globe v preteklih letih dosegla svoj namen. Prevozniki iz sosednjih držav sedaj pri prevozu, razen redkih izjem, posedujejo ustrezno dokumentacijo, prav tako ustrezno označujejo ribiške proizvode. Kljub temu, je potrebno občasno še vedno opravljati kontrole na meji, saj smo v letu 2017 trikrat zaplenili nesledljive ribiške proizvode.

Celotno leto 2017 je bilo v znamenju kontrol naših ribičev s strani hrvaške policije. Redno so jih opozarjali, da ribolov izvajajo v hrvaških vodah in jih s tem "ovirali" pri njihovem delu. Ob tem pa so hrvaški ribiči ribolov izvajali v Piranskem zalivu vse do namišljene sredinske črte. Ob tem jih je varovala hrvaška policija in postopek zoper njih ni bil mogoč. Ob približevanju slovenskega inšpekcijskega plovila hrvaškemu ribiškemu plovilu, je hrvaška policija preprečila postopek. Ob tem smo od odločitve arbitražnega sporazuma, pa do konca leta 2017, zabeležili 799 vplutij ribiških plovil s strani hrvaških ribičih v področje Piranskega zaliva, ki je v skladu z sodbo arbitražnega sodišča del slovenskega ozemlja. Stanje se je do roka za implementacijo zaostrovalo. Veliko število ur in incidentov je zato zabeleženo pri kontroli Piranskega zaliva. Iz tega sledi tudi zmanjšana kontrola naših gospodarskih in športnih ribičev. Dogodki so se beležili in sproti se je obveščalo resorno ministrstvo.

Ključni problemi v smislu nadzora

Zakonodaja

Ker v Sloveniji ni urejenega borznega odkupa rib in ribiških proizvodov, Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur.l. RS, št. 38/16) dovoljuje različne poti prodaje ulovljenih rib in ribiških proizvodov, s tem pa je tudi otežen nadzor. Zaradi zagotavljanja sledljivosti, uredba sicer predvideva oddajanje dokumentacije o prvi prodaji tako za ribiča kot za kupca (grosista, ribarnico ali gostinca), vendar prejemnik dokumentacije o prvi prodaji t.j. Zavoda za ribištvo Slovenije dokumenta ne uparja oz. ribiške inšp. ne obvešča o tem, kateri prvi kupec ali ribič ni poslal dokumenta o prvi prodaji. Program, ki ga Zavod za ribištvo Slovenije uporablja za vnos trgovskih dokumentov „InfoRib“ je počasen in zapleten ter praktično neuporaben za preverjanje oddaje trgovskih dokumentov, saj ne omogoča

uparjanja oddanih trgovskih dokumentov, prav tako ne pokaže ali je bil kak trgovski dokument pomanjkljivo izpolnjen. Tako ribiškemu inšpektorju ne preostane drugega, kot da na podlagi oddanih trgovskih dokumentov s strani ribičev, ki jih predstavnik Zavoda za ribištvo Slovenije tedensko prinese na vpogled v pisarno ribiške inšpekcije, naključno pri Zavodu za ribištvo Slovenije ali pri pristojnem ministrstvu preverja preko elektronske pošte, ali sta bili skladno z zakonodajo oddani obe kopiji dokumentacije o prvi prodaji.

V letu 2017 je ribiška inšpekcija naključno po elektronski pošti opravljala poizvedbo pri pristojnem ministrstvu in Zavodu za ribištvo Slovenije glede oddaje dokumentov o prvi prodaji, vendar je poizvedba večkrat nezanesljiva za uvedbo prekrškovnega postopka. Predvsem na Zavodu za ribištvo Slovenije se je nekajkrat ugotovilo, da je bil dokument najden šele, ko je kupec poslal dokazilo o oddaji.

Nujno je potrebno vzpostaviti računalniški sistem prejemanja, uparjanja in nadzora oddanih trgovskih dokumentov in sicer na osnovi programa, ki bi avtomatsko obveščal ribiško inšpekcijo o nepravilnostih.

Že leta 2013 je bila sprejeta Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa za dokumentacijo o ulovu modroplavutih tunov *Thunnus thynnus* (Ur.l. RS, št. 36/2013), ki pa ne regulira tudi pristočasnega ribolova modroplavutih tunov. Zadnja leta se opaža trend povečanja prisotnosti modroplavutega tuna tudi v slovenskem morju, s tem pa se povečuje tudi problematika pristočasnega ribolova na tune.

V letu 2016 je ICCAT vzpostavil eBCD – elektronsko potrdilo o ulovu, ki mora spremljati vsako transakcijo modroplavutega tuna v prometu. Slovenija pri tem ni izjema. Navedeno predstavlja dodatek pri dosedanjem delu, saj bo moralo ministrstvo odobriti posamezne kupce, kasneje pa bo moral inšpektorat pregledati vsako vlogo in jo pred kakršnokoli transakcijo tudi potrditi. V letu 2017 je bilo v ICCAT bazi s strani ministrstva potrjenih 13 registriranih kupcev, ki pa niso izvršili nadaljnjih prodaj modroplavutega tuna.

Kot leta poprej, se predvsem v okolici Ljubljane, kjer je kupna moč večja, proda več tune kot v ostalih delih Slovenije. Omenjena tuna je v glavnem deklarirana kot rumenoplavuti tun, dejansko pa je to zaščiten modroplavuti tun, ki prihaja iz Hrvaške. Brez možnosti odvzema vzorcev na DNK analizo ni možnosti ukrepanja.

Zakon o morskem ribištvu (Ur.l. RS, št. 115/06) bi bilo potrebno uskladiti z novo evropsko ribiško zakonodajo. Zakon prve prodaje in možnosti zaplembe ribiških proizvodov brez ustrezne sledljivosti praktično ne obravnava oz. ne omogoča. Za pregledovanje vpisnih listov za ribiško plovilo po slovenski ribiški zakonodaji nimamo pooblastil, kljub temu, da ga evropski inšp. zapisniki po Uredbi št. 404/2011 zahtevajo.

IT-problematika

Komisija vodi mesečne evidence vzorčnega tehtanje ribiških proizvodov ob iztovu, za potrebe Agencije za ribištvo pa še mesečno poročilo Actrep (kontrola male plave ribe). Tako se po opravljenem inšp. pregledu in vnosu v AcquaSpec vnaša še v 2 ločeni poročili, kar je časovno potratno. Program v katerega vnašamo opravljeno delo, bi moral biti posodobljen tako, da bi lahko z enkratnim vnosom podatkov iz njega pridobili vsa potrebna poročila in analize.

Na zgoraj navedene probleme glede uporabnosti programske opreme se je opozorilo že v letnem poročilu iz leta 2016 in do danes ostajajo isti oz. se težave le še stopnjujejo.

Vzorčno tehtanje ulova

V letu 2017 se je nadaljevalo vzorčno tehtanje ulova in sicer se je vzorčenje opravljalo skupaj z redno kontrolo iztova. Zapisnik o kontroli plovila v pristanišču pred iztovorom in pred prvo prodajo, bi moral program šteti tudi kot vzorčno tehtanje ulova.

Z dopisom z dne 22. 09. 2015 je Evropska Komisija Sloveniji potrdila nov plan vzorčenja t.j. 1x/mesec naključno po mestih iztovora.

Spremljanje in nadzor malih pelagičnih vrst

Na podlagi Sklepa št. 2016/36 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva o spremembi Sklepa št. 2016/10 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva o oblikovanju načrta skupne uporabe za uskladitev izvajanja Izvedbenega sklepa Komisije 2014/156/EU z dne 19.03.2014 o oblikovanju posebnega programa nadzora in inšp. pregledov za ribolov, ki izkorišča staleže modroplavutega tuna v Atlantskem oceanu in Sredozemskem morju, mečarice v Sredozemskem morju in za ribolov, ki izkorišča stalež sardele in sardona v severnem Jadranskem morju (JDP), so se v letu 2017 izvajali skupni tedenski nadzori s Hrvati in Italijani in sicer na Hrvaškem, Italiji in Sloveniji. Slovenija je na podlagi navedenega sklepa v letu 2017 opravila 5 tednov mešanih nadzorov.

Navedeni obvezni skupni nadzori pod okriljem in organizacijo Evropske agencije za nadzor ribištva vzamejo precej časa za organizacijo in izvedbo.

Število subjektov nadzora

Če seštejemo vse objekte v maloprodaji, grosiste, restavracije, kontrole plovil v pristanišču, vzorčno tehtanje, ter skupne predpisane kontrole s hrvaško in italijansko inšpekcijo, pridemo do obsega del, ki ga je v praksi že težko v celoti izvesti:

- Odzivni čas od datuma prejema prijave do obravnave in obvestitve prijavitelja.
- Razmerje med inšpekcijskimi postopki po uradni dolžnosti in na prijavo.

Prijav na področju ribištva (iztovor, prodaja) je relativno malo, zato več kot 90% dela poteka po zastavljenem si planu t.j. po uradni dolžnosti.

Skupni nadzori

Kot že leta poprej so bile tudi v letu 2017 skupaj z mobilno enoto FURS, izpeljane skupne akcije kontrole prevoza ribiških proizvodov na MMP Jelšane, Starod, Sečovlje in Dragonja in sicer so bile opravljene sledeče kontrole:

- 06. 04. 2017 MMP Dragonja,
- 02. 06. 2017 MMP Dragonja,
- 20. 07. 2017 MMP Jelšane in MMP Starod,
- 12. 10. 2017 MMP Dragonja,
- 14. 12. 2017 MMP Starod,
- 21. 12. 2017 MMP Dragonja.

Na MMP Dragonja je bilo dne 06. 04. 2017 hrvaški družbi iz Labina zaplenjenih 119 kg nesledljivih svežih ribiških proizvodov ter podan obdolžilni predlog zoper družbo in njeno odgovorno osebo.

Na MMP Sečovlje je bilo dne 21. 12. 2017 hrvaškemu državljanu (ribiču) zaplenjenih 26,7 kg nesledljivih školjk. Zoper njega je bil podan obdolžilni predlog .

S FURS imamo pozitivne izkušnje v skupnih akcijah. Zainteresirani smo za sodelovanje tudi v letu 2018.

Z italijansko obalno stražo smo imeli le eno skupno mešano kontrolo in sicer 16. 06. 2017 po obalnih restavracijah.

3 ZAKLJUČKI IN PREDLOGI IZBOLJŠAV

KMETIJSKA INŠPEKCIJA

Vsebinski predlogi za delo kmetijske inšpekcije v letu 2017 so naslednji:

ZAKON O KMETIJSTVU

Spremembe Uredbe o dopolnilnih dejavnostih določajo enostavno zbiranje podatkov o količinah vstopnih surovin za predelavo in prodajo kmetijskih pridelkov ter turizem na kmetiji na podlagi računov o lastnih in dokupljenih surovinah iz sosednjih kmetij oziroma iz prometa. S tem je omogočena nedvoumna kontrola lastnega obsega surovin in storitev. Za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji mora obstajati resna osnovna kmetijska dejavnost, tako pa se dogaja, da je dopolnilna dejavnost na kmetiji velikokrat kar glavna dejavnost na kmetiji. V tem sklopu se predlaga tudi nedvoumna opredelitev dopolnilne dejavnosti – prodaja pridelkov iz sosednjih kmetij. Povečati je potrebno nadzor nad registri RKG in nadzirati kmetijska gospodarstva, ki v register niso vpisana oziroma nimajo vpisanih GERK površin v skladu s 141. členom zakona o kmetijstvu.

ZAKON O ŽIVINOREJI

Še vedno smo mnenja, da je Zakon o živinoreji na splošno star zakon, zato je nujno potrebna njegova celotna posodobitev. Ob tem bo potrebno prenoviti tudi Pravilnike, ki se navezujejo na ta zakon, predvsem na področju čebelarstva in rejских programov. Sprejeti je potrebno pravilnik o identifikaciji in registraciji divjadi v oborah na isti način kot pri domačih rejnih živalih. Poleg tega pa v novem zakonu točno določiti, kako se lahko izvaja paša živali ter kaj storiti v primeru uhajanja živali iz pašnika.

ZAKON O MINERALNIH GNOJILIH

Spremeniti je potrebno Zakon o mineralnih gnojilih tako, da bi se dolžnosti, ki jih imajo proizvajalci in uvozniki, razširile tudi na distributerje oziroma zastopnike, ker sicer kmetijski inšpektor ne more ukrepati proti firmi, ki nima sedeža v Sloveniji. Pričakuje se tudi sprejetje enotne evropske uredbe za gnojila, ki bo harmonizirala kakovostne parametre gnojil, ki se proizvajajo in uporabljajo na skupnem trgu EU.

ZAKON O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

V sklopu Zakona o kmetijskih zemljiščih, kmetijska inšpekcija predlaga naslednje spremembe, s katerimi bi se izboljšalo dela na tem področju:

- sistematično je potrebno reševati problematiko občinskih prostorskih načrtov (OPN) za komunalne odpadke, državnih lokacijskih načrtov (DLN) pri deponiji odpadkov in predelanih gradbenih proizvodov, ki nastanejo pri gradnji državne infrastrukture;
- pripraviti pravilnik o uvedbi agromelioracij s strokovnimi navodili;
- pripraviti je potrebno pravilnik o ravnanju s plodno zemljo pri gradbenih in drugih kmetijskih delih;
- razširiti je potrebno pristojnosti nadzora kmetijske inšpekcije pri izvedbi krčitve

- gozda za kmetijske površine;
- vzorčenja tal zaradi onesnaženosti v inšpekcijskih postopkih je potrebno vključiti v mrežo nacionalnega monitoringa onesnaženosti tal Slovenije (ROTS) tudi z dopolnitvijo Zakona in podzakonskih aktov;
- predlaga se izbira izvršitelja po drugi osebi v primeru izvršb.

UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV

V sklopu te Uredbe kmetijska inšpekcija predlaga naslednji spremembi s katerima bi se izboljšalo dela na tem področju:

- v 4. členu dodatno določiti, da so zavezanci za izvajanje določb uredbe tudi tisti, ki niso registrirani kot kmetijsko gospodarstvo, vendar v njihovih obratih nastaja živinsko gnojilo;
- določiti, kaj je z izpusti pred hlevi, v smislu preobrnjenosti tal z vnosom organskih gnojil v tla in tudi pri celoletni paši je treba točenje določiti, kdaj je določeno območje, kjer se živali zadržujejo preobremenjeno z organskimi gnojili.

ORGANIZACIJSKE ZADEVE IN USPOSABLJANJA

Razširiti in povezati bo treba sodelovanje s strokovnimi službami ministrstva pri pripravi letnih programov dela in drugimi ministrstvi, inšpekcijami ter uradnimi laboratoriji. V prihodnje bo treba povečati obseg usposabljanja na področju kmetijstva, nadzora javnih služb in pri nedovoljenih posegih na kmetijska zemljišča.

Konkretno predlagamo usposabljanje na področju promocije mleka in mesa ter evidenc mleka. Prav tako predlagamo vsakoletno delavnico za Inšpektorat na področju ZUP, ZIN in ZP-1 s konkretnimi primeri.

Osnovno vprašanje je kako preprečiti nedovoljeno nasipavanje zemljišč zaradi gradbeništva in prevoznitva. Predlagamo obnovitveni sestanek z MKGP, SKZG, MOP in IRSOP, posameznimi UE in občinami, in sicer kako z upravnimi postopki in pogodbami zmanjšati obremenitev kmetijskih zemljišč z nedovoljenimi posegi s področja gradbeništva.

Cilj inšpekcije je, da se sanirana zaraščena zemljišča obdelujejo tudi naprej, zato v duhu sistemskih rešitev na tem področju predlagamo usklajevani sestanek z MKGP, SKZG in KGZS ter posameznimi občinami in UE o iskanju trajnejših rešitev za obdelovanje teh zemljišč (primer Haloz).

Pri gradnji nelegalnih parkirišč je potreben dogovor z MKGP in MGRT ali ne bi kazalo ponovno uvesti dokazil za prevoznike, da razpolagajo z veljavnimi dokazili o legalnem statusu parkirišč za svoje tovornjake.

Glede opreme predlagamo izobraževanje z uporabo pametnih telefonov in GPS določanja koordinat pri določanju neobdelanosti, zaraščenosti ali degradaciji kmetijskih zemljišč za vnos podatkov v mrežo GIS. Za potrebe inšpektorata predlagamo nabavo nekaj barvnih tiskalnikov za tiskanje GERK površin pri nadzoru ter svedrov za vzorčenje tal (8 kosov).

VINARSKA INŠPEKCIJA

Zakonodajalec bi moral določiti normative za lastno porabo vina in mesa. Za vino so normativi sicer določeni v trošarinski zakonodaji in bi jih bilo potrebno prenesti v materialno

zakonodajo. Za lastno porabo mesa ne obstaja nikakršnih normativov.

V bazi podatkov GERK bi bilo potrebno ažurirati površine z vrsto rabe Vinogradi brez GERKov. Te površine na podlagi inšpekcijskih pregledov ne izkazujejo dejanskega stanja.

V skladu z Uredbo o dopolnilnih dejavnostih je zelo težko nadzirati delež lastnih surovin v obdobju enega leta, saj vrednost lastnih surovin ni nikjer definirana. Kmetje si tako po zelo različni vrednosti obračunavajo vrednost enake surovine. Z zakonsko določitvijo vrednosti lastnih surovin bi nadzornemu organu bila dana možnost preračuna vrednosti deleža lastnih surovin od celotne vrednosti prodanih surovin. Zaradi navedenega predlagamo, da se za izračun vrednosti lastnih surovin s kmetije upoštevajo povprečne letne drobnoprodajne cene izdelkov in storitev Statističnega urada RS za zadnje objavljeno leto, povečane za določen odstotek.

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

Gozdarska inšpekcija je v letu 2017 delala pretežno na področju izvajanja sanitarnih sečenj, nadzora izvajalcev del v gozdovih, sledljivosti lesa in obravnave prijav, za katere je ocenila, da so nujne.

Za učinkovito delo gozdarske inšpekcije bi morali imeti gozdarski inšpektorji poleg službenih oblačil iz katerih je razvidno, da gre za uradne osebe, tudi službena vozila z oznakami, ki bi hkrati omogočala varno vožnjo po gozdnih cestah v vseh razmerah.

Navajamo še zmeraj aktualne pripombe iz prejšnjih let:

- ZRud je potrebno spremeniti tako, da bo omogočal učinkovito reševanje nelegalnih kopov v gozdnem prostoru v skladu s pobudo gozdarske in rudarske inšpekcije, ki je bila podana Ministrstvu za infrastrukturo.
- Uskladiti je potrebno določbe ZG in ZKZ, da bo mogoč učinkovit nadzor krčitev gozdov v kmetijske namene tudi v primerih, ko je ta na površini do pol hektara izvršena le na podlagi odločbe ZGS brez spremembe občinskih prostorskih načrtov.
- Prenoviti je potrebno Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih.
- Deset let je preteklo, odkar je bil ZGS določen kot prekrškovni organ, z delom pa še niso začeli.
- Pogoji za skladiščenje posekanega lesa v predpisih niso dovolj jasno opredeljeni. Ni določeno, kje so lahko taka skladišča in kako morajo biti urejena.

V izobraževalne programe dodiplomskega izobraževanja gozdarstva je nujno potrebno uvesti osnove Zakona o splošnem upravnem postopku, prav tako je potrebno zagotoviti nenehno izpopolnjevanje o splošnem upravnem postopku zaposlenih v ZGS.

LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

Informacijska problematika

Potrebno bi bilo vzpostaviti računalniško bazo oddajanja dokumentov o prvi prodaji, njihovo uparjanje in preverjanje ter avtomatsko obveščanje o ugotovljenih nepravilnostih.

Z izvedbeno Uredbo (EU) 2015/1962 so se spremenili in tudi že veljajo novi EU zapisniki, ki bi jih ribiška inšpekcija morala uporabljati pri svojem delu. Navedene poravke bi morali v program AcqaSpec vnesti že v letu 2016. Ker AcqaSpec ni nadgrajen, še vedno uporabljamo

zapisnike, ki po evropski ribiški zakonodaji ne veljajo več.

Od zadnje posodobitve AcqaSpec se je v veliki meri spremenila in dopolnila ribiška zakonodaja in sicer tako slovenska kot evropska. Zakonodaje in globe v programu niso več posodobljene, posledično tudi vpisi glob in kršitve veljavne zakonodaje ne odgovarjajo dejanskemu stanju. Posledično tudi razna poročila, ki izvirajo iz programa AcqaSpec, ne odražajo dejanskega stanja. AquaSpec bi morali posodobiti že iz vidika podajanja različnih poročil.

Zakonodaja in ostala problematika

Pri kontroli prometa modroplavutega tuna na MMP je potrebno inšpektorju, ki izvaja kontrolo na meji, omogočiti računalniški dostop do eBCD-ja, v nasprotnem kontrola ni mogoča.

Zakon o morskem ribištvu (Ur.l. RS, št. 115/06) bi bilo potrebno uskladiti z novo evropsko ribiško zakonodajo. Zakon prve prodaje in možnosti zaplembe ribiških proizvodov brez ustrezne sledljivosti praktično ne obravnava oz. ne omogoča. Za pregledovanje vpisnih listov za ribiško plovilo po naši zakonodaji nimamo pooblastil, kljub temu, da ga evropski inšpekcijski zapisniki po Uredbi št. 404/2011 zahtevajo.

Nekateri ribiči nepravilno in pomanjkljivo vodijo ladijski dnevnik. To se vleče že iz leta v leto. Inšpektor lahko na to opozori v primeru, če to opazi pri redni kontroli. Težava je v tem, da ladijske dnevnike zbira predstavnik ZZRS in jih vnaša v bazo podatkov, inšpekcija vpogled v napake nima. Kot že mnogokrat rečeno, bi bilo potrebno vzpostaviti informacijsko povezavo med IRSKGLR in ZZRS glede posredovanja teh podatkov.

Na navedene probleme se je opozorilo že v letnih poročilih v preteklih letih.

Predlagamo spremembo oz. dopolnitev Pravilnika o uporabi lovskih psov v loviščih in ZDLov – 1, saj sedaj ni možno ukrepati – neposredno kaznovati kršiteljev tega pravilnika, razen pri iskanju zastreljene divjadi.

Dopolnjen Pravilnik o evidentiranju odstrela in izgub divjadi sicer daje inšpektorju nekaj podatkov o odvzemu divjadi v LPN, inšpektor pa nima vpogleda v elektronsko obliko načrtov itd, v LPN. Zato je potreben enotni »državni informacijski sistem«, kateri bo veljal za vse upravljavce lovišč. Do podatkov o odvzemu v LPN nima dostopa niti OZUL, katerega član je posamezni LPN, zato tudi nimajo prave informacije glede odvzema v celotnem LUO, za posamezno obdobje.

Glede na problematiko ocenjevanja škode po divjadi bi bilo smotno, da resorno ministrstvo pripravi podzakonski akt, ki bi natančneje opredelil to področje.

Pri nadzoru prihodkov iz posameznih lovišč pa lahko ugotovimo, da sedanje koncesijske dajatve niso v skladu s stanjem na »terenu« niti po višini prikazanih prihodkov iz lovišč ter povračilu škod po divjadi, niti zmožnosti pridobivanja prihodkov iz lovišč. Nekatera lovišča imajo tudi večjo možnost pridobivanja prihodkov iz naslova lovnega turizma, pa tega v »legalnem« smislu ne izkoriščajo tudi zato, ker nimajo potrebe - škodnih primerov, obenem pa imajo zelo majhno koncesijsko dajatev, medtem ko je pri drugih – predvsem nižinskih loviščih, ravno obratno. Večina upravljavcev tako ni zainteresirana za pridobivanje in s tem izkazovanjem večjih prihodkov (cene določajo sami, prihodki praviloma niso nikoli večji od dajatev), ker pričakujejo ponovni izračun koncesnine na podlagi prikazanih prihodkov. V evidenci odstrela divjadi je večkrat navedeno, da je divjad uplenil lovski gost, prihodkov iz naslova lovnega turizma pa ni, ker naj bi bili to »domači« gosti, bi bilo nujno opredeliti (v Pravilniku o evidentiranju odstrela) kdaj se vpiše v evidenco, da je divjad uplenil lovski gost, za kar se tudi prikaže prihodek od lovnega turizma in trofejni list, kdaj pa gre za t.i. »domačega« gosta, za kar ni potrebno prikazovati prihodkov iz lovnega turizma. Veliko se bi

na tem področju uredilo tudi že s tem, da bi morali za izvajanje lova v Sloveniji imeti lovsko izkaznico tudi lovski gosti.

Problematika divjadi v urbanih okoljih predstavlja enega izmed bolj perečih problemov, s katerim se lovska inšpekcija srečuje že vrsto let. Celotna problematika je prepuščena iznajdljivosti posameznikov, pripravljenosti upravljavcev lovišč in dobršni meri osebne angažiranosti lovskih inšpektorjev. Na tem področju bi bilo nujno pripraviti osnovne zakonske - podzakonske okvirje in navodila za postopke v primeru pojava divjadi na nelovnih površinah. Še posebej nevarno je pojavljanje divjadi na avtocestah in mestnih središčih zaradi potencialnih nesreč, ki jih taka divjad lahko povzroči. Postopki ukrepanja niso dogovorjeni. Naslednji večji problem so vrane v urbanem okolju, saj se vsako leto povečuje število napadov na ljudi. Tudi na tem področju nimamo dogovorjenih postopkov kdo in kako ukrepa.

Tudi na to problematiko opozarjamo že vrsto let.